

Upravništvo: Ljubljana Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842 Praha číslo
78 180 Wien št. 105 241

JUTRO

Narodna štampa izdaja 23 — Din,
za tiskarstvo 40 — Din
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5 Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor Aleksandrova cesta 13 Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje Kocenova ul. 8 Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš: po
tarifu

Brez nagrad,

posredovalnin, meštarin, napitnin in dra-
gih likofov posreduje „Jutro“ mali oglas-
nik nakup in prodajo najraznovejših
predmetov in posestev.
Danes 446 ponudb in povpraševanj.

Razprava o proračunu

Finančni odbor je včeraj pričel razpravo o prora-
čunu ter je po daljši razpravi proračun v načelu sprejel

Beograd, 6. februarja p. Danes se je pričela v finančnem odboru Narodne skupščine razprava o državnem proračunu. Narodni poslanci so imeli na razpolago tri dni, da so mogli proučiti predlog proračuna in se pripraviti za razpravo. Da so to, sicer kratko dobo dobro izkoristili, je pokazala že današnja seja finančnega odbora, ki je zasedala vse popoldne do pozno zvečer ter je zaključila generalno debato, tako da se bo že na prihodnji seji, ki je sklicana za ponedeljek, pričela podrobna razprava o proračunu. Današnji seji finančnega odbora sta prisostvovala tudi fin. minister dr. Djordjević in načelnik proračunskega oddelka finančnega ministristva Ostojić. Seji je predsedoval predsednik finančnega odbora dr. Slavko Ščerbov.

Generalno debato o proračunu je otvoril z daljšim govorom narodni poslanec Vlada Miletić, ki se je bavil zlasti s položajem kmetijske prebivalstva in poudarjal da mora Narodna skupščina storiti vse, da se najprej pomaga kmetu, ki j. danes med vsemi sloji najbolj v stiski.

Nato je govoril narodni poslanec doktor Milorad Kostić, ki se je v svojem govoru obširno bavil s položajem naše domače industrije. V svojem govoru je poudarjal da je treba prenehati z dosedanjim praksom posebno zaščite tako zvezne nacionalne industrije, ker se pod to firmo v pre mnogih primerih skriva tuji kapital, ki samo izkorišča ugodnejši položaj nacionalne industrije, da se na ta način izogne plačilu davkov in drugih javnih dajatev. Domaćo industrijo je res treba zaščititi, vendar pa samo ono industrijo, ki je ustanovljena z domačim kapitalom in je v naših rokah.

Govor narodnega poslanca g. Petovarja

Po govoru narodnega poslanca dr. Miljutina Stanojevića, ki je poudarjal potrebo znižanja javnih bremen, je ob pozornosti vseh navzočih povzel besedo narodni poslanec g. Lovro Petovar, ki je v obširnem govoru razčlenil predloženi proračun in med drugim izjavil:

Dejstvo je, da je naša zunanja trgovina po svojem obsegu v preteklem letu v primeri s prejšnjim letom padla za približno 30 odst. in to po količini in po vrednosti blaga. To dejstvo je izredno važno za presojo naše gospodarske aktivnosti in kaže, v kolikor se ne naši nacionalni dohodki zmanjšali v onem delu, ki se nanasa na izmenjavo dobrin s tujimi državami. Kupna moč širokih slojev konzumentov v naši državi je v teku poslednjih let znatno oslabiljena to pa zaradi tega, ker je nacionalni dohodek našega gospodarstva v zvezi s pojavi na svetovnem trgu v dobi od leta 1926 do 1930 znatno padel ter se pri nekaterih proizvodih še do danes ni oprejel na zaustavitelj. V študiji finančnega ministra v reviji »Naša narodna priprava in nacionalni prihodki« iz leta 1925 se predvideva nacionalni dohodek našega narodnega gospodarstva za 696 milijard dinarjev ali 5354 Din na prebivalca. Ako primerjamo cene koncem leta 1930 s cenami

Zakon o gospodarskem svetu v odboru sprejet

Beograd, 6. febr. p. Danes popoldne je imel sejo skupščinski odbor, ki je razpravljal o načrtu zakona o gospodarskem svetu. Na današnji seji je bila razprava definitivno zaključena in so vsi člani odbora podpisali poročilo, ki bo predloženo plenumu Narodne skupščine. V svojem poročilu se odbor zelo pohvalno izražal o zakonskem načrtu, ki ga je predložil minister trgovine g. dr. Kramer, in poudarjal njegovo važnost v osnovanju gospodarskega sveta, ki naj bo kar najbolj samostojen. Odbor naposled naglašal, da je nujno potrebno, da pridejo v gospodarski svet najposposnejši ljudje, da bo mogla ta institucija uspešno in koristno vršiti naloge, ki so ji namenjene. Za poročevalca odbora je bil izvoljen narodni poslanec Avramović. Oddoleno mnenje sta podala dr. Grga Anđelić in dr. Surmin.

Iz šolske službe

Beograd, 6. febr. p. Z odlokom ministristva prosvete je imenovan za profesorja v VIII. položajni skupini Josip Karža, suplent realne gimnazije v Mariboru, Miroslav Jugović, strokovni učitelj na realni gimnaziji v Otočcu je premeščen na žensko učiteljsko v Mariboru, dr. Mirko Hribar, suplent II. realne gimnazije v Ljubljani je premeščen na realno gimnazijo v Kranju, Milan Cigler, suplent realne gimnazije v Ljubljani, Zora Ropas je imenovana za učiteljico petja na realni gimnaziji v Novem mestu in Rajko Šubić za

leta 1926 na osnovi indeksnih številk, katere izračunava za gotove skupine predmetov Narodna banka in katere računi so bazirani baš na letu 1926. se vidi, da je splošni nivo cen padel za 20 do 30 odst., dočim je znižan proračun po tem redlogu z redukcijami za 13 odst. pri izdatkih za državno administracijo in za 22 odstotkov pri izdatkih za državna podjetja.

Priznati moramo, da je vloženo za sestavo tega proračuna veliko truda in da je prvi energično preložen s prejšnjim praksom, ko so se skupni izdatki države držali stalno na višini nad 13 milijard Jaso je, da je bilo treba že leta 1930-31 z nižjem državnega proračuna nazadovati, ker je bilo to prvo leto oslabiljene gospodarske konjunkturi in to še posebej velja za proračun za leto 1931-32, ko je nastopila kriza v najjačšem obsegu, dočim je bil proračun razmeroma nebitno reducirani iz predloženega proračuna se vidi, da so izdatki povsod zmanjšani razen pri anuitetni službi za državne dolge. Ta izkazuje stalno in močno tendenco naraščanja, ki bo v bodočih letih še vse bolj naraščala. Zaradi tega je potrebno, da že danes v tem pogledu napravimo načrt in pregled za izplačevanje naših državnih dolgov. Partija pokojnikov izkazuje v predloženem proračunu 873.1 milijona dinarjev, dočim je znašala lanske leto še nad 1 milijardo 24 milijonov dinarjev. Relativno znižanje variira po raznih resorih zelo različno. Tako je n. pr. proračun ministristva za prosveto znižan za 10 odstotkov, zunanje ministristva za 11 odstotkov, 9, finančnega za 20, ministristva za vojsko in mornarico za 18, ministristva za zgradbe za 30, ministristva za trgovino za 30, ministristva za poljedelstvo za 40, ministristva za socialno politiko za 30, proračun rezervnih kreditov pa za 25 odstotkov. Pri gospodarskih podjetjih znaša znižanje v resoru ministristva za prosveto 20, finanč. min. 13, prometnega min. 17, kmetijskega min. 33 min. za šume in rude 30, min. za social. politiko 13, od stotkov. Prihranek pri splošni upravi znaša 11 odstotkov. Redukcija pri podjetjih je zasnovana na splošni pomenitvi materiala. Krediti ministristva za promet so predvideni letos na 2.692.000.000. S tem smo prišli zopet na nivo proračuna leta 1929-30. Dohodki prometnega ministristva, ki so proračunani na 2.455.000.000 predstavljajo vsoto, ki se bo le prav težko dosegla. Ekspozice finančnega ministra naglašal, da so dohodki zaostali za 14 odstotkov od predvidene vsote in da je bilo vplačanih od 1. aprila do 31. decembra preteklega leta vsega 1.881.000.000 ter da so na tej bazi proračunani dohodki v novem proračunu. Treba pa bi bilo upoštevati, da predstavljajo mesec januar, februar in marec za železnice mrtvo dobo, v kateri znašajo dohodki po statistiki najmanj in nesorazmerno manj kakor pa povprečni dohodek na mesec. Govornik je zaključil svoja izjavljana s izjavo, da bo še v podrobni razpravi stavi razne predloge in pripombe.

Zadnji govornik je bil narodni poslanec dr. Kožulj, naka je bila generalna debata zaključena in je finančni odbor pri glasovanju proračuna v načelu sprejel. Prihodnja seja se bo vršila v ponedeljek in se bo na tej seji pričela podrobna razprava o proračunu.

učitelja risanja na realni gimnaziji v Kočevju.

Beograd, 6. febr. p. Z odlokom ministristva prosvete so upokojeni učitelji odnosno učiteljice: Ignacij Skrinšek v Planini pri Prevaljah, Josip Samide v Smuki, Josip Odavšek v Domžalah, Alojzija Premk v Grosupljem, Ivan Pušenjak v Mozirju in Josip Bervar, strokovni učitelj na realni gimnaziji v Mariboru.

Švehla zopet v aktivni politiki

Praga, 6. febr. h. Od lanskega leta se je zdravje p. predsednika agrarne stranke g. Antonina Švehla zboljšalo v taki meri, da je že skoraj popolnoma normalno. Švehla hodi na sprehode, zasleduje politični razvoj, obiskuje gledališča itd. V mesecu januarju je tudi obnovil zveze s svojo stranko ter imel daljše informativne razgovore z vodilnimi osebami v njej. Imel je tudi dolg razgovor z ministristkim predsednikom Udržalom. Včeraj sta posetila Švehlo v njegovi hiši v Hostivaru predsednik poslanske zbornice Malypetr in podpredsednik senata Donat. V bližnji bodočnosti se bo Švehla bavil samo z zadevami svoje stranke. V zvezi s tem se bo udeleževal tudi dela v parlamentu, toda pred prihodom v parlament bo še posetil Masaryka.

Jugoslovenski dom v Pragi

Praga, 6. februarja. AA. Občinski odbor mesta Prage je danes sklenil podeliti subvencijo 500.000 Kč za gradbo Jugoslovenskega doma v Pragi pod pogojem, da bo imel v upravnem odboru tega doma svoje zastopnike.

NOVI BANOVINSKI PRORAČUN

V ponedeljek bo banskemu svetu predložen proračun za l. 1932-33 — Proračun znaša 112 milijonov

Ljubljana, 6. februarja. V ponedeljek se bo pričelo v Ljubljani letošnje proračunsko zasedanje banovinskega sveta dravske banovine. Proračun, ki bo predložen banovinskemu svetu v razpravo, je že v celoti pripravljen. Da bo naša javnost v glavnih obrisih poučena o proračunskem predlogu dravske banovine za l. 1932-33, je ban g. dr. Drago Marušič danes sprejel novinarje in jim podal o proračunskem predlogu naslednje pojasnilo:

»Proračun dravske banovine za leto 1932-33, kakor bo predložen dne 8. t. m. banskemu svetu, predvideva 111.951.978 izdatkov in ravno toliko dohodkov.

Pregledna slika izdatkov in dohodkov je naslednja:

Izdatki (potrebščine)	
Splošni oddelek in glavna pisarna	7.392.620.—
Upravni oddelek	283.356.—
Kmetijski oddelek	13.503.040.—
Prosvetni oddelek	9.290.021.—
Tehnični oddelek	38.147.918.—
Oddelek za socialno politiko in narodno zdravje	26.129.314.—
Finančni oddelek	10.690.676.—
Oddelek za trgovino, obrt in industrijo	2.805.152.—
Komisija za agr. operacije	1.047.308.—
Rezervni kredit	2.662.573.—
Skupaj	111.951.978.—
Dohodki (kritje)	
Banovinske doklade	31.440.000.—
Trošarine	41.300.000.—
Ban. davščine in takse	18.010.000.—
Prispevek avtobus. podjetij	1.500.000.—
Državna dotacija	11.933.747.—
Razni dohodki	7.768.231.—
Skupaj	111.951.978.—

Zmanjšanje izdatkov

Kakor je iz tega pregleda razvidno, je proračun za leto 1932-33 napram tekočemu proračunu manjši za 4.400.721 dinarjev, t. j. za 3,78%. Pri sestavljanju proračuna je imela kr. banska uprava v vidu neobhodno potrebno varčevanje, na drugi strani pa tudi dejstvo, da se z izdatki ne morejo reducirati brez škode za celokupno narodno gospodarstvo. Posebno velja to za izdatke za javna dela, za socialno skrbstvo in za narodno gospodarstvo.

Stremljenje banske uprave za znižanjem izdatkov se vidi predvsem iz tega, da se osebni izdatki niso zvišali, temveč kolikor je bilo mogoče celo znižali. Nadalje se vidi to stremljenje iz tega, da so znatno redu-

cirane dotacije banovinskim podjetjem, zavedom in ustanovam, ki se morajo po principu privatnega gospodarstva in po načelih, ki so se obravnavala že na lanskem zasedanju banskega sveta, po možnosti vzdrževati iz lastnih sredstev.

Proračunski predlog izkazuje popolno ravnovesje, ki se je moglo doseči, ne da bi se uvažala bistvena nova bremena, le s primernim črtanjem izdatkov. Viri dohodkov za leto 1932-33 so ostali isti kakor v letu 1931-32, pri čemer je treba še upoštevati, da bodo dohodki zaradi gospodarske stagnacije in splošnega padca konsumne moči širokih slojev prebivalstva znatno manjši kakor v letu 1931-32.

Viri dohodkov

Največji del izdatkov odpade na javna dela (ceste itd.) ter na socialno politiko in narodno zdravje (bolnice itd.). Ti izdatki so vsi take narave, da se nikakor ne morejo znižati, zato je morala kr. banska uprava za njihovo kritje najti primerne nove dohodke. Za kritje izdatkov za vzdrževanje cest, na katere se polaga največja važnost, namerava kr. banska uprava uvesti zmerno takso za nakladanje in razkladanje železniških tovorov. Ta taksa v svojem bistvu ne predstavlja znatne obremenitve našega narodnega gospodarstva, more pa dati zelo ugoden finančni efekt.

Za kritje izdatkov za naloge, ki jih je morala banovina prevzeti po zakonu o zdravstvenih občinah, se namerava pobirati desetodstotna zdravstvena dokaleta. S tem se pa splošna obremenitev z dokladami v dravski banovini ne poveča, ker so zdravstveno dokaleta pobirala že zdravstvena okrožja, ki so prenehala obstojati s 1. aprilom 1931.

Kraljevska banska uprava posveča nadalje vso skrb, da se znižajo občinske doklade, kakor tudi doklade sreskih cestnih odborov, zaradi česar je pričakovati, da se bodo na splošno v letu 1932 znižale doklade v dravski banovini vsaj za okroglo 15 do 20 odstotkov.

Nekatere podrobnosti

V nadaljnjem razgovoru z novinarji je g. ban na stavišana vprašanja rade volje pojasnil še nekatere podrobnosti iz proračuna. Proračun dohodkov je sestavljen tako previdno. Glede na pričakovano zmanjšanje donosa neposrednih davkov je donos banovinske doklade na neposredne davke vnešen v proračun le z vsoto 26 milijonov Din nasproti 28 milijonom v tekočem proračunu. Izmera doklade ostane nespreme-

njena, prav tako ostanejo nespremenjene izmere trošarin, taks in drugih banovinskih davščin. Taksa na živinske potne liste, ki je bila lani med proračunskim letom znižana, se bo pobirala v tej znižani izmeri. Davščina na hiše, ki so oproščene državnega neposrednega davka, ki je bila lani ukinjena, se tudi letos ne bo pobirala.

Glede na nazadovanje konsuma je tudi predvideni donos banovinskih trošarin na alkoholne pijače znižan od 37 na 31,5 milijona. Znatno je v proračunu znižan tudi predvideni donos prispevkov avtobusnih podjetij za prekomerno uporabo javnih cest, in sicer od 4 na 1,5 milijona Din.

Dohodki od odkupnin za kuluk niso vnešeni v proračun, in sicer v smislu navodil, ki jih je izdal finančni minister za sestavljanje banovinskih proračunov. V pogledu kuluka je banska uprava pripravljena priznati nadaljnje olajšave. Do 15. januarja je banska uprava prejela od odkupnin za kuluk okrog 2,5 milijona dinarjev.

Na novo se predlagata dve davščini. Ker so zdravstvene občine pričele funkcionirati je nastopila potreba pobiranja 10-odstotne zdravstvene doklade. Taksa za nakladanje in razkladanje železniških tovorov je kot nova davščina vnešena v proračun s predvidenim donosom 8 milijonov. Ta taksa je bila, kakor znano, že lani v predlogu banovinskega proračuna. Banska uprava se je iznova odločila za uvedbo te takse, ker se ta taksa avtomatično prilagodi gospodarskemu stanju. Če se to stanje poslabša, pade promet in s tem tudi donos takse. Višina takse ni predvidena enako za vse vrste blaga, temveč naj znaša 20 do 50 Din od vagona po vrednosti blaga. V prvotnem proračunu za tekoče leto 1931-32 je bila ta taksa zamisljena tako, da bi donosala znatno več, namreč 14,5 milijona Din.

Zaključni račun za l. 1930-31. bo v kratkem gotov. Pokazal bo, da je bil proračun realen. Tudi v tekočem proračunskem letu izdatki ne presegajo dohodkov. Kolikor pa je bil efekt davščin manjši nasproti proračunu, so bili sorazmerno znižani tudi izdatki.

Mednarodna oborožena sila

Senzacionalen francoski predlog za zagotovitev varnosti in za realno omogočenje razorožitve

Zeneva, 6. februarja. d. Vojdja francoske delegacije André Tardieu je na včerajšnji plenarni seji razorožitvene konference predložil načrt za razorožitev. Ta francoski načrt je bil dolgo in skrbno pripravljen ter obsega 10 s strojem pisanih strani. Načrt obravnava vprašanje praktične organizacije varnosti, sankcij in medsebojnih jamstev pri istovrstnem splošnem zmanjšanju oborožitve. Načrt pomenja v svojih temeljnih načelih obnovo ženevskega protokola ter predstavlja nekakšen pravilnik za uporabo načel pakta Društva narodov.

O vsebini načrta se je čuvala do zadnjega trenutka tajnost in jo je Tardieu sporočil predsedniku konference Hendersonu ter angleški delegaciji šele pred otvoritvijo plenarne seje. V francoskem načrtu so povsem jasno formulirana vprašanja razorožitve, katerih rešitev bo naloga konference. Na ta način bodo vse vlade, zastopane na razorožitveni konferenci, prisiljene, da jasno izrazijo svoja naziranja o razorožitvenem vprašanju.

Splošna debata, ki se bo pričela v ponedeljek, bo odprta torej takoj z razgovorom o praktičnem programu, ki ga je predložila Francija, ne da bi se izgubljal čas s tem, da bi posamezni delegati ponovno navaiali svoje večinoma že znane teze.

Francoski predlogi za omejevanje oboroževanja so razdeljeni v pet poglavij. V prvem poglavju se predlaga internacionalizacija civilnega zrakoplovstva. Po tem predlogu naj bi posamezne države gradile in svobodno uporabljale le letala, ki niso uporabna za vojaške namene. Z vsemi drugimi letali naj bi razpolagalo Društvo narodov. V primeru bombardiranja ozemlja kakšne države iz zraka, pa bi smela ta država takoj uporabiti vse svoje letalstvo pod pogojem, da obvesti o tem Društvo narodov.

V drugem poglavju se predlaga, naj imajo težko artiljerijo, bojne ladje in podmornice samo države, ki bi se izjavile pripravljene dati Društvo narodov to orožje na razpolago za uporabo čl. 16, ki govori o sankcijah proti rušilec miru.

Tretje poglavje govori o omejevanju mednarodne vojske, s katero naj bi razpolagalo Društvo narodov. Ta vojska naj bi bila sestavljena iz kontingentov posameznih držav, ki ostanejo na njihovem ozemlju. Francija se izjavlja pripravljena, da na razpolago za akcije Društva narodov izven Evrope kombinirano zrakoplovno brigado in potreben vojni material za uporabo na kopnem. Za akcije Društva narodov v Evropi bi imela Francija pripravljeno divizijo, obstoječo iz vseh vrst orožja, nadalje mornariško divizijo, kombinirano zrakoplovno četo in potrebni vojni material, uporabljeni na kopnem. Če bi prišlo do napada s kratičvijo pakta Društva narodov, bi bila vsaka država brez nadaljnega upravičenja uporabiti vse svoje vojne sile.

Četrto poglavje govori o varstvu civilnega prebivalstva. Prepoved naj se obdrževanje po letalih in topništvu onih pokrajin, ki leže za vojno fronto v oddaljenosti, katero je treba še določiti. Nadalje naj se prepoved artiljerije in vojnemu letalstvu uporaba izstrelkov, ki vsebujejo strupene pline, bakterije ali pa zažigalne snovi.

Zadnje poglavje govori o predlogih za organizacijo mira. V njem se ponavljajo temeljne misli francoske spomenice od 15. julija 1930, ki se tičejo definicije napada itd. Sedanja razorožitvena konferenca zaključuje francoski predlog, nudi najboljšo priliko, da se končno javno volji med Društvom narodov z eksperimentalno pooblastilo in Društvom narodov, ki je bilo ovirano s transigentnim izvrševanjem suverenosti. Francija se je že odločila in zahteva sedaj tudi od drugih držav, naj store isto.

Nemci so nezadovoljni

Berlin, 6. febr. AA. Načrt, ki ga je na ženevski razorožitveni konferenci predložila francoska delegacija, je v Nemčiji doživel zelo slab sprejem. Izvzemši »Vorwärts«, glasila nemških socialnih demokratov, ki vidi v ustanovitvi mednarodne vojske veliko idejo v službi miru, se lahko reče, da odklanja vse nemški tisk popolnoma enodušno francoski načrt. Tudi v uradnih krogih ne prikrivajo presenečenja in nezadovoljstva, ki ga je zbudila objava tega načrta. Pričakovati je precej ostrega odgovora Nemčije tako v Berlinu kakor v Ženevi.

V Angliji še molče

London, 6. febr. AA. Včerajšnji francoski predlog na razorožitveni konferenci je v Londonu zbudil pravo senzacijo. Reakcija v političnih krogih na ta predlog pa je pri posameznih strankah tako različna, da bi bilo preuranjeno govoriti že sedaj o konkretnem stališču angleške javnosti do tega predloga. Gotovo je le, da francoskega koraka nihče ni pričakoval in da mnogostevilni politiki čestitajo franco-

ski delegaciji za iniciativo, ki jo je pokazala.

V uradnih krogih so zelo rezervirani. Razorožitveni problem je predmet ženevske konference, izjavljajo, in so le angleški delegati poklicani, da povejo o tem svoje mnenje. Priznavajo pa, da bo treba ta francoski dokument zelo podrobno proučiti.

Včerajšnja seja konference

Zeneva, 6. februarja d. Dopoldne se je vršila plenarna seja ženevske razorožitvene konference, ki med delegati sicer ni zbudila velikega zanimanja, kakor so pričale prazne klopi, ko je Henderson ob 10.30 otvoril konferenco. Na dnevnem redu so bile spomenice o razorožitvi raznih privatnih organizacij, ki so v javnosti zbudile še dokaj zanimanja in celo senzacijo. V palači, kjer se je seja konference vršila so se vrstile vse dopoldne deputacije mednarodnih ženskih, dijaških, cerkvenih in delavskih organizacij ter 15 za Društvo narodov.

Razsodba v lübeškem procesu

Lübeck, 6. febr. g. V procesu proti zdravnikom otroške bolnice je bila objavljena danes rozsodba. Prof. Deycke je bil spoznan za krivega zaradi lahkomišelnega umora in lahkomišelnega telesne poškodbe, prof. Altstädt pa zaradi lahkomišelnega telesne poškodbe. Prof. Deycke je bil obsodjen na dve leti ječe, prof. Altstädt pa na 15 mesecev. Prof. Klotz in bolniška sestra Schütze sta bila oproščena.

Rusko-španska pogodba o nenapadanju

Riga, 6. februarja. A. Tu je bil podpisan med Rusijo in Španijo pakt o nenapadanju.

Karambol dveh parnikov

London, 6. februarja. AA. Iz Halifaxa v severni Ameriki poročajo, da sta blizu Nove Škotske v srečnem viharju trčila drug v drugega neki belgijski parnik in ameriški parnik »Eleanor Nicholson«. Ameriški parnik se je potopil. 20 ljudi je utonilo.

Pridobivanje elektrike iz zraka

Berlin, 6. februarja. AA. Nemški izumitelj Horne je predvaljal način, kako bi se dala električna energija dobiti iz ozračja. Njegovo predvajanje se je vršilo pred zastopniki društva za pospeševanje znanosti Horne pravi, da bi se dala atmosferska električna energija dobiti na vrhu 400 do 500 m visokih stolpov. Kapital, ki bi bil potreben za gradbo take »zračne tovarne, ki bi imela 2200 kw energije, se ceni na okoli 4 milijone 600.000 mark.

Državni proračun

Novi državni proračun, ki ga je predložil finančni minister, je moral rešiti dve težki nalogi. Prva naloga je bila, da prilagodi višino državnih izdatkov sedanjim gospodarskim prilikam, druga pa, da istočasno zmanjša javna bremena, ki v sedanjih višini in sedanjih krizi prekomerno obremenjujejo posamezne panoge gospodarstva. Prvotni predlogi, ki jih je prejel za sestavo proračuna finančni minister, so presegali vsoto 15 milijard dinarjev. V sedanjih krizi pa je bilo popolnoma izključeno, da se nadaljuje proračunska politika prejšnjih let ter se ugotovi raznim, čeprav utemeljenim zahtevam po povečanju proračuna. Pa ne samo to, bilo je absolutno potrebno, da se proračun reducira vsaj v približnem razmerju, kakor so se gospodarske razmere v državi poslabšale, da se tako ustvari možnost znižanja javnih bremen in davkov. Upoštevati je bilo treba dalje dejstvo, da so mnogi državni dohodki zaradi poostrene gospodarske krize avtomatično padli. Zlasti velja to za carine, za monopolne predmete in za razne indirektna, a seveda tudi za direktne davke. S temi realnimi dejstvi je bilo treba računati pri sestavi novega proračuna in na teh zmanjšanih dohodkih je bilo treba zgraditi državni proračun, ako naj ostane državno gospodarstvo v ravnotežju in nudi proračun res realno sliko našega javnega gospodarstva.

Težka in delikatna je bila naloga, kako izvesti redukcijo kreditov za javno administracijo, za državne gospodarske naprave, za neštivilne zavode, znanstvene in socialne ustanove, ki uspešno vrše svojo nalogo, ki računajo z danimi sredstvi in ki za svoj širok delokrog potrebujejo in zahtevajo vedno večjih kreditov. Neštivilno problemov se tu poraja: čele ko se razmišljajo konkretna vprašanja izvedbe štednje v javnem gospodarstvu, se vidi v vsej občutnosti, kako delikatno, kompliciran in težaven je ta problem. Finančni minister se je potrudil, da reši težko nalogo, ki jo diktira sedanjim gospodarskim prilikam, ter skušal sorazmerno porazdeliti redukcijo izdatkov na kredite za splošno državno upravo ter na kredite za gospodarska podjetja.

Rešitev naloge je bila tem težja, ker

je bil stari proračun sestavljen še v času, ko gospodarska kriza še ni bila tako huda. Zato je ostal proračun za leto 1931/32 z neznatnim zmanjšanjem na višini proračuna za leto 1930/31. Vsak objektivni motilec mora priznati, da so naporu kraljevske vlade v dobi doslej nepoznane svetovne gospodarske krize imeli popoln uspeh ter da se je posrečilo, če tudi z mnogimi težkočami in težkimi žrtvami, ohraniti ravnotežja v državnem proračunu in tudi pri svobodnem uvoznem režimu doseči aktivno trgovinsko bilanco ter očuvati vrednost naše nacionalne valute. Treba je samo pomisliti, da je v tem času nastopil popoln bankrot gospodarstva na Madžarskem in se razvila nevzdržna gospodarska situacija v Avstriji in Nemčiji, torej na tržiščih, na katera je naše gospodarstvo pri izvozu poljskih pridelkov navezano v največji meri. Posledice dogodkov v teh državah se zrcalijo v položju našega poljedelstva in so imele tudi globok vpliv na našo industrijo, obrt in trgovino.

Naloga finančnega odbora in Narodne skupščine je sedaj, da v stvarni razpravi in v podrobnostih ugotovita, v koliko se je v okviru predloženega državnega proračuna racionalno in praktično izvedlo načelo štednje. Njuna naloga je, da ugotovita, ali morda kje v predloženih resornih proračunih pretirana štednja ne ruši kontinuitete in kje se morda proži boljše možnosti pametne štednje.

Ni dvoma, da je štednja v splošnem umestna in potrebna, predvsem tudi tam, kjer se je v teku let gojil brez stvarne potrebe dvojni tir, ki samo otežuje hitro in eksperimentalno reševanje poslov in podružuje upravni aparat. Drugačen pa je položaj pri državnih gospodarskih podjetjih. Tu se mehanična matematična šablona za štednjo ne da kratkoma aplikirati; tu je potrebna korenita reforma tarifne politike, politike eksploatacije itd. Senatu in Narodni skupščini se odpira tu široko in koristno polje dela, da izvedeta morebitne potrebne korekture in sploh storita vse, da se stvarna sestava proračuna, katerega višina je sicer diktirana po našem gospodarskem položaju, inak čim bolj prilagodi stvarnemu položaju.

Kontrola raznih zavarovalnih blagaj

Ljubljana, 6. febr. AA. Kraljevska banska uprava je kot nadzorovano oblastvo po svoji službeni dolžnosti odredila uradno revizijo imovine, stanja in poslovanja registrirane pomožne blagajne »Vzajemna pomoč« v Ljubljani.

Revizija se je začela dne 5. t. m. ter se nadaljuje.

Do končane revizije, ki naj dožene, v koliko so registrirane pomožne blagajne in slične, na vzajemnosti zgrajene ustanove po svojem ustroju in načinu poslovanja sploh sposobne, da dosega po zakonu predvidene štatutarne namene, se novih članov in zavarovanj ne bo sprejemalo.

Vsa razsodna javnost bo gotovo z zadovoljenjem sprejela to službeno sporočilo in iskreno pozdravila ukrep banke uprave. Iz objave je razvidno, da ne gre specielno za »Vzajemno pomoč«, temveč za obsega kontrolna in revizijska akcija vse samopomožne zavarovalne organizacije, od katerih so nekatere zlasti v zadnjih mesecih s svojimi agenti kar preplavile Slovenijo.

Osnovna misel zavarovalnih organizacij na načelu medsebojne pomoči v primeru smrti ali drugačne hude stiske je gotovo zdrava in v naših krajih je še sedaj v veljavi avstrijski zakon iz l. 1892 o registriranih pomožnih blagajnah. Po določbah tega zakona je poslovala in še posluje pri nas več solidnih stanovskih podpornih organizacij, dočim imajo nekatere druge slične organizacije tudi obliko združenj ali društev. Po ogromni večini pa so bile in so vse te vzajemne organizacije omejene le na razmeroma majhen krog ljudi, največ na pripadnike enakega poklica; mnogo dobrega so že storile in mnogo bede olajšale.

V zadnjem letu pa so se pod isto obliko začele širiti organizacije, ki svojo delokrog niso stavile nikakih mej in ki so z vsemi sredstvi moderne aktivizacije pridobivale članstvo. Naravnost gorostasne so vesti, ki se o tem slišijo ne le z dežele, temveč tudi iz naših mest in ki kažejo, da je celo smrt že postala objekt špekulacije. Kako ogromne so nevarnosti, ako na primer lahko poljubna oseba zavaruje tega ali onega starčka, ne da bi za to vedel, leži na dani. Mnogi, ki so se včlanili v takih organizacijah in sklenili kako zavarovanje, se tudi niso jasno zavedali svojih obvez, ki lahko narastejo tako, da ne bi jih več zmogli. Ako pa bi se zaradi tega število članstva znatno zmanjšalo, lahko nastane nevarnost, da bi tudi organizacija ne mogla izvršiti svojih obvez, ako njeno gospodarstvo ni nad vse skrbno in zgrajeno na dovolj realni podlagi.

Ze ti stvarni pomisleki, se bolj pa razni izrodki in načinu zavarovanja so začeli vznemirati med prizadetim in v vsej trezni javnosti vznemirjenosti in skrb. Banska uprava je storila zato le svojo dolžnost, ob enem pa veliko dobro delo, da je posvetila svojo skrb temu pojavu, ki je zaval pri nas tako izreden razmah. Njena revizija bo prinesla v to kočljivo stvar jasnost, izločila, kar je nezdravega in s tem koristila tisočim in tisočim prebivalcem.

Pojasnilo o draginjskih dokladah za otro

Beograd, 6. februarja AA. Ker obstoji nejasnost, ali se doklade za otroke, rojene v zakonu, lahko izplačajo kateri tretji osebi, če živi oče (državni namestnik) ločeno od žene, otroka pa vzdržuje neka tretja oseba, je finančno ministrstvo dalo prometnemu ministru tole pojasnilo: Pravica do draginjske rodbinske doklade je vezana na zakonski pogoj, da namestnik otroka v resnici vzdržuje, bodisi popolnoma ali deloma. Samo v enem izjemnem primeru ne gre pravica do draginjske doklade za otroka, in sicer tedaj, če otroka vzdržuje mati.

Iz državne službe

Beograd, 6. februarja AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za načelnika veterinarskega oddelka kmetijskega ministrstva v 3. skupini 2. stopnje g. Anton Korosec, inspektor oddelka kmetijskega ministrstva.

Vlom na okrožnem sodišču v Jagodini

Beograd, 6. februarja p. V okrožnem sodišču v Jagodini je bil v pretekli noči izvršen drzen vlom. Vlomili, ki so morali zelo dobro poznati razmere, so neovirano vdrl v blaginjske prostore, razbili veliko železno blaginjo ter odnesli okrog 300.000 Din. Vlom so odkrili šele davi.

Odhod v višjo pedagoško šolo

Novi tečajniki višje pedagoške šole v Beogradu odpotujejo skupno iz Ljubljane v četrtak z brzovlakom ob 20.

Danica Mrežna.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, stalno vreme, podnevi solnce, toplo, ponekod hladno. — Situacija vzhajne dne: Anticiklon se vedno vzhaja nad zapadno in centralno Evropo ter se seli čez Alpe na Balkan. Barometrska depresija je obostala na vzhodu Evrope in se je v zadnjih 24 urah umaknila še bolj proti Aziji in severu. Visoki pritisk se je v južnovzhodnih krajih Evrope ponovno pojavil in prinesel hladne severne vetrove, ki so doslej prevladovali le v Rumuniji. Zato je pri nas ponekod padla temperatura. Pritisk je narasel za 4,5 do 1,5 mm, najbolj na severu in vzhodu, najmanj v južnem Primorju. Temperature so padle na severu in na vzhodu za 5 do 14 stopinj, manj v višjih gorskih krajih in v južnem Primorju.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Večinoma jasno, zmeren mrak.

HRIPA

ali španska bolezen se zopet pojavlja! Hripa je opasna infekcija telesa, ki zelo slabi človeški organizem. Hud glavobol, težka utrujenost, nahodnost in vročina so prvi znaki te bolezni, ki v nadaljnjem poteku lahko resno ogroža pljuča in slabi srce. Hripa ni poudarjati, ker le preprosto nastanejo komplikacije, osobito vnetje pljuč, kar zna povzročiti naglo smrt. Bodite torej oprezní že pri prvih znakih

Pred viharjem

Razorožitvena konferenca, nemška oborožitev in državno sodišče — Hitlerjeva moč — Preobrat v marcu — Železna fronta

Leipzig, 4. februarja.

Reparacijska konferenca, ki je v zadnjem času docela zaposlila javno mnenje in politične shode, je odgodena. Ravno prieta razorožitvena konferenca more zato pritegniti naše znanen del pažnje, kolikor je pač ostane spricho napetega notranjepolitičnega položaja.

Razorožitveno konferenco je porabila Nemčija, da zopet postavi, najprej v notranji politiki, nato pa, seveda primorano, še v zunanji, zahtevo po izenačenju nemške oborožitve z ono drugih držav. To pomeni, da zahteva Nemčija zopet svojo staro armado in to baš v dne, ko se niti dobro ne ve, kdo bo plačal to, kar je Nemčija dolžna po mirovni pogodbi. Oborožitvena zahteva je globoko prevzela vse desničarske kroge, predvsem mladino. Po univerzah se vsrjo mitingi, ki izvenijo v zahtevo, naj se Nemčiji vrne pravica do orožja in armade, češ, da je to pravica vsake države, bistvo njene neodvisnosti in končno stvar časti. Patriotične organizacije ponavljajo to zahtevo, dopovedujo ljudem, da se prej ne bo dalo ničesar doseči. Močna armada je temeljna Hitlerjeva zahteva in splošna vojaška dolžnost pogoj državljanske vzgoje in sila »tretje države«. Zmotno bi bilo misliti, da je Nemčija razorožena. Današnja armada stane Nemčijo na leto 1.416,5 milijard mark, torej preko dvajset milijard dinarjev. Državo zadene 733 milijon, ostalo dežele, občine in drž. železnice. Od tega gre 910 milijonov za stvarne izdatke, ostalo za osebe. Armada šteje, všteti mornarico 114.916 mož, od tega 21.000 podoficirjev in 5.021 oficirjev, torej na 20 vojakov en oficir. Vsak vojak stane Nemčijo 6.208 mark, nekako 84.000 Din. S svojo devetletno službo in bogatimi denarnimi sredstvi vzgaja sedanji vojaški sistem same oficirje, ki tvorijo vsekakor jedro znatne vojaške sile. Kako daleč sega nemško tajno oboroževanje, se ne ve. Gotovo pa obstoji, saj ga je ugotovilo lani decembra meseca celo lipsko državno sodišče v svoji sodbi zoper novinarja Ossietzkega, ki ga je obsodilo na poldrugo leto zapora, ker je med kritiko državnega proračuna trdil, da postavka »oddelek M« civilnega letalstva skriva izdatke za 40 tujih letal. Ugotovilo je, da je izdal vojaške tajnosti, ki bi jih pač ne bilo, če bi imela Nemčija samo toliko vojaške sile, kolikor je sme imeti po mirovni pogodbi.

Naj bo, kakor hoče: zahteva po nadaljnji oborožitvi zveni spricho znatne vojaške organizacije Nemčije in pa vedno zatrevane nesposobnosti plačanja dolgovi iz zadnje vojne, presenetljivo in mora zbuditi posebno pozornost vseh držav in narodov, na katerih tla je že kdaj stopila nemška armada.

Položaj postane pa še težji, če se upošteva, kar je v tej zvezi nujno, notranja napetost, ki bo v kratkem dosegla vrhunec. Nacionalno-socialistični plaz, ki se je odtrgal lanskega septembra, prvi naprej. Povorka za povorko, četa za četo, povele za povelem se zgrinja mlada Hitlerjeva vojska in nestrpno čaka na zapad, ki bo na njenem prepričanju ne more biti daleč. Hitlerjeva ofenziva zoper sedanjo vlado je demagoška,

Strašna družinska tragedija

Svak je usmrtil s tremi strelji nasilnega svaka

Mirna peč, 6. februarja.

Na dom k Mežanovim v Vrhnici se je pred časom priženil poštni brzovojni moster Jože Kužnik, ki se je v začetku prav dobro razumel z domačim sinom Antonom. Ko pa je Anton, ki je bil znan kot zelo prepirljiv in nasilen fant, zvedel, da oče ne bo njemu izročil posestva, je začel svojega svaka Jožeta Kužnika sovražiti in je čisto izrazil v družini prepir. Ker se z domačim nikakor ni mogel sporazumeti, se je Anton pred kakimi tremi tedni preselil iz očetove hiše k posestniku Krevsu v isti vase. Kljub sprtosti z domačimi je Anton še večkrat prišel domov na obisk.

Sinoči okrog 23. ure se je Kužnik, ki je bil že postal gospodar na Mežanovem, podal v klet, da shrani v njej mast od zaklanega prešica. Ko je bil že blizu kleti, so nenadoma planili iz nje trije moški in izginili v noči. Kužnik je nato hitro stopil v klet, kjer je našel vrečo, napolnjeno s sodčkom vina in z mesom. Očitno so neznanci hoteli polno vrečo odnesti, a so spričo Kužnikovega prihoda pobegnili, ne da bi mogli izvršiti svojo namero. Kužnik je v klet poklical domače in vsi skupaj so

hrpe in prične s zdravljenjem takoj! Zelo uspešen način zdravljenja hrpe, ki ga priporočajo tudi zdravniki, je pitje znane Radenske zdravilne vode, pomešane z vročim mlekom. Ta mešanica izredno hitro odloči sluz, ki se je nabral v prsnem košu ter s tem omogoči redno delovanje pljuč. Radenska zdravilna voda odvaža bolezenske strupe, ki so nakopičeni v razkrojenem sluzu, z blatom in s pomnoženo sečjo. Ta način zdravljenja je najuspešnejši in tudi najcenejši. 2185

Nečuvne grozote v bojih za Šanghaj

Kitajski odpor je nepričakovano močen — Obstreljevan vlak z ranjenci — Masakriranje japonskih letalskih oficirjev

Šanghaj, 6. februarja, d. Kitajske čete, ki so bile večerjati na raznih mestih v središčnih napadih Japoncev potisnjen nazaj, so kasno zvečer zasedle zopet svoje stare postojanke. Bitka je trajala vsa noč. Admiral Siošava, ki ni izvršil barakiraja, kalor se e trdilo, priznava, da večerajšnja ofenziva Japoncev proti Caperu ni bila uspeha.

Šanghaj, 6. februarja, s. Napram vestem, da so Japonci zavzeli utrde Vosung, trdi vest iz kitajskih krogov, potrjena od neodvisne preiskave, da se Kitajci še vedno držijo v teh utrdbah, čeprav traja obstreljevanje neprestano dalje.

London, 6. februarja, s. Posebni poročevalci londonskega lista »Daily Herald« je poslal svojemu uredništvu, atračno poročilo o dogodkih v Šanghaju, ki jih je videl na lastne oči. Najbolj grozen je bil japonski letalski napad na kitajski vlak z ranjenci. Kitajci so odpravili iz Šanghaja v notranost dožele dolg vlak, ki je bil na hitro poln ranjencev in bolnih vojakov. Japonska bomba letala so vlak opazila in nenadoma napadla kljub vsem naprotnim mednarodnim določilom. Spustila so na vlak več bomb, ki so docela razdejale en vagon, vrgele več drugih vozov s tira in povzročile 18 človeških žrtev. Nenadoma pa so se oglasili iz vlaka Kitajci s strojnimi topi. Tudi to ni bilo po pravilih mednarodnega prava, vendar v em primeru opravičljivo. Japonska letala so se sicer umaknila, vendar pa so Kitajci nekatera izmed njih prisilili, da so pristala. Kitajci so planili na japonsko posadko pristihli letal, jo pobili in razmesarili. Tako je našlo smrt 18 japonskih častnikov in podčastnikov. Nekaterim so Kitajci iztrgali celo srca in druge ude.

Letalska borba nad Šanghajem se med tem nadaljuje. Japoncem bombnim letalom je uspelo, da so porušila veliko kitajsko letalo. Ko je padlo na tla, so eksplozivne bombe, ki so bile v njem, letalo je padlo med ljudi in jih je eksplozija 17 ubila.

Pariz, 6. februarja, s. »Havas« javlja iz Nankinga: Ameriški konzul je pozval ameriške državljane, naj zapustijo Nanking, ker se ne ve, kdaj bo zopet odprt železniški promet med Šanghajem in Nankingom in ali se ne bo zaradi vojaških operacij ustavila paroplovna na reki Jangce.

London, 6. februarja, d. Kakor poročajo iz Harbina, je sedaj večji del vojske generala Hasche zasedel mesto, čigar predmestja so Japonci že ponovno zasedli, pa so bili vedno preganjeni. Japonci so zasežili Harbin po dvehm sediti borbi s četami kitajskega generala Tihčava. Japonci za edujejo kitajske čete, ki se neglo umikajo v severno smer. Po naročilu vrhovnega poveljnika japonske vojske v Mandžuriji je general Hasche izročil po posebnem parlamentarnem ultimatu, v katerem se poziva vodja kitajskih čet, naj v teku treh dni izprazni ozemlje ter se pusti razorožiti, ker bodo Japonci v nasprotnem primeru nadaljevali ofenzivo.

Tokio, 6. febr. 6. V japonskem kabinetu je prišlo do velikih nasprotstev zaradi položaja v Šanghaju. Nekateri ministri so se uprili zahtevam vojnega in mornariškega ministra, naj se v Šanghaj odpelje nova japonska pehotna divizija in topniški polk. Nekateri ministri so bili namreč mnenja, da spricho zunanjepolitičnih zapletitvev ni primerno, da bi v Šanghaju zastopalo japonske interese več kot dotedajšnji 4.000 vojakov. Na seji ministrskega sveta se je raz-

vila tudi debata o finančnih stroških za operacijo v Šanghaju. Debata je postala tako strastna, da so nekateri ministri viharno napadali svoje tovariše. Seja se je zaključila ob splošnem razburjenju.

V političnih krogih so se pojavili glasovi, da bosta ministra za vojsko in mornarico podala ostavko. Računajo celo že z demisijsko celokupno Inukajevo vlade in z razpisom novih volitev. Ves ta razvoj dogodkov kaže, da se je pacifistična japonska stranka ponovno ojačila v japonski javnosti, ki ni zadovoljna s trdo pestjo japonskih militaristov, ki so s svojim postopanjem prizadeli že veliko škodo japonski trgovini, kateri je Kitajska napovedala bojkot.

Japonska vlada je popoldne izročila poslanikom veseli novo noto o japonskih akcijah v Šanghaju. Japonska vlada je ugotovila, da je njenih čet v Šanghaju manj kakor angleških in ameriških čet, čeprav so japonski interesi večji kakor interesi Velike Britanije in Zedinjenih držav. Poleg tega je japonsko naselje v Šanghaju veliko večje, nego so inozemske koncesije. Japonska je ojačila svoje čete v Šanghaju le zato, da branijo življenje in imetje japonskih državljanov. Japonska vlada je bila dolžna, da pošlje ojačanja v Šanghaj, kakor bi bile dolžne druge sile, če bi šlo za njihove interese. Japonska nota ponovno naglašja, da dogodki v Šanghaju niso v ničakih zvezi z mandžurskim vprašanjem in da bo japonska vlada takoj zopet umaknila svoje čete iz Šanghaja, kakor hitro izvrše svojo delo in zajamčijo japonskim državljanom njihovo varnost ter prenehajo Kitajci s svojo protijaponsko akcijo.

Najnovejše iz Lake Placida

Lake Placid, 6. febr. p. Prvi dan olimpijskih zimskih iger se je vršilo tudi tekmovalje v hitrostnem drsanju na 5000 m, ki je zopet prinesel zmago Američanom. V odločilnem teku je zmagal Američan Jaffe v času 9:48. Sledili so Murphy (Amerika), Logan (Kanada) in Taylor (Amerika). Šele za temi so prispeli na cilj Norvežana Ballangrud in Evensen ter Stack in Smith (oba Kanadca).

Prvi dan se je vršila tudi tekma v hokeju na ledu med Nemčijo in Poljsko. Zmagala je Nemčija z 2 : 1.

Dosedanji neuspehi severnih narodov v hitrostnem drsanju so povzročili, da so Finska, Norveška in Švedska vložili zaradi metod pri startu skupen protest. V Lake Placidu se vrši namreč skupni start. Američani izkoriščajo svojo rutino v tem oziru in zaradi tega je bilo mogoče, da so dosedaj odnesli vse zmage.

Danes se je ponovil prvi predtek v teku na 10.000 m, ker je bil večerjši predtek razveljavljen. V prvem predteku je zmagal Američan Iurud v času 17:56,2. Sledila sta mu Ballangrud (Norveška), Biallas (Amerika) ter Wedge (Amerika). V drugem predteku je bil prvi Jaffe v času 18:05,4, 2. Stack, 3. Evensen in 4. Schröder (Amerika).

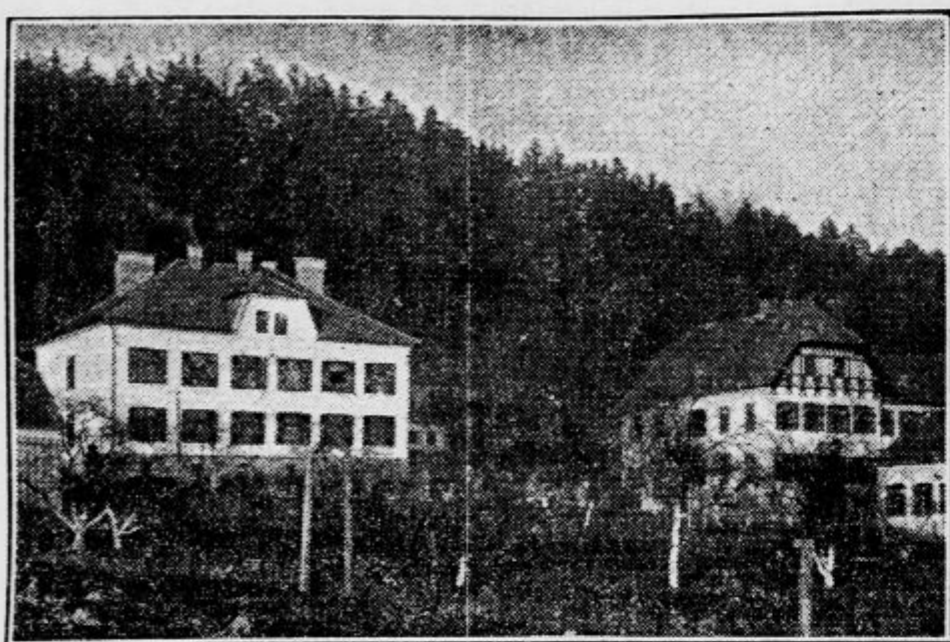
Tekma v hokeju na ledu med Kanado in Nemčijo je končala z zmago Kanade s 4 : 1.

Smrt poljskega književnika

Varšava, 6. februarja, AA. Danes je tu umrl znani poljski književnik Ignat Dabrowski.

Naši kraji in ljudje

Banovinska gospodinjstva šola v št. Jurju bo danes slavnostno otvorjena in blagoslovljena

Pogled na novo gospodinjstvo šolo (levo) z južne strani. Na desni poslopja kmetijske šole, kjer je tudi uprava sedaj popolnega banovinskega zavoda

Danes se vrši v banovinski kmetijski šoli v št. Jurju ob 1. z. posvetitev nove šole, namenjene strokovni in duhovni izobrazbi naših kmetijskih deklet, bodočih žensk in mater. Otvoritev vsakega novega doma prosvete je za nas pomembna, zlasti pa zasluži našo pozornost otvoritev gospodinjstvenih šol, ki so pri nas žal še tako redke. Veliko se nam nastajajoče gospodinjstveno-nadaljevalne šole in razni potovalni tečajji kot prva pomoč, posebno, ker je prejšnje delo počivalo, toda današnji čas zahteva tudi že od nas več: da damo našim bodočim gospodinjstvom in materam vsaj možnost, da se morejo izobraziti čim popolneje.

Nova poslopja je potrebno hitreje in pouka prav primerno in lepo urejeno. Prostora je v internatu za 20 do 22 gojek. Lokali so dovolj svetli, svetli in prostorni, učni in stanovanjski leže na južni strani, odprti preko nižje ležečega zavodnega posestva. Ob poslopju med kmetijsko in gospodinjstveno šolo je park, pred njim obsežen zavodov zelenjavni vrt, za njim pa obširen gozd. Šola bo vodila ga. Jela Premrou splošne z omo strokovno učiteljico, gospodinjstvene predmete in prakso bodo vodili nastavniki na zavodu, ravnatelj zavoda kot hišni starešina bo pa vravnal razmerje med obema šolama. Pouk v tem letu bo trajal le 7 mesecev, pozneje pa bodo 10-mesečni tečajji s početkom 1. oktobra. Kr. banska uprava je dovolila skoto vsem gojenkam polovično-prosta mesta, tako da je omogočeno tudi malim posestnikom dati svoje hčere v šolo.

Zavod je s to šolo sedaj kompleten, kakor so si ga zasnovali naši narodni voditelji. Nadstavlja prošnje za kmetijsko kakor sedaj za gospodinjstveno šolo kažejo, da je namen zavoda dober, nas vseh nagiba pa je, da sedaj zavod po možnosti tudi svoj celotni prvotni namen izpolni. Namen vseh sličnih zavodov je, da služijo poleg odzoge gotovega števila kmetijskega naraščanja tudi kot nekako organizatorično središče za kmetijsko pospeševalno službo v okolici s tem, da se vrše na njih samih ter da se prirejuje v okolici razni tečajji. Gotovo je, da bi se mogla vršiti ta pospeševalna dela popolneje, ako bi bilo mogoče, da imajo strokovni referenti svoje sedeže na zavodih, kjer bi imeli za to praktično podlago. Tudi za potovalne gospodinjstvene tečaje bi bilo dobro, da bi ime-

li na stalnih gospodinjstvenih šolah vsaj svoji zasedni stalnejši dom. Ti zavodi naj bi se posebno služili za početno praktično vzgojo mlajših kompetentov za pospeševalno delo po srozihi.

Zavod pa naj služi vsem brez izjeme, ki žive s kmetijstvom in žele napredovati, kot nekaka gospodinjstvena božja pot. Tudi na kmetih je potreben kratek odmor, da tako gospodar kakor gospodinja posledata malo ven iz svojih vsakdanjih domačih razmer, kajti tudi v skromnih razmerah zahteva današnji čas trajne spopolnitve. Pri pogledu na boljše ureditve se vzbudi zopet veselje do izpolnjevanja doma in tako notranje pomirjenje in zadovoljnost. Zato se vabijo vsi, ki imajo voljo napredovati da se bo prišli ustavijo na zavodu, ki bi zlasti sedaj nudil gotovo vsakemu kaj novega.

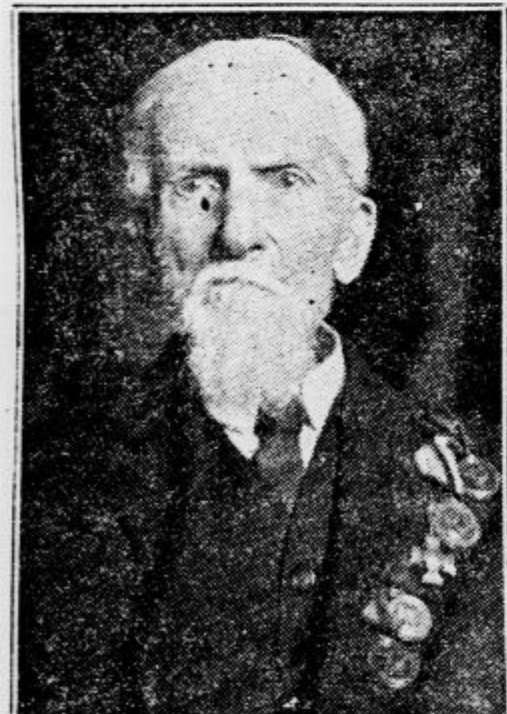
Zlasti pa je vabljena naša kmetijska mladina, da izrazi priključno za izobrazbo. Danes, ko se ne le pri fantih, marveč tudi že pri dekletih, in to navadno pri najrazumejših, pojavlja nekakšni osamljenost in zapostavljenost na deželi, da si žele od doma v mesta, je še posebno potrebno vzbuditi voljo in ljubezen do domačih grude. Ta se pa ne vzbuja z lepimi besedami in povzemanjem trdega kmetijskega dela, marveč le s strokovno vzgojo, da si zna vsak sam z modernimi pridobitvami; težavno delo olajšati ter ga napraviti zanimivega. Z znanjem raste samozavest in ponos na lastni poklic, s tem pa zadovoljnost v lastnem delu.

Z vzgojo kmetijskih deklet pa se posebno odgajamo temelj našega rodu, ker ne samo kmetič narašča, marveč tudi večji del naše inteligence ter meščanskega stanu odzaja vendar le naša kmetijska mati. Zato poziva zavod ob otvoritvi in blagoslovitvi nove šole, da poleg banovine tudi vsi sreški kmetijski odbori in odborniki naših številnih podeželskih posojilnic prislokožijo z denarnimi podporami na pomoč tako našim kmetičim fantom kakor dekletom, ki se žele izobraziti, da jim bo omogočeno vstopiti v strokovne šole. Vse starše pa opozarjamo, da bo življenje njihovih otrok zaradi vedno bolj razvianih razmer vedno težje ter je zato njih svetla dolžnost, nuditi jim čim več izobrazbe, da si bodo mogli v težavnih časih vsaj sami potem dalje pomagati.

Obisk pri 99letnem Petru Cotiču

Ljubljana, 6. februarja

V hiši dobrosrčne gospodinje Antonije Kadivčeve na Bleiweisovi cesti 7 prebiva že dolgo vrsto let starček, ki je brzokone najstarejši ljubljanski prebivalec. Ljubeznivi možiček, ki čaka v skromnem podstrešnem stanovanju že več mesecev smrti, a si vendar srčno želi ukaati stoto leto, je upokojeni pismonosca Peter Cotič. Proti človeku vzdigne kaj rad naveličan dolgočasnega samotarskega življenja: Bog daj smrt! A njegova gospodinja tako rada pove, da v molitvi, ki mu je še edina uteha, dostikrat vzdihne: Bog daj zdravje! Je pač slehernega človeškega bitja strah pred skrivnostjo neznane človeške usode.

Na starčka me je opozoril prijatelj gospod Jemec s Tržaške ceste in sem takoj sklenil, da ga obiščem. Dobil sem ga v kuhinji pri obedu to se pravi pri krožniku juhe, ki mu je po izjavi požrtovalne gospodinje Helene Kladnikove, katere mu streže iz usmiljenja in pietete že celih 27 let, poglavitna hrana. Starček je namreč zadnji dve leti na vseh aotranjih organih, razen na srcu, silno oslabil in mora po vsem videzu precej trpeti. Spoštljivo sem ga pozdravil in mu povedal, da sem od njegove stroke. No, bil sem pretil. Možiček je skoraj čisto ogušil in sva mu mogla z gospodinjjo le polagoma dopovedati, kdo sem in kaj bi rad. Gledal me je bistro, in človek bi mislil, da vidi še povsem jasno; a žal, spoznava samo obrise. Citati ne

more že nekaj let niti največjih črk več. Ko je izvedel, da se prišel z dobrim namenom, je pokazal vsesto lice in se je trudil z menoj vred, da bi imel najin razgovor kakšen uspeh. S težavo je zbiral misli in mi je povedal zdaj pa zdaj sunkoma kako letnico ali kraj. Lepo je bilo videti častiljivega starčka, kako je iskal daljne spomine po trudnih možganih. Nekaj podatkov o njegovem življenju sem dobil iz listin, ki jih ima doma, nekaj iz uslužbenškega lista, ki je v posesti tukajšnjih pošte direktorje nekaj pa iz razgovora.

Peter Cotič se je rodil 5. marca 1833 v Optrlju (motovunsko okrožje v Istri), kjer je potoval trikratno šolo. Ko mu je bilo 21 let, je šel k vojakom (1854), kjer je služil celih 16 let v najrazličnejših krajih in dosegel kmalu naredniški čin. Začel je na Dunaju, prebil nekaj let na Madžarskem, kjer 1859. pa se je udeležil tiste edine vojne proti Italiji, katero je Avstrija zaradi diplomatskih zapletov izigubila. Boril se je v krvavih bojih pri Solferinu in Mantovi. O teh bojih je prejšnje čase rad pripovedoval. Golo naključje mu je tedaj rešilo življenje, potuhnil se je bil med kopo mrličev. Bil je deležen tudi vojne leta 1866. V Bosni leta 1878. ni bil več, ker je bil takrat ob prvem pozivu že prestar. Vojake je služil še v Gradcu in nazadnje pri madžarskem polku št. 79. v Ljubljani, kjer mu je šlo tako dobro, da se je oženil. Leta 1870. je prestopil v civilno službo kot pismonosca k tržaški pošti, odkoder je bil leta 1873. na lastno prošnjo premeščen v Ljubljano, kjer je služil v tedanjih primitivnih poštinih razmerah vse do 1. avgusta 1894. ko je bil z 42 leti in 4 meseci službe upokojen.

Gospod Cotič je služil na ljubljanski pošti pri Malču še v dobi ko je vozil pošto v Novo mesto, Kočevje in Polhov gradec pravi postiljon. Bil je eden tistih štirih dostavilcev (veseli Jagodnjak, mali Paternost, dolgi Jeras in Cotič), ki so dostavljali v devetdesetih letih pod upraviteljem Premkom in oficijaloma Umejem in Pučnikom. Dočim je ta slovenska postarska družba kaj rada popivala pri Cerkurju zraven nemškega zabavišča »Ballhaus« (na tem mestu je danes drama), je bil tihi, dobrodušni Cotič vedno soliden. Ob upokojitvi je bil star 62 let in zdravniško spričevalo prvi o njem, da je bil slušan, slabokrven, slaboten, po prestopu vnetih rebrne mreže in kroničnih bronhialnih katarh je težko dihal ter je imel revmatične noge. Zato je bil predlagan za pokoj. Vzlic tolikim hibam, ki so se mu počivale v organizmu, je njegova jeklena natura kljubovala vse do danes,

še celih dolgih 37 pokojniških let, in človeku se zdi, da je smrt na možička v podstrešni sobici pozabila. Do pred dvema letoma se je še pridno sprehal, potem ga je katar vrgel v posteljo, da je bil lani samo še dvakrat zunaj, sedaj pa vstaja le še k svoji juhi. Pred petimi leti mu je g. dr. Högl, zdravnik vseh ljubljanskih siromakov, operiral na vratu »smrtno bulo« in ta uspešna operacija mu je po vsej priliki zelo podaljšala življenje.

Gospod Cotič je imel dva sinova. Eden je bil višji poštni kontrolor v Trstu; ta je pred nekaj leti umrl in je z njim izgubil starček veliko oporo; drugi, starejši, mu še živi in o njem danes še ne more reči: »Saj sem vedel, da ta otrok ne ukača starosti.« Zena mu je umrla že pred 23 leti.

Danes živi ta redka slovenska korenina kot kronski upokojenec v bedi, čeprav nima velikih zahtev. Da ni beda še večja, se ima zahvaliti dobrotljivi hišni gospodinjki, ki mu vsa leta ni zvišala stanarine niti za paro. Zdi se mi, da je dolžnost dobrih slovenskih src poskrbeti, da bo imel častiljivi starček vsaj zadnje ure svojega življenja vse tisto, kar zahteva higijena, da se mu podaljša dragoceno življenje preko stotega leta njemu v popolno zadoščenje in vsem ljubljancem v ponos.

Dr. Janko Tavza.

Kaj je vzrok pobojem?

Pobojem in kljanju, ki se zadnja leta tako strahotno množe? To je vprašanje, ki si ga mora postaviti vsak misleč človek, ko bere krvavo kroniko iz življenja naših fantov in možakov. O tem je vredno razmišljati! Kaj je vzrok, odnosno: kateri so vzroki tej sramotno-žalostni prikazni in kako bi se dali ti vzroki preprečiti? Kako ta mladež z lica našega naroda odpraviti, to bolezen ozdraviti?

En sam tak primer — kolika tragika! Če je fant padel v vojni, je bila žalost. Tu pa je sramota in žalost, in ta neskončno potencirana, in če je takih primerov na leto 30, 50, 70?!

Kdo bi storil lepše narodno delo, kakor če bi mogel temu napraviti konec?

Navajajo in slišijo se razni vzroki. Prav je, da vsak o tem razmišlja. In če ve kak pameten recept proti tej epidemiji, naj ga ne brani sam zase! Treznostni kongres, ki bo danes 14 dni, je sezvan zato, da se peča s tem perečim problemom, da išče zdravil proti tej kugi.

Ker pa na kongresu zaradi velikega števila določenih govornikov debata ne bo mogoča, naj vsak, kdor ima dobro misel o tem, sporoči to misel prirediteljem kongresa, da jo bodo govorniki v svojih govorih vpoštevali. Ali pa se bo vpoštevala po kongresu, ko bo treba misliti, na kongresu izrečene, dejanske izjavi: kajti s kongresom se boj ne bo končal, ampak začel.

Tudi vsaka druga misel ali predlog: bodisi glede pijančevanja, sirovosti ali javne morale, ali glede najboljše načina, kako delati za treznost, dostojnost in navedeno, kakor tudi glede vnovčevanja trnatega pridelka, glede morebitne preuredbe našega gospodarstva, so pripravljali odboru kongresa dobrodošli. Vsi teki predlogi ali nasveti naj se pošljejo pisarni »Svete volike« (Treznost) v Ljubljani, Dunajska cesta 17!

Kongres se bo pečal z enim najbolj perečih naših vprašanj, zato zasluži pozornost in podporo vseh dobrih.

Ob jubileju gospodarja Slovenske vinarne v Pragi

Vem, da boste težko verjeli vsi oni, ki poznate G. Josipa Dugulina, črstelega šefa »Slovenske vinarne« v Moravski ulici na Kraljevih Vinogradih v Pragi, da ta mož praznuje danes že šestdesetlet svoj rojstni dan.

G. Dugulin sam najbrže težko verjame, da je preteklo že 60 let, odkar ga je prinosila štorklja usledil kmetijski rodbini v prijazni vasi Škrbini na gorškem Krašu, kjer je dovršil ljubsko šolo in po očetu prevzel lepo posestvo. Ker je bil delavni rok in brihtne glave ter se je zanimal za vsa življenjska vprašanja rodnega kraja, je dosegel tudi najvišjo čast v občini — čast županika, ki jo je vestno opravljal več let. Spoznal je, kako velike važnosti je za njihove kraje umno vinarstvo. Zato se je sam lotil te panoge kmetijstva in v kratki dobi dosegel koristne uspehe in izkustva. Postal je na tem polju pravi strokovnjak in za zasluge ga je štela Gorška kmetijska družba med najuveljavnejše člane. Vidno je bilo njegovo delo tudi v drugih organizacijah, ki so stremele za napredkom domače grude, tako v čestnem odboru, Sokolu in drugod.

Povzpeli pa si je želel še višje in višje. Vedel je, da tega ne more doseči v rodnem gnezdu. Po smrti svojega rojaka Pipana, ki je bil ustanovitelj v Pragi slovenske vinarne in veletrgovine z vinom, se je odločil, da to prevzame on. S težkim srcem je zapustil sončno Gorško in odšel l. 1910 v Prago, domače posestvo pa upravlja brat. Prišel je iz pravih vinogradov v prelepe Vinograde po imenu. Tu se začel znanj po vsem nova doba. Tu je postal popularen! Kdo od slovenskih, lahko rečemo od jugoslovanskih inteligentov predvojnega in povojne generacije, ki so imeli srečo študirati v zlati Pragi, ne pozna G. Dugulina? V njegovih gostilniških sobah in kuhinji je bila tako rekoč druga visoka šola naših akademikov. Tu so se predebatirala mnoga najvažnejša vprašanja, sem smo hoteli blažiti svoje vesele in žalostne dogodke, tu se je sklenilo marsikatero prijateljstvo z brati čehi, kajti sem zahajajo mnogi odlični gostje.

Pri tej priliki ne morem preko tega, da se ne bi spomnili tudi skromne in marljive gospe Dugulinove, prave študentkeve

Pri boleznih ledvic, seči mehurja in danke, omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težkoče ori potrebi v zelo kra tem času. Spričevala iz bolnišnične potrjujejo, da je »Franz Josefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

matere. Par let po svojem prihodu v Prago se je G. Dugulin oženil. To pridno ženko je našel v Sodražici na Dolenjskem pri Grdinovih.

Mnogi sinov naše domovine, o katerih zavzemajo danes številni že visoka mesta, se z radostjo spominja na one urice, ki so jih pri fiziolo, kranjski klobas, a kakor drugi domači dobrini in slastni kapljici presedeli tam gori. Tu so se vsili oficijelni »potošje« (tako smo rekli poslovnemu večeru) sto in sto naših fantov ki so dosegli svojo akademsko čast in odšli v domovino. Vse to sta zakonca Dugulina z nami prestala in prav radi verjamemo, da so jima ta leta minila naj»sko« vitešje. Kako tudi ne, če živš v družbi mladine, v kateri vedno kipi in se najznejše odraža vse življenje. — Vemo, da smo mu delali študentje tudi mnogo skrbi, ve p tudi G. Dugulin, da imajo v prvi vrsti ravno oni največ zaslug za njegovo lepo popularnost. Od srca bi mu želeli vsi, da preživi s svojo gospo v zdravju in veselju, če bi bilo mogoče, še toliko let, kolikor hektov je pretočil rujnega vina.

Ostal je tudi v Pragi mož napredka in še v marsičem je izpolnil svojo prirodno inteligenco. Spoštovan je v krogu naših kolonistov in študentov. Je član in podpornik Vodniške družbe in najrazličnejših drugih kulturnih društev naših in českoslovanskih. O tem pričajo številne diplome hvaležnosti, ki krase gostilniške prestore. Četudi zadnjih par let več sam ne vodi vinarne, ker jo je dal na račun, smo vsemu prepričani, da bo marsikoga, posebno letos, ko poletja tja gori nebrojna

jata naših Sokolov, zanesla pot v njegov gostoljubni hram, da vsaj pozdravi šefa in gospi, ki sedaj v večjem miru uživata bogato žetev svojih pridnih rok kot državljana ČSR. Prav rad razpravlja o vseh dogodkih, posebno kadar je zakopan v kopo časopisov, med katerimi seveda kraljuje »Jutro«. Ne more pa pozabiti, da ono zlato sonce, ki razliva svoje ognjene žarke po rajski Gorški, kršnem Krašu, zeleni v. p. p. dolini in divnih istrskih brdih, še ni raztopilo okovov. Toda on veruje v vstajenje. J. R.

Zlata poroka vzornega sokolskega para

Danes praznujeta 50letnico zakonskega življenja Anton Svetlin, tovarniški upokojenec na Javorniku in njegova soproga Ana. Jubilat se je rodil 7. junija 1857 v Skocijanu v kamniškem srežu, ona pa istotam dne 31. julija 1865. Dne 6. fe-

bruarja 1882 sta se vzela, njemu je bilo 25 let, ona pa je bila šele 17letna. Poročila sta se v Dobu pri Domžalah, kjer sta si uredila prijetno skupno življenje. Pot ju je zanesla kmalu v svet. On je služboval nekaj let v rudniku za živo srebro pri Sv. Ani nad Tržičem, leta 1895 pa je nastopil

delo v livarnah KID na Jesenicah. Imela sta kopico otrok, od katerih žive še štirje, ki pa so vsi preskrbljeni in vzgojeni v narodnem duhu. Otroci kakor vnuki so aktivni člani jesenjskega in javorniskega Sokola in se udeležujejo pri narodnem in kulturnem delu. Tako je drugi sin, Jože, med ustanovitelj Javorniskega Sokola, njegov večletni odbornik, starosta in prosvetar, marljiv vodja »Jutrove« podružnice na Javorniku, poverjenik Vodnikove družbe in večletni predsednik podružnice CMD za Javornik in Koroško Belo.

Po 35 letih trdega in naporega dela pri žarečih pečeh je g. Svetlin l. 1929 stopil v zasluženi pokoj ter prejema pri bratovski skladnici skromno pokojnino. Navajen trpljenja in neprestanega gibanja pa se še danes ne more uživati v brezdelež. Oba sta najstarejša člana Sokola na Javorniku, se kaj marljivo udeležujeta pri razpečevanju tablic za vsakoletne sokolske tobole, raznašata knjige Vodnikove družbe in ji nabirata novih članov ter sta stalna posetnika vseh narodnih in kulturnih prireditelj na Javorniku, na Jesenicah pa tudi v daljni okolici. Malo je takih primerov požrtvovalnosti dveh zakonskih drugov iz proletarskih grogov, ki bi imela toliko zmisla in volje za podrobno narodno delo na deželi, kakor sta naša jubilarita, ki sta kljub trpljenju in burnemu življenju ob 50letnici zakona še vedno čila in zdrava. Vilemu narodnemu paru ob zlati poroki toplo čestitamo tudi mi z željo, da bi ju usoda ohranila pri zdravju in čistosti še mnogo let.

Važna konferenca mestnih, trških, letoviških in zdraviliških občin

Celje, 6. februarja.

V četrtek med 11. in pol 14. se je vršila v rdeči sobi Narodnega doma dobro obiskana konferenca, ki jo je sklicala Zveza mestnih, trških, zdraviliških in letoviških občin za Slovenijo, ki obstoja že od l. 1926. Prisostvovali so ji predstavniki in zastopniki v zvezi včlanjenih občin in zastopniki nekaterih mest v bivši ljubljanski oblasti. Konferenco je otvoril in vodil predsednik zveze g. Josip Drogenik ob Sv. Jurja ob južni železnici. Konferenca je razpravljala o tem, kako naj bi omenjene občine zajamčile svoje posebne interese glede na svoj trgovinski, industrijski in turistično-prometni značaj in kako naj bi zajamčile svoj teritorialni obseg glede na nameravano bodočo razdelitev, odnosno spojitve občin. V zvezi včlanjene občine si hočejo zajamčiti tudi v bodoče dosedanje živahno komunalno udejstvovanje, ki je neizmerno koristilo ne le tem občinam samim, temveč tudi najširšemu podeželskemu okolju. Ker pomenijo v zvezi včlanjenih občine za sebe posebno interesno sfero, je treba, da si zavarujejo posebno samoupravo, slično, kakor jo imajo kmetiče in pa mestne avtonomne občine.

Po daljši debati, v katero so posegli vsi prisotni delegati, je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija, ki bo razposlana vsem občinam in pa novo ustanovljeni županski zvezi za dravsko banovino v Ljubljani:

»1. Zastopniki mestnih, trških, zdraviliških in letoviških občin, zbrani na konferenci v Narodnem domu v Celju 4. februarja 1932, pozdravljajo novo ustanovljeno župansko zvezo za dravsko banovino v Ljubljani kot enotno organizacijo občin v dravski banovini in se izjavljajo v principu za to, da stopijo v to zvezo tudi vse občine zgoraj omenjene kategorije in da se bo v tem primeru razpustila Zveza mestnih, trških in zdraviliških občin za Slovenijo. Zagotovi naj se tudi, da bodo posebni interesi te kategorije občin tako glede komunalnega prosperiranja kakor tudi glede varovanja njihovega značaja in teritorija v tej skupni, torej mnogo močnejši organizaciji dovoljno zaščiteni. Predlaga se, da se ustanovijo v okvirju županske zveze v Ljubljani odelci, in to: za avtonomna mesta, za podeželske občine in za občine pred navedene kategorije, ki naj v svojih specialnih vprašanjih same odločajo; njihove tozadevne odločitve (ki pa ne smejo posegati v direktne interese občin ostalih kategorij) naj zveza kot celota brani in zastopa.

2. Tu označena kategorija občin združuje občine pretežno meščanske, to je trgovsko - obrtno-industrijskega prebivalstva, ki je strnjeno naseljeno. Te občine imajo zato mnogo večji interes za širše komunalno udejstvovanje in so v veliko požitvovalnostjo in z lastnimi sredstvi ustvarile elektrifikacijo v svojih področjih zgradile vodove, bošnice, ubožnice, klavnice, dalje vzdržujejo obrtno in trgovsko v mnogih krajih tudi kmetijsko nadaljevalno šolstvo, gradijo uradna poslopja in uradnišča stanovanja, preskrbejo se meščanske šole, skrbijo za povzdigo turškega prometa in turistične ter so sploh v vsakem pogledu inicijativne. Prav te občine imajo veliko za-

slugo za širjenje jugoslovanske državne misli v svojo širšo okolico in so v neposrednem stiku s kmetosko okolico, obenem se pa njihovi občani poleg trgovine in obrti pečajo v odlični meri tudi z naprednim kmetijskim gospodarstvom. Vse te velike gospodarske, kulturne in socialne pridobitve potrebujejo za svoje vzdrževanje in razvoju stalne letne dotacije. Uprava te kategorije občin redno vstavlja za razširjenje in vzdrževanje teh dobrin znatne zneske v svoje redne proračune, to pa zato, ker ima njihovo prebivalstvo na obstoju in prosperiranju teh velik interes. Obstoja upravičena bojazen, da bodo vse omenjene občine, če se jim priključi večji podeželski okoliš proti njihovi volji, izgubile vse z idealnim in hudim trudom pridobljene neprecenljive dobrine, ki so zapisane propasti, in da bi bodoči odborniki širšega občinskega okoliša (ki bodo vsekakor sestavljali večino) ne mogli videti direktnih koristi za svoje podeželske vollice in bi glasovali proti proračunskim postavkam, ki so namenjene zgoraj omenjenim, obče koristnim občinskim ustanovam. Zbor bo zabil zvezo, da osvoji stališče proti izvršitvi teritorialne izpremembe občinskih delokrogov v kategoriji zgoraj omenjenih občin proti volji njihovih uprav in to stališče naj odločno brani pri odločitvah činiteljih.

3. Zbor naproša župansko zvezo v Ljubljani, da si preskrbi čim prej osnutek nove občinske zakonodaje ter ga dostavi vsem odbornikom zveze, nato pa skliče plenarno sejo županske zveze, na kateri naj se osnutek podrobno prouči. Zveza se nadalje naproša, da zaprosi pri kr. vladi, da ti predloži o občinski zakonodaji ne pridloke poprej pred Narodno predstavništvo, dokler ne bi bila sklicana anketa, h kateri naj bi bili poklicani tudi zastopniki naše zveze. Ti zastopniki naj branijo in zagovarjajo interese posameznih kategorij občin. Obenem naj »naprosi kr. vlada, da pokliče v gospodarski svet, ki bo ustanovljen z zakonom, tudi zastopnike občin iz dravske banovine.

4. Zbor je sklenil zaprositi naše slovenske gg. ministre in gg. narodne poslance, da se zavzamejo z vslo naklonjenostjo za ta važna vprašanja.

Po sprejemu resolucije so se prisotni zastopniki občin še soglasno izjavili proti pobiranju banovinskega kuluka. In zahtevali ponovno uvedbo cestnih doliad, dočim je bilo glede pobiranja občinskega kuluka sprejeto nedolžno mnenje, da naj se pobira povsod, kjer se to smatra za potrebno.

Požar v Gornjih Petrovcih

Gornji Petrovi. 6. februarja.

Pred dnevi je nenadno nastal ogenj pri veleposesniku Sebaniju Juriju v Gornjih Petrovcih. Gospodarsko poslopje ki ni bilo zavarovano je zgorelo do tal. Le požrtvovalnosti gasilcev in drugih se je zahvaliti da se ogenj ni razširil na sosedne objekte. Pri gašenju je gospodar dohvil tako nevarne okleane da je moral iskati zdravniške pomoči škoda ki jo je požar povzročil je velika. Vse okolščine pričajo, da se je zgodila nesreča ni na izključeno, da je bil ogenj podtaknjen

Tyrš in Jugoslovenci

Ob stoletnici Tyrševega rojstva

Da, glej, takšen je lik moza, moza v samem sebi čvrste osnove, mirnega in zavedajočega se svoje moči, nepremičnega s svojega mesta, ektrbnika in zaščitnika šibkejših, močnega oranika in neustrašnega zagovornika svojega prepičanja.

Tyrš: Vztrajnost (»Sokol« 1874.)

Dr. Miroslav Tyrš omenja Jugoslovence v svojih spisih leta 1874., in sicer v razpravi o bratstvu (»Sokol«), kjer pravi: »... ta bratski krog ki stopa v njega, naj ti ne bo šola neprijateljstva, ampak ti bodi šola dobrotnosti, moškega prijateljstva, onega plemenitega, še več, svetega bratstva, ki je ponosno cvetelo v grških hetajriah in se do danes blesti v jugoslovenskem pobratimstvu...«

Iz tega citata razvidimo, da je Tyrš slovanska plemena na jugu Evrope skoro že pred 60. leti smatral kot eno narodno telo — kot Jugoslovence — ki nas je gledal v svojih sluhajih in proroških prividih politično in nacionalno združene v eni domovini, čvrsto uverjen, da bomo tudi mi — straža Slovanstva na jugu — slej ali prej odprli sluh in dušo njegovemu pozivu na vse Slovane iz leta 1871. (»Sokol«) in se pridružili njegovi slovanski sokolski vojski ter začeli misliti nase in delati zase, enakopravno združeni v zvezi slovanskega Sokolstva. (Glej 5 in 8 zvezek »Sokolske knjižnice«, izdane Jugoslovenske sokolske matice!)

Bilo je treba bistrega in dalekovidnega pogleda, ki je predelal temne zastore nezvesti in suženjskih mrakov, da je mogel Tyrš zajeti tako rekoč iz daljine bodočnost, osnovno misel svojih tvorbi, ki jo je začel graditi na temelju pravice, zarače v idealih tvorčevega velikega duha. Kakor je tekla od početka Sokolstva da naravnost iz njegove zibelke struja realnega notenja, smereča k prebujanju slovanske duše in slovanske zavesti, tako je obnem s to realnostjo vrela iz hladne preudarnosti in iz materialnega žrtvovanja ogromna moč idealizma, ki je prvo večala v vrednosti, a ki je prva drugi zagotavlja trajnost življenja: fizična moč se je zila z idealnim zanosom v eno grandiozno vzpetost življenjske energije in nazornega prikaza moralnega zdravlja naroda — v Sokolstvu!

V zgodovini vseh vekov in narodov ne vidimo nikjer ničesar temu enakega. To priznanje je naše slovanske samorodnosti v najtajnejšem bistvu in najsmelejšem cilju sokolske ideje in izraz našega samoljublja in naše zaverovanosti v samega sebe, nego je dejstvo ki ga brani in nanje kaže zgodovina kulturnih nacionalnih in političnih bojov vsega Slovanstva. Ta tok in zamah novega življenja je potegnil cele množice za seboj, ki so šle — ene zavestno, druge podzvestno — za njim, kakor pomladni vetrovi razgibajo vzhik in vzrast vsemu popju in bilju, bodisi vidno izpostavljenemu valovom življenja ali kjerkoli skritemu v hladnih sencah. Življenje se ne more izogniti življenju.

Tyrš je dobrih deset let po ustanovitvi Sokolstva izrečno pokazal na jugoslovensko nacionalno znanost, na pobratimstvo, ki ga je prenesel na svojo tvorbo kot njeno posebno obliko — kot »sveto bratstvo«. — Ali morda ni ta naša znanost najplemenitejši duhovni plod pretožnih kulturnih, narodnostnih in političnih razmer, ki so že pred Tyršem in v Tyrševi dobi pa vse do izbruha svetovne vojne tlačile in dušile naša plemena na jugu Evrope, da ni bilo mogoče narodu razpeti duševnih kri? In vedre višave svobode v najširšem pomenu te besede? Ko se je ves svet zunaj nas zrotil proti nam, so že naši davni predniki iskali in našli utehe in opore sami v sebi v misli narodne prislovice: Drevo se naslanja na drevo, človek na človeka! — Oni na vrhovih naplajenosti s častjo oblastjo in oboroženosti z nasiljem, so se naslanjali samo na meč in brutalnost, a naš človek, potapljač se v temi, brezpravnosti in v nizinah bednega življenja, je iskal zavetja in pomoči v sebi enakem in v tem, kar se mu prilaga: v čudoviti lekovitosti in v zvestosti svetega bratstva, ki ga je Tyrševa genialna miselnost uveljavila v sokolske priprave kot sintezo veroizpovedi slovanske duše, predahneje ne z božjo besedo: Ljubite se med seboj!

Ta čudotvorna duševna vez ki izvira iz iste krvi in se izteka v isto kri, je rodila načelo enakosti ako ni čustveno enakosti je istodobno s samoniklo zavestjo bratstva prevzelo našega človeka. Saj tudi solnce obenem svetli in greje. In čim bolj se solnce dviga v svoji zlati lok, tem bolj raste njegova luč in toplota. Tako tudi v nas: z zavestjo pripadnosti k istemu imenu, ki ga oklepa ista usoda, raste in se množi spoznanje, da so pogoji za obstanek in za

napredek v nas samih, samo treba jih je izprožiti v tvorno moč, ki je luč in toplota življenjske poti delovnega človeka. S mo iz svojih danih iz žuljev na njih lije luč in toplota — pa tudi ponos!

Tak duševni proces, ki je preobrazil notranjega človeka v zmislu spoznanja in samozavesti, je dobil izraza v njegovi volji, ki je brez ozira na dobitne poudarke, prezirajočega osebo svobodo in celo lastno življenje, bruhnila na dan ognjeniku enako, ki kaže svojo strahotno moč, da se trese, poka in ruši zemlja.

Zemlja — svet! Trese se, poka in ruši, kar se naslanja samo na meč in brutalnost, a iz volje naroda se ustvarja nova zemlja — novi svet: zemlja in svet naroda. Klasične grške hetajrije še vedno ponosno cveto, jugoslovensko pobratimstvo pa se z orožjem pravice in z ideali svobode krasno blešči v sijaju časti in slave sokolskih praporov!

in četudi sta samoljubje in zaverovanost v samega sebe v vulgarnem pomenu zavrgli, vendar je njima treba priznati utemeljenost in upravičenost v nujni potrebi samoobranbe in v ustvarjanju eksistencnih pogojev vsega naroda. Jugoslovensko, pozitivno ustvarjalno in ruševno prejšnosti, gre priznanje zgodovine, da so domelji in prevzeli duha Tyrševega Sokolstva, ki hoče to, kar vsebujejo besede na čelu tega spisa. Takšen je lik moza, moza v samem sebi čvrste osnove...

Tako čvrsto osnovo daje poedinec samemu sebi s sokolsko vzgojo v sokolski teladnici in sokolski prosveti, da s tem polaga svoje moralno in fizično zdravje v temelj države, ki more uspevati toliko, kolikor uspeva vsak njen državljan. Brez uspevanja državljanov ni uspevanja države. Današnji vek ne pozna nikogar, ki bi smel reči: Država sem jaz! — A mi vsi, ki nosimo prošlost in sedanjost v sebi, to je v svojem delu in življenju, in ki hočemo z naporom in izčrpljivim delom v bodočnost, mi vsi skupaj z enakimi dolžnostmi in z enakimi pravicami smo država, ne premakljivi na svojem idejnem stališču, ki moremo pasti le v smrt, a v dediščino za namem preide moč volje, ki se izražaj v globoki zavesti pripadnosti k narodu in Sokolstvu z njim k Slovanstvu.

Sokolu, ki je pregledal višave in premeril globine Tyrševe tvorbe, ni težko umeti ukaza. In kamor stopiš — stoj, četudi sam: —

Toda Tyrš se ne zadovoljuje samo s podurkom jugoslovenskega pobratimstva, to je z njegovo aplikacijo na bistvenost sokolske ideje, temveč na naglašanje pomena te odlične črte v značaju naroda, rekoč v istem svojem spisu da tisti, »ki so skupno živeli in se skupno trudili, so tesno stali drug ob drugem tudi v borbi bili so drugi drugemu podpora in zaslomba, drug drugemu branilec in svetnik. V dobi mira se je gojila ta najkrajšnja najvišja junaška vrlina. Tako vzgojena pa je bila vsem v zaščito, kadar se je približal vihar!«

Zgodovina govori, da je res tako.

U vsega pa vidimo, da smo Jugoslovenci združeni s Tyršem po svoji prošlosti, združeni s njim v sedanjosti in ostanem združeni z njim v bodočnosti: vsak branilec in svetnik nacionalni vrlin in kreposti svobodnih državljanov!

E. Gangl.

Vprašanje elektrifikacije Bele Krajine

Črnomelj, 5. februarja

V letu 1929. je bila Bela Krajina priključena k savski banovini s sedaj obstoječima črnomeljskim in metliškim srezom. ki šteta 31 upravnih občin z 61 katastralnimi občinami in 15.145 posestniki, a obsega skupno površino 54.608 ha. Prav v tistem času si je banska uprava dravske banovine zadala veliko nalogo elektrifikacije vse dravske banovine. Ker Bela Krajina tedaj ni spadala k dravski banovini se nanko ni mislilo in je danes morda prikrajšana pri tem načrtu. Zdar, ko smo zopet priključeni k dravski banovini, nam da zaveda misliti.

Mesto Črnomelj dobiva električni tok iz parne žage tvrdke »Jugoles« in nima s tvrdko nikake pogodbe. Tok ni stabilen in je razmeroma drag. Mesto Metlika dobiva električni tok iz karlovske električne centrale. Vse druge občine v Beli Krajini s številnimi vasi pa nimajo električne razsvetljave. Za Belo Krajino, ki ima sprčo svojega vinarstva, sadjarstva, živinoreje, premoga, lesa in železne rude vse pogoje, da se gospodarsko razvije, bi bila napačna elektrika velikega pomena. Elektrifikacija Bele Krajine tudi ne bi zahtevala posebno velikih stroškov.

Veleture v snegu in ledu

Ljubljana, 6. februarja

Od tu pa tam prihajajo glasovi, govorbe, se čuje naglo podpiranje pisalcev in pisalk, po cestah hitijo gospodje in ž njimi dame v dolgih svetlih ali temnih krilih — in se zdi, da mesto, vse mesto pritaženo kipi v vsem tem in se prinese, da nas v tem vročem in majhnem kotlu obide človek iz velikega sveta, pozdravi nas, in je njegova beseda kakor dobra luč.

Pa saj pri nas imamo tudi ljudi, ki pozdravljajo in kdaj pa kdaj tudi izpogovore, da nam je toplo pri srcu, imamo tudi planine, sinje višave, človeka v gorah — ali, pri nas je vse tako, da planemo po konci šole tedaj, kadar nas kdo z vso silo udari.

Le kaj počnemo z našim svetom, s toliko opreano slovensko zemljo, da ni nikogar, ki bi jo nam in svetu z voljo naroda razdelil in dušo razgalil soncu...

Ni dolgo temu, ko nam je oznanjal lepoto sveta tujec in našega, tujec, na je govoril kakor bi moral govoriti naš človek. To je bil dr. Julius Kury.

V četrtek zvečer pa je bil v naši sredi spet nekdo, katerega beseda in volja nam je bila prav do živega.

Šla Erti, doma tam nekje v Münchenu, nam je v okrilju Slovenskega alpinističnega društva polni dve uri pripovedoval, kako je s tovarišim Francem Schmittom zavzel lani v juniju 1400 metrov visoko severno steno Ortlerja, ki se je vse dotlej zdelo nepremakljiva. In res, potreben je bil upravljal nečloveški napor, da sta po osemnajstih urah, v neprestani smrtni nevarnosti, da se sčezalju utegne odtrgati

skala ali kepa ledu, ki bi ju s strahovitim grmenjem lavine potegnili v globlino. A ne glede na vse to sta se veselo pogajala vse više po steni, ki je naznena za 60, ponekod pa celo za 70 in 80 stopinj.

Ze skoro tik pod vrhom pa se je nekaj trenutkov zdelo, da je vsega konec. Vrh so zlatili že zadnji sončni žarki. Bližala se je noč. Vendar z zadnjim ostankom moči, s krvavimi rokami, do smrti utrujena, tesno ob skali, daleč od vsega živlega sveta je Erti zabijal v gladki kristalni led vsakega pol metra železni klin. Višec med nebom in zemljo na vrvi, pripet z njo v ledeno skalo, se je pomikal centimeter za centimetrom proti vrhu. In če pomislimo, da je treba za vsak klin 40 do 50 udarcev, potem to delo glede na položaj nima primere. Na vrh sta prisnela že pozno zvečer, ko se je na zapadu vtapljala v gore večerna zarja.

Zatem je predavatelj prešel na najtežjo steno Am kakor pravijo severni steni Dent d'Harensa (4180 m). Ali ta označba in povsem utemeljena, ker so razmere v tej steni, ki je bila pred Ertlovo skupino strukturno premešana, tako različne da težko, ki jih nudi za vzpon, ni mogoče točno določiti.

Erti jo je naskočil z nekimi svojimi tovarišim z uprav herojsko voljo, pogosto na robu vsake nade, da pride še kdaj živ z nje; premagal po najtežji poti.

Ob treh zjutraj sta bila tovariša zaradi ugodne poti že pred vrati v steno. Na vzhodu se je svitalo. In tačas, ko sta prekorčila obrobno sotesko, se je povsem

Belokrajinec je nadarjen, podjeten, saj je skoro vsak drug prebivalec Bele Krajine preživel nekaj let v tujini (Ameriki, Franciji, Nemčiji). Treba mu je pač dati prilike, da se gospodarsko razvije. Vsekakor je nujna potreba za se tudi Bela Krajina elektrificira. Kako naj se to izvede, bodi prepuščeno strokovnjakom Naloga občin je, da se zdramijo in pričnejo zavezo akcijo. Električna naj preko Črnu prišveti tudi v Belo Krajino. Š.

V spanju se je zadušil

Puštal, 6. februarja

Neznano odkod je prišel v četrtek popoldne v Puštal pri Škofji Loki mož, ki je taval nekaj časa sem in tja. Delno vi-

ajenost, še več pa oslabele sta povzročila, da se je možak nemudno zrušil na cesto in obledel. Ko se je bližala noč, sta odvedla Andrej Hostnik in član Rozin, oba iz Puštal, neznanca v bližnji hle v Vodnikov, da se tujec tam prespi in odpodje.

Naslednje jutro pa so dobili neznanca v steji mrtvega. Možak je bil z glavo globoko zarit v steno in se je, kakor je vse ka zalo, med spanjem zadušil. Pri telesni preiskavi, ki so jo izvedli domači orodniki, se je ugotovilo, da gre za brezposelnega Matijo Kovarčiča iz občine Lužarje v novomeškem srezu. Pri pokopniku so našli delavsko knjižico, nekaj novčev in robc Truplo so prepeljali v mrtvašnico na škofjeleško pokopališče.

Kmetijski vestnik

Pred sajenjem sadnega drevja

Delo v sadonosihi napravlja vsakomur veselje. Posebno sedaj, proti pomladi, ko se oglašajo ptice pevke, ako smo jih privabili z valilnicami (umetnimi, gnezdišči) k domu, nam vije radost in pogum k novemu ustvarjalnemu delu. Ob tistem času se potem posameznik najde zopet sam s seboj in opraviča na vrtu vsakdo rad izvršuje.

Dandanes smo že toliko naprej v sadjarstvu, da vlada splošno zanimanje za povzdigo te panoge. Najvažnejše je da pripravimo za sadno drevje dobro prekopano zemljo, skrbimo za zadostno nojenje posebno s kompostom in hlevskim gnojem ter izpopolnimo z umetnimi gnojili.

Splošno je znano, da je skoro polovica našega staršega drevja nerodovita. Kriv, da je v največji meri v tem, da ga ne oskrbujejo in da mu nismo zadostno gnojili. Ni še vse storjeno če smo drevo, ki tudi pravo sorto vsadili na prav kraj, ampak upoštevati je po saditvi tudi vse pogoje za dober razvoj drevesa. Če je naše drevje na splošno vzeto slabo rodovito, je mnogo vzrokov ali eden izmed najvažnejših pa je kakor že povedano, nezadostno gnojenje, zlasti v prvih letih po saditvi. Sedaj pomlad bi se moralo vse mlado drevje okopati in obenem gnojiti; stare, iznošene sploh nerodovito drevje pa temeljito obrezati in pomladiti. S tem sežemo sicer precej globlje v življenje rastline, ali če drevesu tudi dobro postrežemo, postane takoj zonet rodovito.

Za gnojenje drevja uporabljamo v prvi vrsti gnojilno in kompost, izpopolnjena z umetnimi gnojili. Od umetnih gnojil je priporočljivo mešano gnojilo nitrofoskal, ki vsebuje za sadno drevje vse redilne snovi, ki jih rastlina potrebuje. Dobro ohranjeno drevo postane tudi mnogo zdravše in odpornše v vseh pogojih proti boleznim in škodljivcem. Če se tega vidika je vredno da postrežemo drevju tako kakor mu najbolj prija.

Največja hiba pri našem sadjarstvu je, da imamo preveč piškavega, krevčavega in predobnega sadja in preveč sort. S takim sadjarstvom ne bomo prišli daleč četudi posadimo vsa prazna mesta povsod, kjerkoli se le da gojiti sadno drevje. Držimo se tudi našega: rajši sadimo manj drevja malo sort in na pravo mesto pravo sorto, drevje dobro oskrbujejo in ga zadostno gnojimo ter s sadim lepo ravnamo, da ga bo odjemalec vesel.

Le na tej podlagi more naše sadjarstvo začeti postati dobičkono in prinesa našemu kmetijskemu gospodarstvu. Miselnost da moramo gojiti sadje predvsem za dom mora odstopiti mesto modernim načelom, da je treba pridelovati sadje v največji meri za prodajo doma kakor tudi v tujino. F. R.

Uporaba hlevskega gnoja

Skoro v vsakem gospodarstvu je proti jeseni precejšnja količina hlevskega gnoja, ki ga izvozimo jeseni ali v teku zime na njive. Z nepravilnim ravnanjem pa večkrat škodujemo kakovosti gnoja. Ako pustimo gnoj kakor tako razmetan, se izgubi mnogo dragocenejšega gnojila. Pravilno ravnanje onemogoči, ki gnoj nemudno porjorje. Nikjer se namreč hlevski gnoj boje ne počuti in temeljiteje ne izrazi kakor podoran v zemlji. Najbolje je gnoj podorati jeseni. Le pri lahkih zemljah, to je peščenih ali grušnatih, kaže bolje, da jih gnojimo s hlevskim gnojem pomladi, in sicer razvažamo gnoj naravnost z gnojilščice nanje. Lahke zemlje se namreč hitreje osuše, pa tudi ogrejejo; zaradi tega je tudi razkranje gnoja v njih hitreje. Lahke zemlje gnojimo torej s hlevskim gnojem rajši pomladi. Umetnost pa je, da težkih zemlja ne gnojimo s hlevskim gnojem prepozno, in sicer ko že nastopi vlažno vreme ter se zemlja pri oranju maže. V takih pri-

merih se kaj rado pripeti, da se gnoj potem ne izrazi, ker ne more v takih razmerah razpasti. Če nastopi potem še mila zima, je učinek gnoja še manjši, več pa sploh nič. Gnoj ni razpadel, temveč je nekako sprstene v zemlji. Zato kaže tudi pri težkih zemljah da jih gnojimo čim prej v jeseni in gnoj na plitvo podorjemo.

Kdaj je gnojiti jeseni ali pomladi, pa zavisi tudi od rastline same ki jo nameravamo saditi. Okopanine imajo kaj rade, da se jim gnoj že v jeseni s hlevskim gnojem. Predvsem pesi prija težka zemlja, ki je bila pognojena s hlevskim gnojem v jeseni. Slično velja tudi za stročnice. V teh primerih se rastline bolj zdravijo razvijajo in so tudi rodovitnejše. Krompir uspeva najbolje v srednjih zemljah, ki so bile pognojene v jeseni. In to vsekakor mnogo bolje, kakor če mu pognojimo šele pomladi. Večkrat povzroča sved gnoj pri krompirju razne bolezni, predvsem gnolobol. V lahkih zemljah, ki so tudi za pridelovanje krompirja najboljše, podoravamo pa običajno gnoj šele v pozni zimi ali pa zgodaj pomladi.

Najslabše ravna z gnojem dočeti, ki ga razvažajo po njivah na kupe, kjer ga pustijo ležati po več tednov ali celo mesece. V takih primerih izgubi gnoj najmanj dve tretjini dušika, ki izpuhti v zrak: razen tega pa se gnoj tudi sicer na ta način zelo kvari. Lepa navada je, če gnoj razvažamo v teku zime na večje kupe, kjer ga stlačimo in pokrijemo z zemljo ter ga razvažimo šele takrat po njivah ko pride čas oranja, da ga čim prej podorjemo.

Pripomniti je treba, da vpliva na kakovost gnoja tudi stela. Preveč stelje, ki povzroča, da se gnoj izredno rahlo spravlja na kupe, prav slabo učinkuje, ker se po nepotrebnem zrači, pri čemer nastopijo kvarilne bakterije, ki razkrajajo najdragocenejši snovi v njem. S tem je povedano, da nastiljamo živini le toliko, kolikor je potrebno za njih snago in zdravje. Ako se na gnojilščice steka deževnica in je gnoj potem v nekaki mlakuzi, se tudi močno kvari, ker se nekako skisa, odnosno izpremeni v tako stanje, ki posebno mladim rastlinam bolj škoduje kakor koristi. S tem pa ni rečeno, da mora biti gnoj suho spravljen temveč mora biti tudi primerno vlažen, spehat in zelenkaste barve.

Le z dobro konserviranim hlevskim gnojem, ki ga pravočasno podorjemo in z uporabo primernih količin umetnih gnojil, predvsem 40-odstotne kalfieve soli, apnenega dušika in superfosfata, moremo doseči obilne in kakovostno prvostvorne pridelke. Fr. K.

Naša sadna kupčija

Sadna kupčija se je začela pri nas precej razvijati. Dočim so imeli pred vojno sadno kupčijo skoro popolnoma v rokah rojaki od naše severne meje, je oživela po prevratu sadna kupčija tudi drugod. Zadnje čase oživlja posebno v našem dolenskem Posavju in novomeški okolici. Porast množice blaga na trgu ima za posledico, žal, padec cen.

Ljudje tudi vedno boljše ravnanje s sadjem. Posledica je, da je lepo obrano in skrbno spravljeno sadje trpežno in ga ne segnijo toliko kakor svojčas, ko se prevažali jabolka še v vrečah. V današnji krizi išče vse novih dohodkov in iz krajev, kjer so še pred leti predelali jabolka v pi-jajo, prihajajo danes velike množice prav lepih in dobrih jabol. Zato prehaja uživanje sadja med najširše sloje, kar je vsejakega topla pozdravilo. Uživanje sirovega sadja je za človeški organizem zlasti pozitivno zelo važno, ker regulira prebavo in dovaja vitamine. To je važno zlasti za otroke in one, ki so prisiljeni v svojih poklicih mnogo sedeti.

Izmed sadnih vrst so najbolj zastopane: štetec zeleni in rdeči, zlata parmena, karadika, dolenski voščanka, bobovec, tafelček in mošanček ali gambovec. Prodajajo

se tudi razne druge vrste, ki pa ne prihajajo toliko v poštev pri trgovini na debelo. Povpraševanje po vrstah bo merilo za bodoče nasade po deželi.

Razmeroma malo je bilo v pretekli sezoni uruš na trgu in malenkost domačih breskev. T dve panogi sadjarstva imata brez dvoma še bodočnost. Tudi češenj bi lahko pridelali več. Zlasti priporočljivo bi bilo gojenje češenj za Belo Krajino, ki je z vegetacijo za 14 dni pred Ljubljano.

Novodobna prehrana, ki prihaja tudi pri nas v modo, bo potrebovala velike množice jagodičevja, na kar tudi opozarjamo.

Sadno kupčijo obremenjuje precej mesta na užitina. S tem se prizadeji najprejnejši sloji, ki morajo gledati na vsako paro. Mestna načelstva bi storila prav dobro delo, če bi poskrbela za ceno nabavo sadja brez užitine za manj premožne sloje. S tem bi skrbela tudi za zdravje svojih meščanov.

Opaziti se da, da producenti sami precej direktno prodajajo, kar je njim in konzumentom v korist. Nadaljevati pa bo z dobro organizacijo prodaje, ker potem bo mogoče spravljati velike množice cenenejšega blaga na trg. Tja naj bi se spravljalo blago v enotnih zabojih in tako bi šla kupčija gladko od rok. Za jesenski čas so zelo praktični holandski zaboji zlasti za povprečno ceneno blago, ker se lahko v njih že od zunaj pregleda pri odprtih zabojih. To pakovanje je zlasti pripravno za vagonске pošiljave, če je organizirana takojšnja prodaja v večjem obsegu. Če bi lesna industrija nudila cenene zaboje enotnega tipa, bi se ti kaj hitro udomačili povsod. Blago se vidi v enotnih zabojih čisto drugače kakor v zabojih različnih dimenzij. Primerjajmo samo lepo uspešni sadni sejmi na Ljubljanskem velesejmu, kjer je bilo vse sadje v enotnih zabojih s sliko na trgu, kjer se postavlja sadje v najrazličnejših trgovinskih zabojih in raznih posodah napredaj.

Za boljše vrste in zimske transporte naj se obdržijo ameriški zaboji, ker so se izkazali kot zelo praktični. Pakovanje v teh zabojih je sicer zelo zamudno in stane nekaj več kakor v navadnih, je pa blago vse enake velikosti in odlične kakovosti.

Prav lični in originalni kabinetni kartoni, ki jih je letos spravila prvič v promet agila podružnica Sadjarskega in vrtarskega društva iz Boštjana, niso za enkrat poplavlili našega trga, vendar so bili prav simpatično sprejeti in smo čuli, da so bili kupovalci zelo zadovoljni z njimi, ker so dobili za majhen denar lično božično darilo. Z dobro organizirano prodajo se bodo dali spraviti tudi ti kartoni dobro v promet, seveda le s prvostvornim blagom napolnjeni. Pri današnjih velikih, še nerazprodanih množinah domačega svežega sadja je uvoz južnega sadja vsaj do začetka aprila nepotreben in naj se domači pridelalec zadostno zaščiti, da ga bo mogoče prodati, zakaj če naš sadjar ne bo mogel vnovčiti svojega pridelka, ne bo dobil denarja za najpotrebnejše in tudi ne za davke.

Misliti bo treba prej ali slej na dobre sadne kleti po mestih, da se bodo lahko vzele zadostne množice svežega sadja in da se bo nudila tudi manj premožnim slojem prilika preskrbeti si potrebne množice jabolok po nizki ceni ob vsakem času. Pri današnji stanovanjski miselnosti so mala stanovanja po večini brez shramb in v neprimernih in toplih prostorih se sadje ne drži dolgo.

Povpraševanja po našem svežem sadju iz inozemstva je bilo dovolj. Izvozilo se je do božiča 1960 vagonov preko meje, vendar so trgovci v kupčijah z inozemstvom zelo previdni, ker je marsikdo izgubil pri tem poslu velike kase vsote. Če pa bodo naši mlajši sadjarji nadaljevali pravilno pakovanje in skrbno izbiro, utegnemo priti tudi v inozemstvu na dober glas in si osvojiti to in ono tržišče. Zaslugek je pri sadni kupčiji glede na naravnost veličansko delo in riziko minimalen. Če ne bi prihajali hudi časi v naše podeželje, bi bržčas tudi sadna kupčija se ne oživela tako krepko kakor je letos.

Se en pojav je opazovati letos pri sadni kupčiji, ki ga dosedaj ni bilo opaziti menda še nikoli. Navadno so se cene sadja proti božiču dvignile, letos pa stoji cene kar čvrsto, čeprav je Svečnica že minila. Edino dobro ceno imajo kalifornijska jabolka, ki se prodajajo v Ljubljani po 22 Din. kg. Uvažati jabolka iz Kalifornije v sadjarsko Jugoslavijo pa je več kakor luk-suz. Naš kmet mora pustiti segniti svoje sadje, ker ga ne more prodati, na drugi strani pa uvažamo tuje sadje. Na trgu se pojavljajo zopet najprimitivnejše sadne konzerve — krhlji in suhe hruske. Zlasti so priljubljene hruske iz mokrnoške okolice. Tam goje po hribskih vaseh domačo vrsto maverco, ki je v sirovem stanju skoro zopno sladka, posušena je pa zelo prijetnega okusa in je sadna juha iz teh hrusk izvrstna. Krhlji so bili vedno znak slabih časov in so nadomestili po revnih krajih vsakdanji kruh, zlasti pozimi in pomladi, ko je začelo pohajati zito. R.

vek podaja na vsem lepem v smrt — prav za prav — za nič...

Erti je to živahno poljsko, iz njega je govorila mladost, ki je pred leti doživljala strahote svetovne vojne, iz njega je govorilo njegovih 24 let in močna volja do življenja.

Kakor je Kury poudarjal je mirno lepoto gora in človeka v njih, ki jih uživa in se vzpenja nanje počasi in prevladno po najlažjih potih, tako je Erti poudarjal pogum, skrajnost in neko — človek bi rekel — strahotno trmo za vsako ceno doseči namen. Nekaj groze je v njem. V njem je ta naš čas — poln boja.

To naj bi bil znak sodobne mladine. Boj proti prazni civilizaciji, povratek h prirodi, splošen prerod človeka in delo — najsi je službeno s smrtno nevarnostjo. Res se malo čudno sliši, da se ta sodobna mladina izživlja v sportu, le v sportu — ali nekaj je v tem: tista velika volja; nekaj stori in — zmaga!

Dvorana Delavske zbornice je bila nabito polna. Dobre znake, da naš človek se ni izgubil v tem našem duševnem življenju.

Ali nekaj se ob misli na te le k soncu stre-metne alpinisti vsiljuje človeku da (tako se zdi) sodobnemu človeku ni tako važno, kaj dela — temveč da mu je le za boj, da boja išče, da hoče na vsak način in kakor koli svoje moči dati v službo in jih v tisti službi, ki ga najbolj milka, povsem izrabiti.

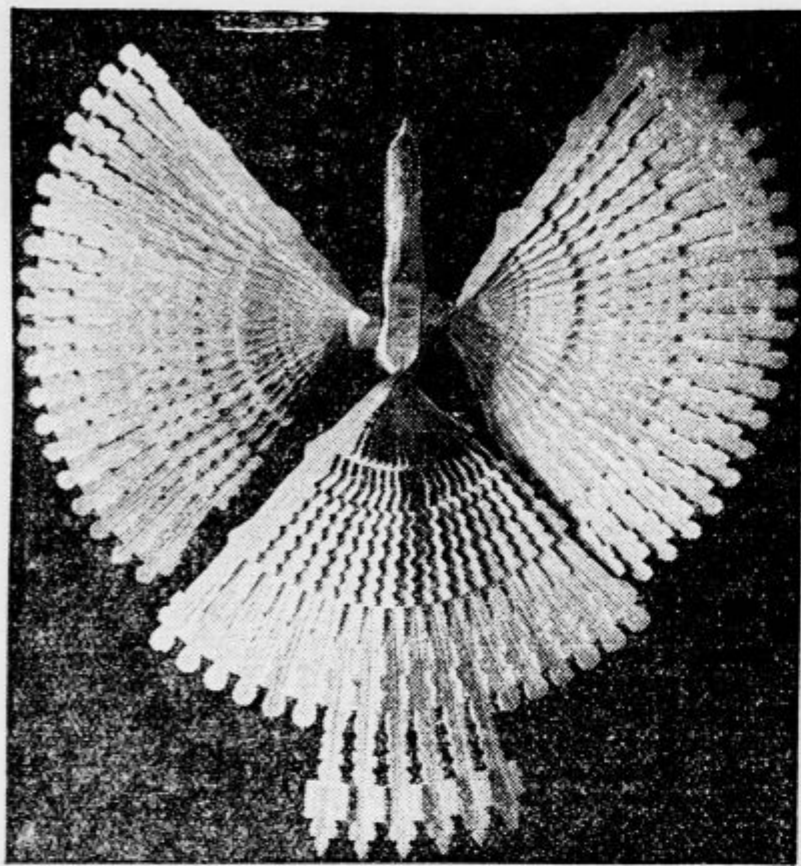
In je zato ta alpinist, oni kolekar, tretji je poet, četrti izteza roke po milijonu — za bol in za zmago gre.

A kako je s plodom boja in zmage? —

Priletel je lipov golob

Pogovor z narodnim umetnikom

Po vsej Sloveniji naletimo po hišah zadnja leta sem na čudovito naperjene lipove golobe, ki visijo od stropa ali so zataknjeni k stenskim slikam svetnikov. Človek bi sodil, da se vrača nazaj v naše hiše pregnani golob svetega Duha, ki je plaval nekoč na strovu nad belimi zavorjevimi mizami. Naj se povpraševal kjerkoli, odkod so dobili te lipove golobe, povsod sem iz-

vedel le, da jih je prodajal popoten človek, ki pravi, da jih sam dela. Po našljucju pa sem prav na Svečnico odkril izvor teh golobov in se mi zdi prav in za naše narodopisje potrebno, moje izsledke objaviti.

Pri kosilu sem sedel, ki je vstopil v goščino človek petdesetih let, zelo slabo negovane zunanosti. V roki je nosil na trto nabranih celo jato izrezljanih lipovih golobov. Kakor se spodobi za večaka v prodaji, je takoj videl, da se je ujel moj pogled na njegovih čudnih pticah in me je ogovoril:

»Gospod, boste tudi enega?« in že smel enega ptica s trte.

»Po čem jih pa držite?« sem ogledoval umetno rezbarjo.

»Šest dinarjev menda ne bo preveč — če zategnil malo po dolenski. Pa sva udala za lipovo živad. Radoveden sem ga povprašal: »Kje pa dobite te golobe?«

»Sam jih napravim. Iz taklega lipovega drva,« potegnil je kos srovega lipovega lesa iz nahrbtnika, »ki ga je mnogo po gmajnah ob Savi. Sem izučen rezbar Lipar France, doma iz bregovskih Senuš pri Krškem. Pred vojno sem delal pri raznih podobarjih, danes je pa tudi pri podobarjih kriza. Kamen in kovina početa les povsem izumrli iz podobarstva. Prej se je mnogo zaslužilo z izrezovanjem bohikov, danes pa ni kar nič povpraševanja po njih.«

»Kako ste pa prišli na misel, da rezljate baše golobe. Ali bi naj pomenili ti golobi tretjo božjo osebo svetega Duha,« sem se zanimal dalje.

»Zaradi mene lahko tudi to pomeni,« se je nasmehnil umetnik. »Namena oživljanja starih šeg pa nikakor nisem imel. Povem vam lahko, da ta golob ni moj izum. Ko sem bil ujet v Italiji, je prišel kot »cu-

vah« v našo invalidsko barako tudi neki Rumun iz Sedmogrške, ki je rezal iz vrbovine takele golobe in jih prodajal po 3 lire. Prav nesposobno smo stradali tedaj invalidi, zato sem tudi jaz poizkusil srečo z golobi. Tretji moj je bil že lepši od Rumunovega Golobki so mi prinesli marsikako lirico, da me ni tako hudo pes jemal.«

»Pa nimate nikakega kota na božjem svetu in nobenega svojega človeka?« sem ga še vprašal.

»Imam pri bratu doma stanovanje izgovorjeno. Veste, pa ne morem biti doma. Moram za kruhom in za lipovim lesom. Lani bi bil na Dobrni prav dobro prodajal golobke letoviščarjem, pa nikjer tam ni mladega lipovega grmovja, ki se da lepo klati. Tudi mačkovina (liva) je dobra, toda jo je še bolj redko dobiti.«

»Kje pa delate?« sem polizvedoval dalje.

»Kjer je. Tle so še »frišne« in sem jih napravil v šentviški gmajni. Lepo sem si kuril, da me ni zeblo, pa sem jih napravil večerj deset. Danes jih bom, če bo šlo po sreči, prodal in bom jutri spet prišel z novimi. Tako se človek počeno prerije v teh hudih časih.«

Najin pogovor je privabil druge goste, ki so mu skregili njegovo belo jato na zadnja dva goloba, da je France Lipar zadovoljen odhajal na novo delo.

Velik uspeh violinista Vaše Prihoda

Ljubljana, 6. februarja.

Slavni češki violinist Vaša Prihoda je priredil v petek koncert v veliki dvorani hotela »Union«. Velikega mojstra smo imeli že priliko čuti tudi v Ljubljani, vendar mislim, da v taki dovršenosti še ne kakor to pot. Ni samo v tehničnem obvladanju instrumenta nenadkriljiv, tudi poglubi se v skladbo z neverjetno incizivnostjo in jo izžepa do zadnje note.

Prihoda je tip virtuozov sedanjega doba: zgolj virtuozni moment je stopnjen do take popolnosti, da je njegovo obvladanje že samoposebi umetno in ne pride površnemu poslušalcu niti do zavesti, ker ga virtuoz več ne podčrta. Temu nasproti pa se umetnik vživljuje v podajano skladbo z ono obsedenostjo, ki je morala navdajati skladatelja, ko je skladbo pisal. To kongruenco med skladateljevo tvorno inspiracijo in interpretovo reprodukcijo navdihnjenostjo je bilo posebno opaziti na tem koncertu pri Bachovem adagiu in fugi iz g-mol sonate za samo violino. Kakor je skoro neverjetno, je vendar bilo skladatelju mogoče, pisati večglasno fugo za instrument, ki more po svoji naravi bistveno izžveneti le v enem samem tonu, in ka-

kor je občudovanja vreden način, kako je Bach rešil ta problem s skoro bajno kompozicijsko virtuoznostjo, tako je bila presenetljivo popolna tudi interpretacija tega violiniskega virtuozja, ki je kulminirala v demoksi podani fugi.

Čajkovskega znameniti violinisti koncert je s spremljavo orkestra seveda hvalečnejši, vendar sta violinist in njegov klavirski spremljevalec Emerik Kris tako vzorno vigrana, da skoro ni bilo pogrešati orkestralnih barv. Predvsem prvi stavek je v svoji široki zasnovanosti učinkoval monumentalno, saj pa je znal umetnik izžepati vsako najmanjšo melodično linijo in jo celo zgolj virtuoznim pasażom vdahniti smisla. Prav tako je trpi Brahms, ki je le malo komu prav dostopen, zvel izredno barvito in bogato in za povprečnega violinista krhka mesta so kar žarela.

Poslednje tri točke so bile poljudnejše značaja in namenjene, da izkovejo občinstvo navdušenje, brez katerega bi bila pot virtuozja pač manj bleščuca. Tako Rimski-Korzakova »Himna solncu«, R. Straussov valček iz opere »Kavaleri z rož« v predelavi Prihoda, efektno, zanosito podan, ter virtuozna Sarasatova fantazija na motive iz opere »Carmen«. Ker burni aplavz občinstva sploh ni hotel pojenjati, je umetnik dodal še nekaj skladb krajšega formata in delno virtuoznega (Bazzini, Ronde des Lutins), delno melodičnega značaja (Schubert: Rosamunde, Dvořák: Čiganska pesem). Navdušenja ni hotelo biti ne konca ne kraja in, ako bi Prihoda hotel dodati toliko časa, kakor je publika želela, bi lahko sviral globoko v noč. — Dvorana je bila nabito polna, kakor je bilo pričakovati pri posetu po pravici tako slavljenega virtuozja.

Črnomeljsko pismo

Črnomelj, 6. februarja.

50. občni zbor je slavilo na svečeno naše gasilno društvo pri polnoštevni udeležbi članov. Otvoril je zbor župni in društveni načelnik tovariš Lojze Solina, spominjajoč se v prvi vrsti najvišjega dobrotnika gasilstva Nj. Vel. kralja, kateremu je vse članstvo vzključilo trikratni življenje. Nato se je sklenilo poslati pozdravno bistrojavo prvega ministra za telesno vzgojo dr. Dragu Kraljeviču.

Od ustanoviteljstva društva so bili prisotni le 3 člani, in sicer tovariš Jože Jurman, Janko Fugina in Miha Švajcer. Ob spominu na umrle ustanovitelje je pozdravil preostale načelnik s lepim nagovorom; na njegov predlog se je soglasno sklenilo, da se imenujejo za častne člane in za častne na-

Bogat in dober pridelek dosežete z uporabo nitrofoskala Ruše.

Univerzalni 6elektronski APARAT 'RADIONE'

za kratke, normalne in dolge valove (15—2000 m) je in ostane vodilni aparat vseh tipov za priključek na električni tok.

Njegove nedosegljive in do sedaj še nedosežene prednosti so:

Popolna selektivnost na 9 kc,

Čistost glasu, ki je enaka originalu, Fina regulacija glasu od pianissima do orjaške jakosti,

Najenostavnejše upravljanje,

Priključek le na tok brez vseh žic za zemljaved ali anteno.

Cena z okvirnimi antenami vred Din 10.500

Radio Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 5

čelnika. Slavljenici so se ginjeni zahvalili za odlikovanje.

Po rednih poročilih funkcionarjev in po zapirski novih članov je načelnik bodril mlajše člane k složenemu delu in zaključil občni zbor. Društvo in jubilejnost čestitamo k petdesetletnici tudi mi. Na pomoč!

Sokolsko društvo je priredilo na svečnico veseloigro »Rečna« kakor cerkvena mlča. Režijo je vodil brat Kostjukovski. Glavne vloge so bile v rokah priznanih domačih igralcev, ki so želi za dobro igro buren aplavz. Obisk je bil nad vse zadovoljiv. Po igri se je ob zvokih Loizetovega šramlja razvil animiran ples.

V zadnjem poročilu »Jutra« o občnem zboru Sokola so bili pomotno izpuščeni naslednji izvoljeni bratje, ki so tudi pred-

loženi župi v potrditev: Georgij Kostjukovski kot prosvetar in brata Bojan Luzner in Janko Stariha kot odbornika.

Ustanovni občni zbor krajevne organizacije nove vsedržavne stranke JKRD se je vršil nedavno v salonu Laknerjevega hotela. Prisotnih je bilo čez 100 članov. Za predsednika organizacije je bil soglasno izvoljen mestni župan g. Karel Müller.

Poset kmetijskih tečajev, ki se vrše ob nedeljah dopoldne v prostorih osnovne šole, je zadovoljiv. Ljudstvo se zaveda, da je potrebno pouka.

Zadnji sejem je bil sicer boljši od prejšnjega, vendar se čutil gospodarska kriza, ker zaradi lanske toče in suše in naravnost smešno nizkih cen poljskih pridelkov in vina kmet nima denarja.

Sodba v velikem vlomilskem procesu

Zaradi priznanja obtožencev je bila razprava naglo zaključena — Najvišja kazen: 12 let robjije

Novo mesto, 6. februarja.

Včerajšnji dan velike razprave proti razbojniškim strahovalcem dolenskih krajev je po prečitanih obširnih obtožnicah izpolnilo zasliševanje vseh obtožencev, ki so razen Gregorčiča in Angele Gelbfarb priznali vse tatvine in vlome, kakor jih navaja obtožnica. Nekateri so samo zatrjevali, da niso pokradli toliko, kolikor je navedeno v obtožnici. Najobširnejšo izpoved je podal Alojz Sotlar, ki je bil prvi zaslišan. Opisal je svoje bedno življenje ter trdil, da je začel misliti na zločine že v prisilni delavnici. V vlomilsko družbo pravi, da je prišel po naključju, ko se je nahajal v mokronoškem zaporu ter se tam seznanil s soobtoženko Marijo Jermanovo, ki je tam prestala krajšo kazen. Ko je bil izpuščen iz zapora, se je podal k staršem Marije Jermanove, Francu Gregorčiču in njegovi ženi Neži v Okrog. Tam je Jermanova snovala načrt za požig spozornostno s svojim očetom Gregorčičem, da bi ta tako prišel do zavarovalnice. Sotlarja so naprosili za pomoč pri izvršitvi načrta in obljubljena mu je bila nagrada 2000 Din. Jermanova mu je dala pol litra bencina in svečo, da je s tem zažgal Gregorčičevo poslopje. Z drugim nevarnim pijačdem in sicer z Rozmanom se je seznanil v zaporu v Gradski. Ko sta bila izpuščena, sta složno po hišah in zidnicah izvrševala vlome. Pri tem je bil Rozman posebno izurjen in je znašel posebno pripravno orodje za odpiranje ključavnic.

Po Sotlarjevi izpovedi je bil pri vlohah vodja Rozman, ta pa je trdil obratno, kar Sotlarja ni razburjalo. Dejal je, da je to itak vseeno, češ, da ima v sebi že toliko bolezenskih kalih, da bo živel kvečjemu še dve leti. Drugi obtoženci so precel podrobno opisovali zločine, pri katerih so sodelovali, ter prostodušno navajali vse, ki so jim pomagali prenašati ali pa razpčavati ukradenko blago. 45 oškodovancev, ki so podali svoje izjave že v preiskavi, niso ponovno zaslišani in je bilo na novo zaslišanih samo še 9 prič. Tudi te izjave so se popolnoma strinjale z navedbami obtožnic. Zagovornik Gregorčiča je pred-

lagal, naj bi Gregorčiča preiskal pešhijatri, ker je najbrže v duševni zmedenosti pristal na požig lastne domačije. Ta predlog pa ni bil sprejet.

Po govornih devetih zagovornikov se je sodni dvor posvetoval dve uri, potem pa je bila razglašena naslednja sodba: Alojz Sotlar 12 let robjije in 1000 Din denarne kazni ter izguba častnih pravic za dobo 5 let, Franc Rozman 10 let robjije, 500 Din denarne kazni in izguba častnih pravic za 5 let, Franc Hočevar 20 mesecev robjije in 3letna izguba častnih pravic, Franc Gregorčič 3 leta robjije, 300 Din denarne kazni in 3 letna izguba častnih pravic, Franc Krasevec 10 mesecev strogega zapora, Ivan Mikec 8 mesecev strogega zapora; Ferdinand Moletu, ki izdržava svojo kazen že v mariborski kaznilnici, kazni ni bila vzšana, Karol Kovacic 4 leta in 2 meseca robjije, Marija Jerman 4 leta robjije, 500 Din denarne kazni in 3letna izguba častnih pravic, Ana Trtnikova 10 mesecev strogega zapora, Angela Gelbfarbova 6 mesecev strogega zapora in enoletna izguba častnih pravic, zadnja obtoženka Neža Gregorčičeva pa je bila oproščena. Vsega obtožencev je bil vslet preiskovalni zapor. Proti razsodbi so takoj vložili revizijo Sotlar, Rozman in Kovacic, Franc Gregorčič in Marija Jermanova pa sta si vzela rok za premislek.

Nov spomenik na Vrhniki

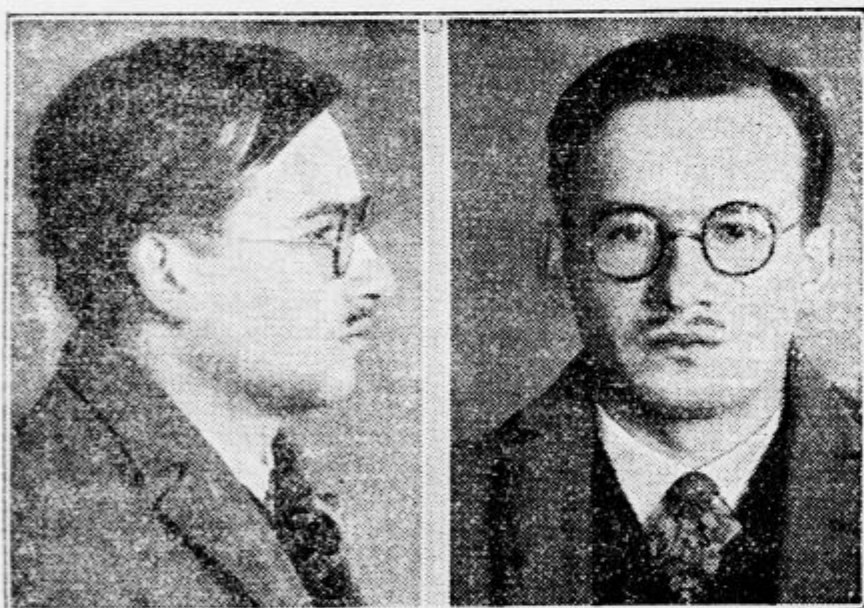
(ki pa sploh ne bo postavljen niti svečeno odkrit)

Nov spomenik na Vrhniki? Da. Ampak zakaj? Zato ker je lani izpod nežnih dolinskih rok izšla homarsko dolga pesem, ki natančno opisuje vrhniške fante. Bila je senzacija, ki je šla po Vrhniki od ust

do ust, fantom pa je tako globoko segla do srca, da so pri domačem kiparju naročili spomenik iz domačega materiala. Naročilo se je točno izvršilo in danes ali vsaj na pustni torek bi se moralo izvršiti slovesno odkritje pod lipo. Ampak za nameravano slovesnost je pravčasno — to se pravi: prezgodaj — izvedelo oblatstvo. In zdaj ne bo nič. Kinar se sicer ni razjokal in tudi ostali vrhniški fantje niso tako nežno čutili, da bi zaradi tega razsajali. Pač na se vrhniška dekleta hihitajo, češ: »Ne boste nas, ne!«

Pustolovec Kubiček izročen sodišču

Ljubljana, 6. februarja. Drznega pustolovca, samozvanega »akademčnega kipa« in slikarja 21letnega Antona Kubička je policija po daljšem zasliševanju izročila sodišču. Kubička so na policiji poprej seveda fotografirali in daktiloskopirali ter razposlali njegovo sliko na centralne varnostne urade v razne države, na Dunaj, v Prago, Pariz in drugam. Ti bodo sedaj poročali, kake grehe je zagrešil Kubiček na svojih potovanjih v drugih državah.

Pri zasliševanju je bil Anton Kubiček sprva izredno drzen, ko pa je uvidel, da je policija prav dobro informirana o nje-

govih pustolovčinah, ki niso v skladu z zakonom, je postal naenkrat krotek in je vse po vrsti priznal. Kakor je že dognano, se je kljub Kubiček pred svojim prihodom v Ljubljano tudi po Hrvaškem in drugih krajih države, kjer je prav gotovo tudi osleparil. Policija je Kubičku, ki je imel pri sebi priporočilno knjižico nemškega katoliškega društva obrtniških pomočnikov, zaplenila tudi njegov album z raznimi posnetki mest in podpisih raznih odličnih osebnosti. Ta album je sedaj shranjen v ljubljanskem kriminalnem muzeju. Kubičkov register grehov pa zbira preiskovalni sodnik.

Zaradi tisočaka: 4 mrtvi, 2 ranjena

Krvav spopad med srbskim kmetom in Arnavti

Djakovica, 4. februarja. Arnavt je dober, skromen, uslužen in pošten, zlasti se, če naletiš nanj v tujem kraju, kjer si s največjim delom služi kruh. Tako se n. pr. v Beogradu, kjer se Arnavti v precejšnjem številu bavijo skoraj izključno z žaganjem drv, menda ne spominjajo, da bi bil kdaj kak Arnavt stal pred sodiščem zaradi tatvine ali česa podobnega, da bi bil kdaj koga žalil, izžival preprij in poboj. Pustiti smeš vse odprto, pa se ne bo ničesar dotaknil in bog-nedaj da bi se dotaknil česa kdo drug! Zaliti ga pa seveda ne smeš; tedaj se boj njegove osvetle! V domačem kraju zavraja Arnavta hitra jeza in maščevalnost k dejanjem, ki so v največjem navzkrižju s kazenskim zakonom. In nekaj takega, kar skoraj spominja na nekdanje čase polmeseečne vladavine, se je zgodilo na svečnico v vasi Rastavici: štirje mrtvi, dva pa hudo ranjena.

V Rastavici so naseljeni Srbi in Arnavti, a slednji so v večini. Srbi, boljši gospodarji, so imovitejši in se tako pogostoma dogaja, da arnavtski sosed poprosi srbskega za posojilo. Tako je storil tudi Abaz Tair pri Luki Abramoviču. Ni bilo veliko, sajno tisoč dinarjev, in Luka mu jih je rad posodil, seveda s pogojem, da mu denar vrne ob določenem roku. Ker pa Abaz ni storil svoje dolžnosti, je Luka na svečnico zjutraj prišel k njemu, da ga opomni. Beseda je dala besedo in zgodilo

se je, da so Abaz in trije njegovi bratje pograbil vsak svojo sekuro in skočili proti Luki. Toda Luka je vedel, s kakimi ljudmi ima opravka. Zato je imel s seboj samokres. Ko je Abaz zamahnil s sekuro proti njemu, se je Luka bliskovito postavil v bran in ustrelil. Abaz se je zgrudil mrtev. Strel je prabil tudi še druge Arnavte, ki so vsi planili na Luko, da se je le težko branil, ker ga je že prej, preden je ustrelil, Abazov brat zadel s sekuro v hrbet. Ko pa je dobil še dva ali tri udarce z ostrino sekire, je začel zopet streljati. Z dvema streloma je ubil Rustema Taira in Abdula Braima, s tretjim pa ranil Dina Taira. Ker ni imel več strela, je iztrgal nato nekemu Arnavtu sekuro iz rok, udaril ž njo Bajazita Kadrja in potem skušal pobegniti. Bil pa je že preslab zaradi izgubljene krvi. Arnavti so ga dohiteli in ga dobesedno sesekali s sekirami.

Nemudoma obveščena oblastva v Djakovici so takoj uvedla preiskavo. Prišel je v Rastavico sam sreski načelnik. Glavni krivci pa so se najbrž poskrili in bo gotovo poteklo precej časa, preden jih zaseže roka pravice. Preiskava je v takih primerih zelo težavna, ker se le težko najde Arnavt, ki bi izdal svojega rojaka, pa naj je njegova krivda še tolika, samo če on sam ni prizadet. Strašni dogodek je seveda izzval v vsej pokrajini veliko razburjenje.

Domače vesti

• Za sodniškega pripravnika pri deželni sodišču v Ljubljani je imenovan s dekretom ministra pravde dipl. jurist g. Ottil Golouh.

• Za pisarniškega uradnika pri deželni sodišču v Ljubljani je imenovan Rafael Gruden.

• Iz Zdravniške zbornice. Dr. Jernej Černe, zdravnik v Mariboru, je bil 23. januarja vpisan v imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino.

• Proforski izpit je položil pred stalno izpitno komisijo za profesorske izpite v Ljubljani g. Capuder Franc, suplent realne gimnazije v Novem mestu. Čestitamo!

• Promocija. Na univerzi v Gradcu je promoviral za doktorja vsega zdravstva g. Triglavanec g. Brumen Fran, doma ob Sv. Boženki pri Središču. Čestitamo!

• Finžgar v Zagrebu. Pisatelj župnik Finžgar iz Ljubljane je v petek prisel v Zagreb, kjer mu je tamkajšnja slovenska narodna priredila lep sprejem, pri katerem so sodelovali tudi hrvaški književniki. Slovenska kolonija je na čast uglednemu gostu priredila banket.

Poskočen je pust,

razposajen, vesel, v veselju, ljubemu ves svet bi objel. V salonih, gostilnah je vrvež teles, na gladkih parketih pa godba in ples. Kar pa veseljem da pravi pomen, ni godba, ni ples — niti smeh pritažen. To miza je s cvetjem — pogrnjena belo, na nji izobilje: pijsa in jelo. Če zraven je skleda okusnih »Jajnin«, potem je tu višek pozemskih dobrin.

• Kitajsko-japonska vojna v Sreenu. Vojna med Kitajci in Japonci je našla odmev tudi v našem Sreenu. V petek popoldne se je zbraja v hiši kmata Spajca skupina vaških otrok, ki so zaigrali vojno med Kitajsko in Japonci. Oborožili so se s palicami, kamenjem, a 12-letni Miloš Spajc s flobertovko. Napravili so naskok, metali bombe, mali Miloš pa je streljal s flobertovko in zadel v trebuh Bora Janoševića. Žrtve vaške vojne so prepeljali v bolnico, kjer je zdravnik izvršil operacijo in rešil življenje mlademu »Kitajcu«.

• Tragična smrt otroka. V Cirkveču pri Krževcih v savski banovini je na Svodniču dveletni deček Veronove rodu ostal sam doma, ker so mati in ostali domači šli v cerkev. Ko se je mati vrnila, je našla otroka vsega opečenega s vrelo vodo. Otroci je v hudih mukah še letga dne umrl.

• Sleparska nabiralec darov. Po deželi se potepata 40 letni Janez Dobida in 31 letna Andreja Dežman oba s Brezji, ki pobirata darove za nove zvonove na Brezjah. Posedujeta ponarejeno knjižico in jima nasede marsikdo, zlasti ženske. Varnostna oblastva so na sleparja opozorjena.

• Otok Rab blizu Jadrana — kopališče hotel Astoria. Vse leto odprti impozantni hotel leži nasproti parobrodskega pristanišča. Ima moderno in s vsem komfortom opremljene sobe, ki so za vsako potrebo opremljene tudi s pečmi. Kopalnice so tudi urejene. Večina sob ima balkone ali verande s razgledom na morje in okolice gore kakor Velebit in druge. Kdor si želi odmora, miru in dobre oskrbe, naj se za teče v hotel Astoria. Cene so zelo nizke. Hotel vodi sedaj znani hotelski ravnatelj Vladimir Č. Natančević obvestila so brezplačno vedno na razpolago. Ravnateljstvo hotela Astoria.

Iz Ljubljane

• Gospa Ružena Černa, znana češkoslovaška strokovnjakinja v narodnogospodarskih in gospodinskih vprašanjih, bo na prošnjo Splošnega čenskega društva, odseka Zveze gospodinj v ponedeljek 8. t. m. ob 18 v damski sobi kavarne »Emone« predavala o vlekatalni snovi. Pomen ženskega dela v domačem in narodnem gospodarstvu Govorila bo predvsem o pomostitvenju gospodinskega dela, o umetnosti štečnje v gospodinjstvu in o drugih, za gospodinjstvo važnih in perečih vprašanjih. Predavanje bo brez vstupnine vsakomur dostopno. Zveza gospodinj vabi zlasti ljubljanske gospodinjice in gospodinske žene, da se predavanja množično udeležijo.

• Danes Patova in Patachonova predstava v Elitnem kinu Matica. Za pustno nedeljo je postavila Z. K. D. na spored zabavni film s Patom in Patachonom v glavni vlogah. Oba priljubljena komika sta dala slovo filmu in le redkokdaj bomo imeli priliko videti njune filme. Kakor nam poročajo filmski producenti, se je odločil Patachon povrniti se k cirkusu iz katerega je zšel, dolgi Pat pa se je s svojo rodno naseljo na krasnem svojem posestvu v Danskem. Oba junaka, ki sta imela med filmsko publiko nešteto navdušenih prijateljev, igra ta danes zadnjičkrat v Ljubljani in pripravljamo čestitice obeh komikov, da si vsi ogledajo današnjo predstavo v Matici. Predstava se bo vršila ob 11. dopoldne. Cene so najnižje!

• Veliki muslimanski praznik Ramazan-Bajram se bo začel v torek 9. t. m. in bo trajal tri dni. Prvega dne bo obavil vojaški imam Ahmedašević ob 7. jutranjo službo božjo za vojaške ljubljanske garnizone v nalašč za to prirejenem prostoru v vojašnici vojvode Mišića, Metelkova ulica. Muslimani civilisti, ki živijo v Ljubljani, lahko prisostvujejo službi božji. Za čas omenjenega praznika privatni nameščenci in državni uradniki muslimanske veroizpovedi ne delajo.

• Lutkovni odsek ljubljanskega Sokola bo igral v nedeljo 7. t. m. v Narodnem domu (vhod s Blewelsove ceste) pravilno igrati v štirih dejanjih »Marbuck ali »Kako je Gašperček ukrotil satana«. Začetek točno ob 16. Pridite!

• Oblastna strelska družina v Ljubljani obvešča članstvo, da v ponedeljek 8. t. m. ne bo sobnega streljanja. Redno streljanje se bo nadaljevalo zopet v ponedeljek 15. t. m.

Zvočni kino Ideal

DANES NA PUSTNO
NEDELJO
BOMBA SMEHA! KROHOT!
NAPREJ NOGE!
V glavni viogi sloviti, priljubljene
ni komik

Predstave danes v nedeljo ob 8.
1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9. večer!

Iz Maribora

• Senatorji v Mariboru. Gospoška ulica 49, telefon 2358, lastnik in vodja kirurg dr. Mirko Černič, je samoderavno opremljen za operacije. Diatermija, viličnice, solnce, tonizator, žarnica »Hala«, enterocleaner.

V KAZINI

• G. dr. Oton Frangeš, senator in bivši kmetijski minister je predaval na Ljudski univerzi o socialni gospodarski krizi v Nemčiji. Najprej si je ogledal razne gospodarske ustanove v Mariboru, večer dopoldne pa je obiskal Falo. Na povratku je bil tudi v tovarni dušika v Rušah, kjer se je informiral o delavskih razmerah in se posebej zanimal za novi kmetijski oddelek v tovarni, ki izvršuje analizo zemlje po najnovejših bioloških - kemijskih metodah. Senator dr. Frangeš je večer popoldne s brzovalnikom odpotoval v Zagreb.

• Ljudska univerza. V petek 12. t. m. bo predaval g. dr. Vani, specialista za pljučno bolezen na podlagi poučnega filma o pljučnih boleznih mladostnikov in odraslih.

• Enodnevni tečaj o rezi v vinogradih bo 15. t. m. na banovski vzharski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18.

• Lutkovno gledališče Sokola Mariborčev v Narodnem domu vzporedi danes ob 15. pravilno igrati v treh dejanjih »Gašperček čarovnik«.

• Smuškega tečaja pri Pohorskem domu ne bo. Zaradi slabih snežnih razmer je vodstvo Mariborskega smušarskega kluba odpovedalo najavljenemu smuški tečaju, ki bi se moral vršiti od 7. do 14. t. m. pri Pohorskem domu.

• Promenadni pot proti Kamnici. V zadnjih solčnih dneh je znana promenadni pot ob kostanjih proti Kamnici, ki leži še v mestni občini, čisto polna sprehajajočih se mešanov. Posebno matere rade tam prevažajo deca. Zal pa je ta pot tako zamernjena in razdrpana, da je skoro nemogoče po njej hoditi, čeprav je skoro edina lepa solčna pot, po kateri se lahko Mariborčani v bližini mesta sprehajajo in solnijo. Sredi ceste so velkanske mlake, katerim se morajo ljudje izogibati na bližnje njive in travnike, ki pa so zaradi tega že tudi vse blatne. Cesta je do skrajnosti potrebna nujnega popravila in to baš sedaj, ko še na sosednji Kaninški cesti ni prahu in mešanji najbolj iščejo bližnjih sprehajališč na obronkih mesta. Zeleti je torej, da občina čisto takoj popravi in namesti tudi klopi, katere so že davno vse razdrpane. Naj se omislijo tudi nove klopi, ker jih zlasti upokojenici, starčki in matere zelo pogrešajo.

• Včerajšnji trg je bil bogato založen zlasti z južnim sadjem. Kupčija je bila dobra in so bile cene blaga primerne. Prav bogata je bila izbira na perutninarškem trgu. Prodajali so kokoši po 25 do 40 piščančke par po 25 do 60, race po 20 do 30, gosti po 50 do 80 in purane po 50 do 90 Din. Kmetice so prinesle dosti mleka in mlečnih izdelkov in je bila cena mleka 2 do 3 Din za liter; jajca komad po 0.75 do 1 Din. Špeharji so pripeljali 166 zaklanih prašičkov in so bile cene svinjini od 10 do 16 sianini po 10 do 14 Din za kg. Na seneni trg so pripeljali 8 voz sena, voz otave in voz slame Seno 75—85, otava 65 do 70 in slama 60 do 70.

• Ukraden kovčeg. Ko je v petek zvečer stopil za trenutek šofer Ernest Habdler v hotel pri »Orlu«, mu je nekdo ukradel iz zaprtega avtomobila kovčeg, v katerem so bili dragoceni predmeti vredni okoli 5000 Din. Kovčeg je bil last ravnatelja ruske tvornice.

• Včerajšnji trg je bil bogato založen zlasti z južnim sadjem. Kupčija je bila dobra in so bile cene blaga primerne. Prav bogata je bila izbira na perutninarškem trgu. Prodajali so kokoši po 25 do 40 piščančke par po 25 do 60, race po 20 do 30, gosti po 50 do 80 in purane po 50 do 90 Din. Kmetice so prinesle dosti mleka in mlečnih izdelkov in je bila cena mleka 2 do 3 Din za liter; jajca komad po 0.75 do 1 Din. Špeharji so pripeljali 166 zaklanih prašičkov in so bile cene svinjini od 10 do 16 sianini po 10 do 14 Din za kg. Na seneni trg so pripeljali 8 voz sena, voz otave in voz slame Seno 75—85, otava 65 do 70 in slama 60 do 70.

• Ukraden kovčeg. Ko je v petek zvečer stopil za trenutek šofer Ernest Habdler v hotel pri »Orlu«, mu je nekdo ukradel iz zaprtega avtomobila kovčeg, v katerem so bili dragoceni predmeti vredni okoli 5000 Din. Kovčeg je bil last ravnatelja ruske tvornice.

• Včerajšnji trg je bil bogato založen zlasti z južnim sadjem. Kupčija je bila dobra in so bile cene blaga primerne. Prav bogata je bila izbira na perutninarškem trgu. Prodajali so kokoši po 25 do 40 piščančke par po 25 do 60, race po 20 do 30, gosti po 50 do 80 in purane po 50 do 90 Din. Kmetice so prinesle dosti mleka in mlečnih izdelkov in je bila cena mleka 2 do 3 Din za liter; jajca komad po 0.75 do 1 Din. Špeharji so pripeljali 166 zaklanih prašičkov in so bile cene svinjini od 10 do 16 sianini po 10 do 14 Din za kg. Na seneni trg so pripeljali 8 voz sena, voz otave in voz slame Seno 75—85, otava 65 do 70 in slama 60 do 70.

• Ukraden kovčeg. Ko je v petek zvečer stopil za trenutek šofer Ernest Habdler v hotel pri »Orlu«, mu je nekdo ukradel iz zaprtega avtomobila kovčeg, v katerem so bili dragoceni predmeti vredni okoli 5000 Din. Kovčeg je bil last ravnatelja ruske tvornice.

• Včerajšnji trg je bil bogato založen zlasti z južnim sadjem. Kupčija je bila dobra in so bile cene blaga primerne. Prav bogata je bila izbira na perutninarškem trgu. Prodajali so kokoši po 25 do 40 piščančke par po 25 do 60, race po 20 do 30, gosti po 50 do 80 in purane po 50 do 90 Din. Kmetice so prinesle dosti mleka in mlečnih izdelkov in je bila cena mleka 2 do 3 Din za liter; jajca komad po 0.75 do 1 Din. Špeharji so pripeljali 166 zaklanih prašičkov in so bile cene svinjini od 10 do 16 sianini po 10 do 14 Din za kg. Na seneni trg so pripeljali 8 voz sena, voz otave in voz slame Seno 75—85, otava 65 do 70 in slama 60 do 70.

• Ukraden kovčeg. Ko je v petek zvečer stopil za trenutek šofer Ernest Habdler v hotel pri »Orlu«, mu je nekdo ukradel iz zaprtega avtomobila kovčeg, v katerem so bili dragoceni predmeti vredni okoli 5000 Din. Kovčeg je bil last ravnatelja ruske tvornice.

• Ukraden kovčeg. Ko je v petek zvečer stopil za trenutek šofer Ernest Habdler v hotel pri »Orlu«, mu je nekdo ukradel iz zaprtega avtomobila kovčeg, v katerem so bili dragoceni predmeti vredni okoli 5000 Din. Kovčeg je bil last ravnatelja ruske tvornice.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Svetislav Petrovič v prekrasni filmski drami Königsmark

Mladini neprimerno! Predstava danes v nedeljo ob 3., 1/2, 5, 6, 1/2, 8 in 9.
Cene 4 in 6 Din.

• V. shod pedologov (prvi vseslovenski) bo v Brnu (CSR) o blinosti leta 1933. Predsednik pripravljene odbora tega kongresa je ravnatelj psihološkega inštituta Masarykove univerze v Brnu g. dr. Rošar, tajnik pa je privatni docent Masarykove univerze g. dr. Uher. Korespondenco je treba nasloviti na naslov: Pripravni odbor. V. Sjezdu pro vžskum diate v Brne (CSR), Sitotič ul. 7, Psihologički ustav.

• Spomenica Jadranske Straže ob 10-letnici ustanovitve. Dne 19. t. m. bo proslavila Jadranska Straža 10-letnico ustanovitve. Izvrševalni odbor bo v teku letošnjega leta izdal spomenico, v kateri bo obdelan historijat te naše narodnoobrambene organizacije, in je pozval vse oblastne odbore, naj v čim krajšem času predložijo historijate svojih odborov.

• Službeni list dravske banovine obvešča v 10. letošnji številki med drugim: uredbi o nagradah dnevnikašem pri vodi in mornarici, uredbi o izdajanju in potrjanju potrdil o imovinskih stanju, navodila za uporabo paragrafa 3. zakona o izvršilnem izterjanju gozdnih škod, sporazum o kliningu z republiko Avstrijo, telefonski promet z Avstrijo, pristop italijanskih kolonij konvenciji za zaščito industrijske svojine, seznam držav, ki so ratificirale pošto konvencijo, in objave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1932.

• Na univerzi v Lipskem je pod okriljem tamonjega inštituta za delovno pravo predaval 2. t. m. g. dr. Stojan Bajič o osnovah jugoslovenskega delovnega prava. Predavanju je prisostvovala poleg številnih članov inštituta tudi več tamonjnih profesorjev, med njimi ravnatelj inštituta prof. Jacobi, več članov sodišč, predstavnikov raznih socialnih udruženj in jugoslovenskih študentov. Predavatelj je zaprosen za nadaljnja predavanja v letnem semestru.

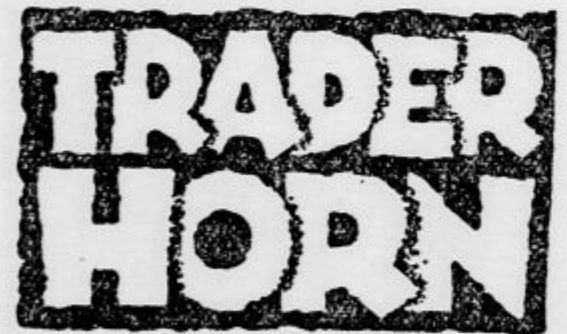
NA PUSTNI TOREK vsi v Union, šemada, likof predpusta.

2263

• Poroke. V škofjski kapelici v Ljubljani se je poročil g. dr. Fran Svetina, okrožni zdravnik ob Sv. Juriju ob južni železnici, z gđ. Marto Kinclovo iz znane narodne hiše pri Sv. Juriju ob južni železnici. — Poročila sta se g. dr. Jože Pečan, vodja Zdravstvenega doma v Murski Soboti, in gđ. Jožica Praznikova, učiteljica iz Kungincev. — V celjski župni cerkvi se je poročil g. Karel Körber, tehnični uradnik iz Celja, z gđ. Amalijo Mahcnovo. — Vsem parom obilo sreče!

• Javno vprašanje. Prejeli smo: V Sokolskem domu v Radovljici se je pojavila hišna goba. Uprava prosi vse poklicane faktorje, da ji sporoče svoje strokovno mnenje, kako se ta goba uniči in prepreči razširjanje.

V ponedeljek grandiozna premiera!

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označbo kraja pomenijo:
1. čas opazovanja, 2. stanje barometra,
3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10
7. vrsta padavin, 8. padavine v mm.
Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

6. februarja

Ljubljana 7, 776.8, —8.0, 80, S5, 9, —, —;
Maribor 7, 777.4, —6.0, 90, E2, 8, —, —;
Zagreb 7, 778.3, —6.0, 50, NE12, 0, —, —;
Beograd 7, 775.5, —10.0, 70, NW4, 4, —, —;
Sarajevo 7, 775.5, —10.0, 60, ENE4, 0, —, —;
Skoplje: Ni dežje; Kumbor 7, 766.9, 2.0, 70, NE14, 0, —, —; Split 7, 768.3, 2.0, 40, NE12, 0, —, —;
Temperatura: Ljubljana —1.0, —4.4;
Maribor 7.6, —6.0; Zagreb 10.0, —6.0;
Beograd 7.0, —11.0; Kumbor —, 2.0; Split 17.0, 1.8.
Solnce vzhaja ob 7.15, zahaja ob 17.14.
Luna vzhaja ob 7.42, zahaja ob 16.50.

PUSTNI PLES

• Znižanje telefonske takse za promet Tržič—Celovec. Naš minister za promet je na prošnjo avstrijske uprave odobril, da se znižata taksa za naveden pogovor v telefonskem prometu Tržič—Celovec in da se pobira po enoti trinitutnega pogovora za navedni pogovor namesto 2.70 zlatega franka samo 1.50 zlatega franka.

• Se 10 eksternih gojenj sprejme zavod za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani proti plačilu šolnine po 200 Din mesečno.

• Gradba modernega kopališča v Splitu. Mestni svet v Splitu je odobril načrt za gradbo novega modernega kopališča na Bačvicih ter sklenil, da se gradbeni dela prične že letošnjo pomlad. Gradbeni stroški bodo znašali 5 milijonov dinarjev.

• Gozdni požar v Logu pri Sevnici. Včeraj okrog 13. je izbruhnil ogenj v bližini velike goste v Logu pri Sevnici. Sevnški gasilci, ki so opazili velik oblak dima, so takoj hiteli gasiti. Gorelo je okrog 400 kv. metrov grmljave in suhe trave pred hosto. Z lopatami in grabljami so lokalizirali požar, da se ni razširil na gozd. Nevarno je bilo, ker je bilo zelo vetrovno. Okrog 14. ure je bil požar že ves udušen po marljivem prizadevanju sevnških gasilcev.

• Velik požar v spilitni tovarni barv in laka. Kakor poročajo iz Splita, je v četrti ponodi v tamkajšnji tovarni barv in lakov »Duga« nastal požar, ki je razveljaval velike dimenzije, ker so bile v tovarni velike količine barv, benca in olja. Velika nevarnost za vso okolico je bila preprečena na ta način, da so delavci še ob pravem času iznosili nevaren material iz tovarne. Gasilci so gasili s peskom, ker se ni smela rabiti voda zaradi eksplozivnih tvarin. Požar je nastal zaradi eksplozije. Škoda je velika.

• V smrt zaradi hlebčka kruha. Iz Varaždina poročajo o tragični smrti mladke Jelke Lazarevje. Jelka se je v četrtke jutraj s sosedom Franom Rakom iz Knječeva podala z vozom na pot v Varaždin. S seboj je vzela hlebček kruha za kosilo. V Varaždinu je bil omenjenega dne tedenski sejem, zaradi česar je bila cesta polna ljudi, vozov in živine. Štiri kilometre pred Varaždinom je Jelka padla hlebček na cesto in deklica je skočila v voza da bi pobrala kruh. V tem trenutku pa je po cesti pridrel tovorni avto, ki je zgrabil mladenko za obleko in jo potegnil pod kolo. Jelka je bila v nekaj trenutkih mrtva.

• Nekaj besed o strojih Regentin. V današnjih težkih časih gospodarske krize, ko se stalno zvišuje število brezposelnih in skrb za vsakdanj: kruh vse sili k iskanju novih možnosti zaslužka, je človeška podjetnost našla nov vir zaslužka in sicer si gurno sredstvo brez vsakega rizika. To je pletilni stroj Regentin od tvrdke: Domača pletarska industrija Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva št. 2 Na tem stroju lahko ženske in tudi moški brez vsakega težav in strokovnega znanja producirajo iz blaga, ki ga pošilja prej imenovana tvrdka, praktične izdelke, ki jih potem tvrdka kupuje po visokih cenah. Na podlagi načelnega jamstva za prevzemanje gotovih izdelkov, ki se pridobi z nakupom prvotnega pletilnega stroja Regentin pri prej navedeni tvrdki, se nudi vsem, ki hočejo delati, povprečen mesečni zaslužek okrog 1500 Din, kar pomenja za široke sloje v sedanjem boju za eksistenco veliko olajšavo. Imenovana tvrdka posluje v nekaterih državah Evrope, kakor v Nemčiji, na Poljskem in v Avstriji ter dosega z uvedbo novih sistemov zaslužka z delom doma velikanske uspehe v splošno dobro. Pri nas se pletilni stroj Regentin vedno bolj udomačuje in nudi širokim slojem trajni zaslužek. Tvrdka pošilja po želji natančne propekte.

• Pri nerednem iztrebljanju telesa vzemite edino neškodljivo naravno sredstvo

Neda - sadne kocke

Dobijo se v vseh lekarnah in drogerijah,

SOKOLA II

• Tatvine na deželi. Posestnica Osova iz Zupce vas je prijavila orožnikom v Cirkovecih, da ji je bilo v noči od 26. na 27. januarja vliomljeno v s ključavnic zaklenjenih hlev. Vliomilec je s silo odtrgal s vrat ključavnico in odnesel 10 kokoši. Tat pa je moral dobro poznati razmere, ker je vliomil v času, ko se je žena mudila na neki gostiji. — Tudi Zafosnik Janez, posestnik sile iz iste vasi je prijavil orožnikom, da mu je v noči od 23. na 29. januarja, ko je spal v hlevu, nekdo odnesel čevlje.

Čevljarji, pozor!
Kdor hoče kupiti dobro blago po nizkih cenah, naj se oglasi v trgovini s usnjem v Kranju, nasproti tiskarne »Sava«, pri 2220
ANTONU ANZELMU.

• Za trgovce. Ni vse dobro, kar pride izpod tiskarniških strojev, ampak »Detaljški« strokovni list za nadrobno trgovino je vreden, da ga podpiramo. Došla nam je druga številka in reči moramo, da je vsobina prav tako izbrana in odlična, kakor je bila v prvi številki. Letna naročnina 30 Din. Naslov: Uprava »Detaljški«, Ljubljana.

Danes! Danes!
Slavčeva maškerada
Jazz »Slogoc«. — Nova svojevratna dekoracija. Najlepša maska in kraljica nagljev prejmeta nagradi. — V zgornji dvorani Sonny-boy-jazz. Pristna Franc Gradova vina. 2267
Ob 20. v Unionu

• Iščejo se dediči. Učitelj v Zavrču Josip Troha je 19. aprila 1931 umrl in ni zapustil nobenega soročnika poslednje volje. Za skrbnika zapuščine je postavljen Tomaž Murkovič, posestnik in gostilničar v Zavrču. Kdor hoče zahtevati zapuščino zase, mora to v enem letu javiti okrajnemu sodišču v Ptuj in dokazati svojo dedninsko pravico.

Na pustni torek
9. februarja t. l.
v vseh prostorih SOKOLSKEGA DOMA NA TABORU

PUSTNI KORZO (šentpeterskih fantov)

Godba »SOKOLA I«
Vstopnina Din 10.—

• Sokol Skaručna priredi danes ob 15. veseloigro »Babilone«.

• Krojači, šivilje, nešivilje, dame. Zaradi denarne krize priredi Strojno krojno učilišče — Ljubljana, Mestni trg 5-11. 8. t. m. brezplačni prirokovalni tečaj moškega in damskega krojenja oblek in perila.

• Obledelo obleke barva v različnih barvah in pilisira tovarna Jos. Reich.

• Darujte podporo društvu slepih, Ljubljana, Pod Trnovo 4-11.

na pustni torek

• Koncert komorne glasbe pihal bo drevi v veliki dvorani kina ljubljanskega Dvora. Koncert bo kot IV. letošnji komorni koncertni večer »Slogoc«. Spored koncerta smo že objavili. Vstopnina običajno nizka: parter 6, 4 in 2 Din, balkon 8 in 6 Din, galerija 2 Din. Predprodaja vstopnic v Matici knjižarni in Pujljevji trafikli na Miklošičevi cesti.

• Trošarine prost sladkor. Člani ljubljanske podružnice Čebelarstva društva dobijo neobdavčen sladkor za pitje čebel, ako nemudoma javijo število lastnih panjev podružničnemu odboru.

• Sokol I. Ljubljana-Tabor obvešča članstvo, da je preminil odoletni član in podpornik Tabora brat Anton Vodnik-Možina. Dolžnost naša je, da ga spreminimo k zadnjemu počitku, v ovdni s znakom danes ob 16 izpred hiše žalosti, Vidovdanska cesta 4 k Sv. Križu.

• Kegljaško društvo »Sredac« je ob svojih desetletnici v »Zvezdi« zbralo 560 Din in jih izročilo obenem z umetniško diplomno svojemu častnemu predsedniku S. Franu Krapežu, da jih določi za dobrodelne namene. Restavrirat g. Krapež je določil 400 Din za podporno akcijo, 150 Din pa za onemogočena starejša nastakarja.

• Dva poškodovanca. Iz Davtke v kranjskem srezu so pripeljali v ljubljansko bolnico 33-letnega posestnikovega sina Gašperja Čerfina. Včeraj dopoldne je v gozdu podsekaval veliko bukev. Drevo pa je prežgotal padlo, podirio Čerfina in ga pritisnilo k tlemi, da je v prsih dobil hude notranje poškodbe. Posestnikova žena Marija Milavčeva s Unca pa je včeraj dopoldne doma padla tako nesrečno, da si je zlomila desnico.

• Cele vozove kraje. Posestnikov sin Anton Dovič iz Pokopališke ulice 39 je prijavil, da je bil na škodo njegovega očeta ukraden te dni pomoči izpod kolesca za hlevom voz za tovrno vprego, vreden precej nad 2000 Din. Voz je bil skoro popolnoma nov in s kataranom pobarvan. Tatu zaenkrat še nismo mogli izslediti, vendar se bo težko izmaknil roki pravice. Trgovski pomočnik Mariji Staretovi iz Zs. Šiške je bilo prednostnim iz veže hšče št. 22 na Sv. Petra cesti odnejlano 1400 Din vredno žensko kolo, znamke »Partze«.

PRISTNI CVICEK

In izvrstna stajerska ter dalmatinska vina dobite samo v gostilni ČERNE, Zagreb. Radičeva ulica 1, dvorišče. 2078

• Cankarjeve »Hlapce« bodo igrali člani srednješolske organizacije »Zora« na državnih gimnazijah v Ljubljani v dramskem gledališču v petek 12. t. m. ob 20. v režiji M. Skrbinske. Upamo, da se bo občinstvo te prireditve udeležilo!

• Preporoč. Prirediteljsko soboto 13. t. m. ob 20. v Trgovskem domu mesto običajne vsakoletne maškerade čajanko. Člani in prijatelji tovarištev vabljani. — V petek 12. t. m. ob 18. bo predaval priljubljeni g. dr. Fr. Mäs o duševni higijeni v društvenem lokalni v areni Narodnega doma. Ime g. predavatelja in zanimiva tema predavanja bosta gotovo privabila ne le člane ampak tudi številne prijatelje našega dela v Preporod.

• Jadranova plesna vaja v četrtak 11. t. m. v Trgovskem domu. Točno ob 20. igra priznani »Odeon« jazz.

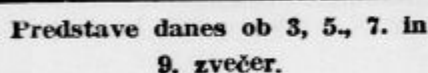
• Savski tivolci Črnuče danes goške in račke.

• Pustno veselico s pestrimi šaljivim programom in plesom priredita v torek 9. t. m. v hotelu »Tivoli« društvi »Tabor« in »Zora«. Čisti dobiček je namenjen brezposelnim. Pridite!

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

ELITNI KINO MATICA.

Oglejte si nemudoma prekrasni
film!

Telefon 2124

e — iz celjske mestne klavnice. V preteklem tednu je bilo v mestni klavnici zaklanih 10 volov, 8 krav, 2 bika, 4 telce, 3 koze, 1 telet in 51 svinj. Cene so bile naslednje: prvorazredni volli po 5 do 6 Din, drugorazredni po 3—4,50 Din, bikli po 3—4 Din, krave po 2,50—3,50 Din, junice po 4—5 Din, prvorazredni teleta po 4—6 Din in drugorazredni po 3—4,50 Din za kg. Uvoženo pa je bilo v mesto v preteklem tednu 145 kg govedjega mesa, 719 kg telečjega, 618 kg svinjine in 1701 kg slanine. Na klavniski čistilnici je bilo nahajalo plačanih v januarju letos 19.113 Din, v istem mesecu lani pa 21.079 Din.

h— Kino Narodni dom bo predvajal danes popoldne ob 14. in zvečer ob 20. zabaven film »Pot skozi okno«. Za nameček bo sala. Ob pol 17. ponovi Svoboda II igro s petjem »Dva Pavla.«

pravila, ki datirajo še iz l. 1888, ko je bil ustanovljen prvi občinski svet. Na 10. godbeno društvo ustanovljeno. Na izvolitvah za rednem občnem zboru, ki se je vršil tedaj vsake tri dni, se je izvolil začasní odbor, ki bo izdal nova pravila, nakar se bo šele vršil redni občni zbor, ki bo postavil temelj obnovljenemu društvu in določil nove smernice v njegovem delovanju. V prvi pravilni odbor je bil izvoljen za predsednika mestni župan g. Franc Kratnanec za podpredsednika agitni g. France Vidmar, za odbornike ne sami člani iz vsake godbenikov. Kapelnove godbe je občinski tajnik g. Ulman Godša je dobil pred kratkim 14. novih instrumentov.

ka— Hockey tekma Kamnik : Ilirija. Danes popoldne ob 15. ho na drsališču v Kamniku prva propagandna hockey-tekma.

ni— Sokol priredi na pusti turek ob 15. v telovadnic² deske narodne šole za deco in naraščaj mladinske popoldna z deklamacijami, petjem, pripovedovanjem pravljic in s pogostitvijo. Starši pošliti svojo deco na to prireditev! Zvečer ob 20 bo za vse članstvo in prijatelje Sokolstva sestanke v Narodnem domu. Obe prireditvi brez vstopnine.

Zahtevajte brezplačno literaturo od zastopstva društva Pelithe, Beograd
Čika Ljubina VI 104

predsednika dr Alfonz Hänieman, za po-
predsednika pa notar Lovšin Anton Ta-
niške posle vodi šol unr Miko Lešni-
b'ezajniške na E. Majcen Odrhormika t-
Wrentshur Siegbert in pa S. Pohariev-
Društvo šteje za sedaj nad 80 članov: ka-
je članarina izredno nizka, na mesec 1
1 Din, jo ho vsako zmogel in pristoj-
epriko plemenitih in človekoljubnih smu-

Ponedeljek, 8.: Ženitev. Gostovanje mariborskega gledališča.

Večer smeha in neprisiljene zahvale
obeta ptujski publiki v ponedeljek 8. t. m.
ko gostuje mariborsko gledališče s klasič-
no Gogoljevo komedijo »Ženitevci, ki spad-
ma med najboljše ruske komedije. Mariborski
uprizoritev tega dela je popolnoma uspe-
šen in so se ljudje do solz nasmejali. Posebiti
po vstopnicah!

V objemu snega in višinskega solnca

Doma smo. Po štirinajstih dneh se je Ljubljana izluščila iz težke, sive megle. Samo še redka, prozorna tančica se vidi iznad streh in razpršuje sončno luč po ulicah. V daljavi se komaj sluteno dvigajo vrhovi Kamniških planin. Krvavec je med njimi s svojimi večjimi in manjšimi sosedmi. V njegovem območju smo enajst dni vdihavali deviški planinski zrak, se kopali v soncu, snegu in uživali krasote v zimo vklepanih gora.

Precej dela je s tistimi dnevi za nami. Sicer smo že pred odhodom z doma vedeli, da tečaj za vaditelje zimske turizma in alpinskega smučanja, ki ga je priredilo Slovensko planinsko društvo na Krvavcu, ne bo zgolj zabava in kratkočasenje v kravčevem domu v družbi postrežljive gazdarice ge. Lojzke. Da pa bo »tako zares«, pa tudi nismo mislili.

Tisto soboto sredi januarja smo se domenili za skupen odhod z žužkovim avtobusom, ki pelje opoldne izpred Figovca. Pa vendar ne, da bi vse z redom začelo. Je bilo tudi nemogoče, ko me je zdravnik ob pol dvanajstih še vedno tipal za obisti in štopal srce. V mestni megli se človek nenavadno rad in hitro pomehkuži.

Ko pridem opremljen po vseh predpisih, obtežen še z vnovčenim receptom v podobni lonca rumene maže in številnih praškov pred Figovca, je prvi avtobus že odpeljal, ni, in drugi tudi.

Pri Kernu v Cerkljah so dovolj postrežljivi. Tisto dekle, ki ima lica kot gortarja, ti posteljo tako mehko pripravi, da te zjutraj niti tretji petelinov klic ne zbudi. Če pa odhašajo iz gostilne že jutranji ljubljanski turisti, je pa tudi že čas, da se izklobam izpod mehke pernice.

Pa hajdi za njimi! Sprejaj so tudi dekleta, do Ambroža bomo morda že skupaj. Spotoma zveš, da je pred nekaj dnevi neki smučar poskušal na Krvavec čez Davovce, pa se je sredi poti premislil. Čez Davovce hodijo turisti na Krvavec le poleti, ker je pot precej strma za to pa tudi kraša kakor malo Ambroža Ravna pot, najbližja pot sem si mislil, tako strano pa vendar ne more biti, da bi se ustrašil pri tolikem pogumu, kot ga nosim vedno s seboj.

Tam za tihim Zatišjem, ali kakor pravijo domačini Sangrad, kamor so nas vsi pošiljali na počitnice v zeleno kisto, jo zavijem v kreber. Prehitvam domačine, ki se vračajo k Sv. Štefanu od nedeljskega opravka v Cerkljan. Mimo prijazne vasice stopam položno navzgor. Drevje je obdano s svetlim ivjem, pod nogami se drobe ledene luske in pojo pesem zime. V dolini še precej gosta megla se z vsakim korakom redči. Bašte na Davovcu se že kopijejo v soncu. Zavijem levo po zledenem šlebu kvišku, potem pa slediš stopinjam skozi bukov gozd do precej velike jase. Prav tu je moj kašpot obrnil podplate. Jaz pa kar naprej v snegu do kolen ali še višje, kadar mi je spodrsnilo. Tudi tiste gole in strme globeli do kraja gozda je kmalu konec in pred menoj stoji na bleščečem vrhu dom na Krvavcu. Štrleč v čisto modro nebesnega svoda.

Nič kaj zlahkne volje nisem prizgajal pred kočo. S prvim korakom čez prag pa sem pozabil vse dobre tri ure napornega hoda.

V domu je že bilo živahno. Tečajniki so pravkar kronali napore prvih vežb z obilnim kosilom. Mene ki sem včasih kakor reporter, je čakalo že polno novic. Mojemu dopoldanskemu rekordu so pristavili še večeršnjega, ki ga je postavil tovariš Maks, ko je naskakoval kočo dobrih devet ur. Kakor je pojasnil rekord, le za »snase«. Ker nam je ves čas tečaja zaigral toliko resničnih »spasov«, smo sčasoma verjeli tudi v tega.

Po kosilu so se vežbe nadaljevale. Precej trdih udov sem jo mahnil za njimi. »Kar Janezek v mladosti itd...« sem pomislil in jo zasmukal tja dol v začarano Tibo dolinico, kjer je pričela visoka šola naše bele umetnosti.

V krogu smo stali, okrog našega učitelja inž. Koudelke in vežbali po Bilgerjevi metodi na smučeh najprvo v ravlini, nato pa v ravnem smuku na pobočju. Drugi in tretji dan pa smo se že vadili v poševni vožnji na strminah. Zjutraj štiri ure, popoldne štiri ure, po vežbah pa še predavanja in predavanja brez konca. Pa smo radi poslušali, ko pa smo bili še tako neuki

v smiselnem sistemu smučarskega vežbanja, v smučarski in alpski opremljeni, v čitanju kart, izdelavi smernih skic, orientaciji v terenu, kondicijskih treningih, smučanju in plezanju na vrhovih, tehniki cepina in derez, v nevarnostih v planinah, prvi pomoči ponesrečenim, masazi in še toliko drugih lepih rečeh, ki smo jih morali temeljito prebaviti v desetih dneh našega tečaja.

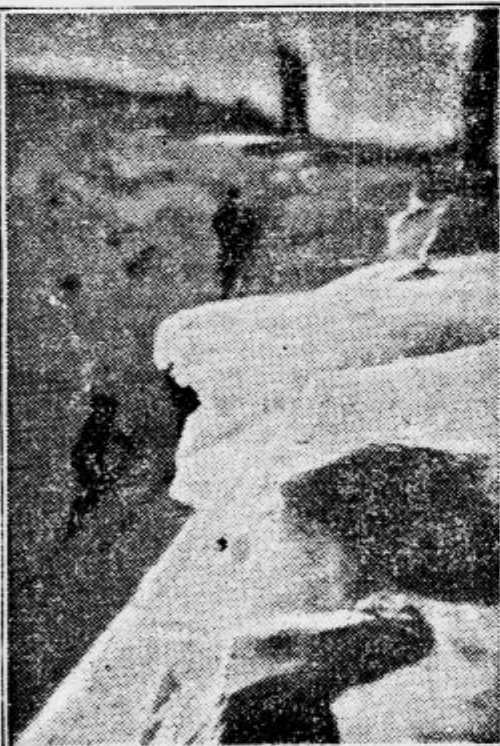
Pa je šlo vse z dobro voljo in skoro vojaškim redom krepko naprej. Tretji dan smo že pričeli s poldnevnimi turami, ki smo

S harmoniko pričakujemo izpitno komisijo

jih delali po naših smernih skicah, v terenu pa smo se orientirali s pomočjo Bézard kompasu in aneroidnega višinskega barometra. Seveda smo do tedaj že precej dobro smučali in plezali: zavarovani na vrhovih, znali smo iz smučeh in lavinskih vrvic postaviti zasilne smuči za slučaj nezgode in v pol ure smo znali postaviti snežno utico za bivačiranje. Naš splošni napredek je bil res razveseljiv.

Zjutraj šestega dne smo jo mahnil na dvodnevno turo, založeni s potrebnim hranom, odejami, smučmi, cepini, derezami, vrvmi, orientacijskimi instrumenti in smernimi skicami za pot: Dom na Krvavcu—Kriška planina—Korenova koča—Korenov vrh—vzhodni greben Dolgih njiv—Kalski greben (bivak)—zadni greben Dolgih njiv do koče—Korenov vrh—Korenova koča—vzhodna stena Velikega zvoka—Krvavec—Koča.

Plezanje po vzhodni steni Krvavca

V dveh skupinah smučamo po precejšnji strmini navzdol, nato pa v idealnih smučarskih terenih po lahko valovitih in dvigajočih se pobočjih. Čez pol ure imamo majhen odmor. Odložimo pretoplo perilo, zavijemo rokave. Naši obrazi so kot brodnasti, polt imamo vrtočo z masčobo, sicer bi nam sonce posnelo kožo. Oči imamo zavarovane z zelenimi ščitki.

V zmernem tempu smučamo naprej in kvišku. Hude vzpone premagamo v serpen-

tinah, mestoma poledenela pobočja pa na derezah. S cepini sekamo stopnice v led, zavarovani smo z vrvmi.

Po štirih urah počivamo na Korenovem vrhu. Prav nič nismo lačni. Zalogamo se z divnim razgledom vse okrog Ozračje je kristalno čisto, vrhovi gora so tako blizu, da bi jih grabili z rokami. Sonce je že tako vroče, da je naše prepoteno perilo v nekaj minutah posušeno. Sedimo goli, zlektnjeni po nabrtnikih in se dobro uro vdajamo blaženemu »dolce far niente«. Gasimo si žejo z ambrozijo, mešanico snega, malinovca, sladkorja, oranžnega in limonovega soka, rajsko pijačo, ki prekaša vse sladoled ljubljanskih slaščičarjev.

Nekaj sto metrov globoko se spustimo po severozapadni steni Korenovega vrha, pa zopet po valovitih dolgih njivah navzgor. Spotoma naletimo na sveže stopinje gorskih četveročev, srečamo zajca ali bele jerebice, ki le nerade odlete s poti. Gamzi sprožavamo kamenje nad nami, ali pa se jih celo krdele z urnimi poskoki zateče v skrivališča. Za spremembo zdrkne kdo navzdol, pa nič hudega, je na vrvi. Le odrgnjena koža na komolcih in rokah, nu, take spomine imamo že vsi.

Pol osmestajstih je. Pod Kalskim grebenom smo, na cilju prvega dne naše ture. Izberemo zavarovano mesto in v pol ure je snežna utica gotova. Iz lepih smernih kock po četrtrubičnega metra, ki smo jih s smučmi narezali v našem »kamnolomu«, smo si sezidali po našem standardiziranem načrtu za sedem mož dovolj veliko hišico. Streho smo sestavili iz smučeh in palic ter jo prekrili z dejami, na katere smo naložili snega. Hud mraz je že pritiskal, ko smo se skozi ozko odprtino po vrsti skobacali v kolibo in nato od znotraj s snegom tesno zadeli vhod. Sedeli smo stisnjeni kot jerebice, noge smo držali v nabrtnikih. Dolge ure noči smo ubijali s prepevanjem in pripovedovanjem smešnic.

Od časa do časa je v volobini zagorel smogar, ki je pretvarjal sneg v toplo vodo, ki smo jo za silo osladkano in obarvano imenovali čaj. Teknil nam je pa bolj kot silvestrov punč z domače mize. Zunaj je bil hud mraz, ledeni vetrovi so pihali in pisali nad našo streho. Znotraj pa smo kimali z glavami, peli, se smejali in v permancni kuhali »čaje«, da nam je bilo skoro toplo, vse dotlej, da je prišla osma ura in smo »na stežaj odprli vrata naše vile. Veter še ni pojenjal, pa je bilo kljub temu prijetno, ko smo po štirinajsturnem čepanju v blagu mogli naše že utrpel ude počisto zrahljati. Kaj je zato bilo bolje, kakor da smo se, čeprav v hudem vetru, ki je brl do kosti, povzpeli na vrh Kalskega grebena. V jutranjem soncu so se v daljavi bleščali vrhovi visokoalpskih orjakov. Z bližnjih in okoljskih vrhov je veter dvigal sneg, ki se je vsipal kot srebrni dež preko grebenov. Ko smo se spuščali po grebenih nizdol, nas je zaspalo s to srebrno sipo, da za čas drug drugega nismo videli. Uživali smo lepše in veličastnejše prizore kakor pri z reklamami razpustitih alpskih filmih z improviziranimi scenami.

Sredi popoldneva smo že vstopili v vzhodno steno Zvoka. Na vrhu hajd na smuče in v veseljem smuku proti koči in »hojas«, ob 17. smo točno po načrtu zdravi, zagoreli in dobre volje zopet v kraljestvu gospe Lojzke. Harmonika je zapela, zaukali smo in zapeli našo himno: Prvi bil je Ja—ka... Niti maskar ta večer nismo pogrešali, Lojzka pa je ves čas komaj sproti donosala na mizo.

Še dva dni poštenega dela in ponavljanja. Devetega dne proti večeru smo pogledali doli proti Jezercam. Izpraševalno komisijo smo pričakovali.

Po večerji so strogi gospodje pričeli in preizkušali naše znanje pozno čez polnoč. Pa smo se dobro držali.

Desetega dne zjutraj smo pričeli pred komisijo z razkazovanjem našega praktičnega znanja. Opoldne že je bila komisija zadovoljna, prav tako tudi mi kandidati in z nami naš učitelj inž. Koudelka.

Po kosilu se je komisija vračala v dolino, sedem zagorelih gadov pa se je zleknilo po lesem terasi pod domom in na vso moč pilo življenje sonca.

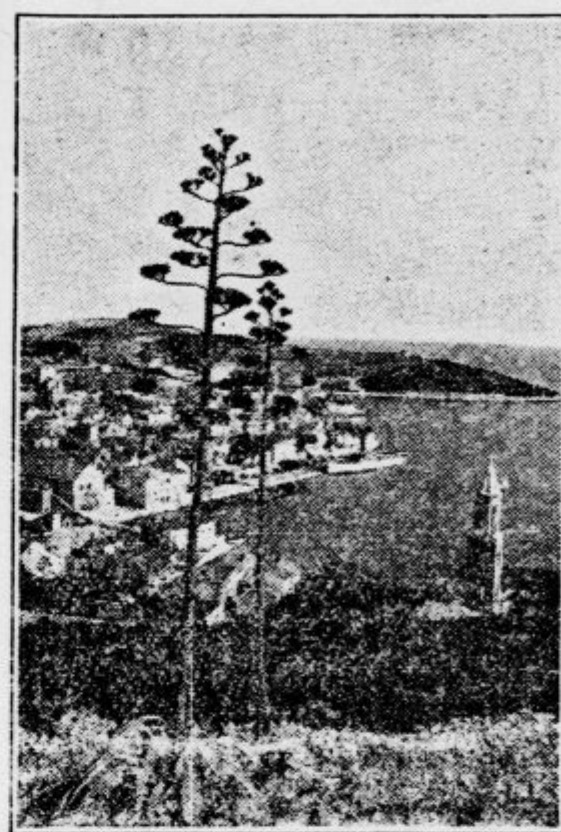
Deset dni ni bilo najmanjše meglice nad nami. Pet sto metrov niže pa je ležalo nad zemljo morje goste megle. Kamor je seglo oko, samo morje, belo morje. Vsi večji vrhovi Kamniških planin, Karavank in Julijskih alp so štrleli iz belih valov liki čarobne kulise, na jugu sta v temno modro oblečena Snežnik in Nanos povpraševala, če ju dobro vidimo...

Enajsti dan pa, ko smo jemali slovo, so se megle zredile, prijazne vasice spodaj so siliše na sonce in nas klicale v dolino. Č. Š.

Naše morje

Otok Hvar pozimi

Naša Dalmacija lahko idealno tekmuje z Riviero

Kakor je bila pred nekaj desetletji Norveška obljubljen dežela za turizem, tako je danes Dalmacija cilj vseh tujcev, ki želijo spoznati obmorski raj na zemlji v zimski dobi. Brez pravega vzroka imajo nekateri Bosno in vseskozi romantično Srbijo za še neodkriti vjoličji jugoslovenskega tujkega prometa, ko imamo Dalmacijo, kateri gre prednost v vsakem pogledu.

Nerazumljivo je dejstvo, zakaj se vsako leto preriva okoli 140.000 tujih gostov v

mimozi, mirno in rožmarinom, seveda če ne dajete prednosti ledeni kopeli v domači reki.

In če se kdaj pojavi dež ter nekoliko osveži naravo, imate v Palace-hotelu centralno kurjavo, v zdraviliški dvorani pa se lahko naplešete, da vam bo gorko zunaj in znotraj. Po mili volji lahko tudi rbarite. Vsak dan so vam v ta namen na raz-

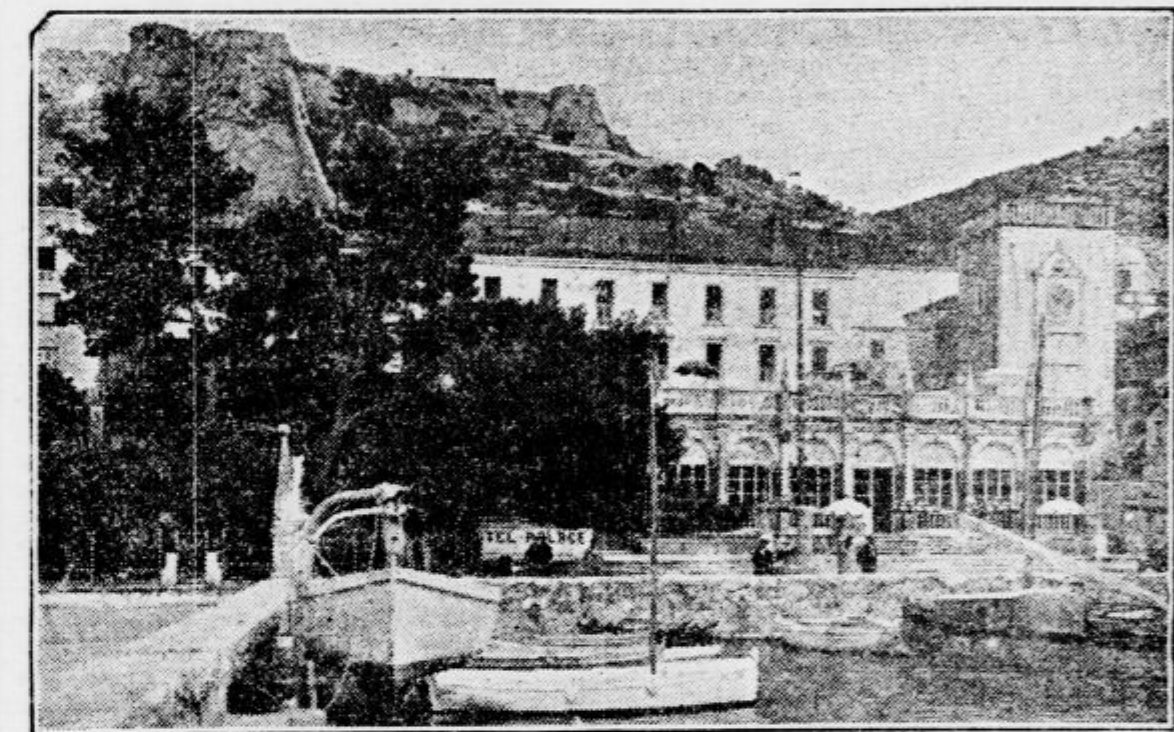
Hotel »Astoria« na Rabu

Biser Jadrana, s krasnim kopališčem. Hotel je impozanten, nasprotni pristanišču. Moderne, v vsem komfortu in za vsako potrebo tudi v prvem vrstnem sobi. Kopališča v hiši. Sobe s balkoni ali verandami, z razgledom na morje in na Veliki Otok. Izredno nizke. Kdor si želi zdravja, mira in izvrstne oskrbe, naj se zateče v hotel »Astoria«. Zahtevajte brezplačne informacije.

polago jastogi. Če nočete pogrešati toalet, jih lahko razkazuje v gledališču, kjer boste izvedeli, da so bili na Hvaru rojeni najznamenitejši hrvaški gledališki pisatelji. Vsak drugi mesec je na Hvaru tudi pravica beneška noč.

Hvar, poleg Krka in Brača največji otok v našem Jadranu, je tudi popolnoma brez prahu in megle. Razkričana burja se v zimski dobi redkeje pojavi kakor jug. Prenešite torej dopust na zimski čas in posetite v tej dobi južno Dalmacijo. S tem ne boste ustregli zgolj svojemu zdravju in telesu, ampak tudi denarnici, kajti pozimi je na Hvaru vse znatno ceneje kakor v sezonskih mesecih.

V pogledu vegetacije je Hvar najbujnejši jugoslovenski otok. Pod vedrim nehom rasejo smokve in oranže, citrone in rožiči, aloe, agave, palme in drugo južno rastlinje. Ogromne predele pokriva rožmarin. V

Grand hotel Palace — zdraviliški salon, eden najlepših in vsem komfortom opremljenih hotelov na Hvaru

Dalmaciji za sobe v hotelih samo v poletnem času. Saj so jim vendar prav tako na razpolago ti prostori v zimski, z razliko seveda, da so v tem času za 30 do 40 % cenejši in vrhu tega se prilepi še takša, ki se mora poleti plačevati v zdraviliških in kopališčih. V Dalmaciji niso pozimi po-

HOTEL „TRIGLAV“

Malinska

Na krasnem prostoru tik ob morju. Lepo urejene sobe z električno razsvetljavo in lepo teraso. Vsa izvrstna oskrba in v vsem taksami in kopanjem v lepem kopališču Din 60.—dnevno. Prospekti in pojasnila na zahtevo brezplačno.

trebni niti kožuhi in nobena posebna zaščitna sredstva proti nahodu in prehladu. Za našo tujsko industrijo in narodno gospodarstvo vobče pa bi pomenilo veliko razbremenitev, če bi naša hotelska in gostilničarska podjetja obratovala nepretrgoma skozi vse leto, ne pa samo štiri do pet mesecev poleti in v jeseni.

Ako ste, milostiva, že dosegli vitko Hnjo, čemu hočete plavati na Rabu, na Hvaru ali v Dubrovniku samo v najhujši vročini? Mar menite, da je milejša zima samo v Nici ali San Remu? Izvolite nekoliko konkretnih podatkov! Bivša Avstro-Ogrska je vzdrževala na Hvaru od l. 1858. vremenško opazovalnico in dognala letnih 3100 ur sonca, tako da dobimo, če odštejemo noči, 310 sončnih dni v letu. Povprečna zimska toplota je 10 do 15 stopinj. Voda ima v januarju 16, v februarju 18, v marcu pa 20 stopinj Celzija. Kopate se torej lahko že v januarju ob krasni obali, poraščeni z

selu Brusju obstoji rožmarinska sadruga, ki proizvaža letno velike količine rožmarinovega olja.

Že v 16. in 17. stoletju je bil Hvar poleg Dubrovnika in Splita glavno središče hrvaške književnosti v Dalmaciji. Danes je na svetovnem glasu kot kopališče in zdravilišče. Tisti, ki se zanimajo za umetnostno zgodovino, najdejo na Hvaru obilo privlačnosti. Na glavnem trgu stoji cerkev v lombardskem slogu s tremi ladjami in 11 oltarji. V cerkvi so slike Palme ml., Dominika Ubertyja in drugih benečanskih slikarjev. Krasna je loža, zgrajena v 17. stoletju po načrtih Benečana Sammicellija. Pod prostori sedanega gledališča je bila svoj čas žitnica. Sloves uživa tudi franciskanski samostan z egiptskim drevenotom palm, cipres in agav. V samostanskem refektoriju visi znamenita slika Zadnje večerje, mojstrovina M. Rosellija. Cerkevni stolp franciskanske cerkve pa spada med največje

Hotel „OVERLAND“ Hvar

V sredi mesta in obenem najbližji kopališču. Krasna terasa z solnčenjem. Lepo urejene sobe ter najboljše domača in dunajska kuhinja. Cene pensij najnižje. Pojasnila in prospekte pošilja brezplačno lastnik B. Kovačević, Hvar.

umetnine svoje vrste v Dalmaciji. Otok ima pošto in brzojavni urad ter stalno zvezo s Sušakom, Splitom, Kotorom, Barom in Komizom.

Hotel Pension „Bon Repos“ KORČULA

Hotel KOVAČEVIĆ SPLIT

Hotel Kovačević v Splitu je dobro urejen in opremljen hotel z 30 sobami, v centru mesta. Izvrstna kuhinja, nizke penzije cene Din 55—60 dnevno. Sodel. društva C. M. Družaba: ioka v Splitu stanujočih Slovencev. Zahtevajte nadaljna pojasnila. F. Lorenčak, lastnik.

HOTEL „BELLEVUE“

OMIS PRI SPLITU

Novogradi hotel tik ob morju. Najbolj priporočljiv za zimsko in letno sezono. Takoča topla in hladna zdravilna in pitna voda v sobah, električna kurjava in razsvetljava, balkon, veranda, terasa se solnčenjem in asano peščenim kopališčem pri hotelom. Takse skrajno. Urašnik: bopuz. Kompletne oskrbe dnevno 65—75 Din.

Hotel Palace-etablissement

40 sob, urejene za zimsko solnčenje. Posebni balkoni in terase za solnčenje ter vrt poln eksotičnih rastlin. Zdraviliški salon in drugi društveni prostori. Pension od 70—90 Din.

Zahtevajte prospekte!

Direktor: Med. dr. J. Avelini.

Levo: Po končanih izpitih se fotografiramo skupaj s člani komisije. V sredi predsednik komisije dr. Vrtačnik (X), levo poleg njega vodja tečaja inž. R. Koudelka. — Desno: Na zaslinih saneh, sestavljenih iz smuč, povezanih z lavinskimi vrvicami, transportirajo tečajniki na Krvavcu ponesrečenega člana izpitne komisije St. Predaliča v dolino. Fotografiramo pri Sv. Ambrožu.

Levo: Po končanih izpitih se fotografiramo skupaj s člani komisije. V sredi predsednik komisije dr. Vrtačnik (X), levo poleg njega vodja tečaja inž. R. Koudelka. — Desno: Na zaslinih saneh, sestavljenih iz smuč, povezanih z lavinskimi vrvicami, transportirajo tečajniki na Krvavcu ponesrečenega člana izpitne komisije St. Predaliča v dolino. Fotografiramo pri Sv. Ambrožu.

Zanimivosti iz vsega sveta

Prvi madžarski krematorij

V Debreczinu so dogradili prvi krematorij na madžarskem ozemlju. Krematorij bo začel obratovati že letos spomladi.

47 zapovedi zakonske žene.

Neka Rozalija Rossosa iz Camdena pri New-Jerseyu je svojemu zaročencu pred poroko postavila 47 zapovedi, ki bi se jih moral v zakonu brezpogojno držati. V naslednjem nekatere izmed teh zapovedi:

Svoje dohodke moraš tako večati, da bova imela v štiridesetih letih 10.000 dolarjev dohodkov na leto.

V prvih dveh letih ne bova imela nič otrok.

Mene moraš nastaviti kot svojo kuharico za sprejemljivo tedensko plačo.

Redno se boš moral udeleževati službe božje.

Mojih sorodnikov ne boš smel kritizirati.

Določeni odstotek svojih dohodkov boš moral dati meni in jaz ti ne bom dolžna računa o tem, kako ga bom uporabila.

En večer na teden prebivajava skupaj. Brez mojega dovoljenja ne smeš vložiti tožbe za ločitev zakona.

I. t. d. G. Ross ni rekel ne bev ne mev — pred poroko, po poroki pe je izjavil, da mu bo čisto dovolj, če se bo držal samo 10 božjih zapovedi kakor drugi ljudje. Za dodatke svoje žene pa se bo zmenil po potrebi. Nakar je žena vložila tožbo za ločitev zakona.

Bandit — zaščitnik naroda.

V Moca-Croceju v južni Korziki so se te dni odigrali precej nenavadni dogodki, ko se je najstarejši korziški bandit Simon Ettori predal oblastim v izvajanju neke svoje obljube.

Na glavnem trgu navedenega kraja se je zbralo skoraj vse prebivalstvo, ki ga je

vodil domači duhovnik. Ko se je bandit ob dogovorjeni uri pojavil, je snel svoj klubok, stopil k sodniku in dejal: »Srečen sem, da se lahko uklonim zakonom svoje dežele.« Ko ga je žandar odvedel, je množica vzklicala: »Živijo naš prijatelj in zaščitnik!« Duhovnik pa ga je blagoslovil.

Malo ločitveno statistiko.

Statistike raznih evropskih dežel kažejo, da ločitve od leta do leta strahovito naraščajo. In značilno je, da stoji procentualno na prvem mestu v Evropi — izvenemsi Rusijo — Avstrija. Pred vojno je izkazovala njena statistika ločitev 11,4. po vojni je poskočil koeficient na 89,6. Nemčija je imela pred vojno 27,9. zdaj ima 67,5. Najmanj ločitev je imela pred vojno Anglija s koeficientom 1,6. Zdaj se je število zvišalo na 8,6. Močno se je pomnožilo število ločitev tudi v Belgiji in Luksemburgu, kjer je poskočil koeficient za 100%.

Čitajte tedensko revijo „Življenje in svet“

Duhovni obraz mladine

Kakšna pota hodi danes naš izobraženi naraščaj

Človek, ki se spominja temperamentnega, razgibanega študentskega življenja v Ljubljani po preobratu, po ustanovitvi univerze, bo pri današnjem rodu znal pogrešati vso tisto prestrano razigranost, vso neposredno zainteresiranost, vse tisto samozvestno — včasih tudi malo krivično, ampak zmerom veselo vtikanje nosu v vsako zadevo, s čimer se prva leta po vojni znali študentje polniti in razburjati Ljubljano. Generacijam, ki prihajajo, manjka tistega nagona po slastnem, hrupnem manifestiranju, po kakršnem so živeli prejšnji rodovi; skoraj vse, kar ti mladi fantje dandanes počno, napravi na opazovalca od daleč pogostokrat videz pregledne zrelosti, čisto celo videz otročje neresnosti do vsake stvari. Ki ima svoj težji, večji pomen. Toda obsodba te mladine bi bila še mnogo bolj krivična, kakor so ponavadi krivične podobne obsodbe sploh. Človeku, ki se ji približa, se odpre razgledi po dušah, v katerih gori življenje in se bjeje borbe pred kakršnimi so bile obvarovane generacije pred njo. In tako je ta rod, ki ga je rodila tema najzlastnejše preteklosti, zavoljo svoje tihe, skrite borbe za sonce dvakrat vreden ljubezni.

Da potiskujemo vsaj približno ujeti duhovno fiziognomijo študentske generacije, ki prihaja s srednjih sol na univerzo, smo se obrnili na osmošolce treh ljubljanskih srednješolskih zavodov (klasične gimnazije, realne gimnazije in realke; mestne ženske realne gimnazije, liceja) s nekaterimi vprašanji o njih duhovnem zanimanju in jih prosili za odgovore. Vprašanja so se glasila:

1. Katere nešolske knjige (leposlovno ali poučno, znanstveno) ste nazadnje čitali in kdaj? Ali vam je ugajala? Zakaj vam je ali zakaj vam ni?
2. S čim se največ ukvarjate poleg študija za šolo: s kakšnim športom, s kakšno znanostjo, z leposlovjem (ali tudi kaj pisatelj), s kakšno drugo umetnostjo (glasba, slikarstvo, delo itd.)? Ali se morda bavite s kakšnim delom, da se popolnoma ali deloma sami preživljate?
3. V katerem jeziku razen v slovensčini lahko še berete knjige?
4. Katere srbsko-hrvaške avtorje poznate po njih delih?
5. Kaj mislite, katere so glavne dolžnosti izobraženega človeka do človeka in družbe?

Klasična gimnazija

1. Zadnja knjiga, ki sem jo čital in tudi prečital (par knjig sem namreč poslej še čital, pa sem vse neprečitane odložil), je bila leposlovna, in sicer Kozakov roman »Sest Peter«. Nisem prijatelj naturalizma. Naturalizem se mi zdi bolj za starejše ljudi primeren, ne pa za mladega človeka, ki živi v svetu idej. Ugaja mi pa pri knjigi podrobno popisovanje posameznih slik; to ali ono poglavje izgleda kot lepa novelica. Čital sem »Sest Peter« pred kakšnimi tremi meseci.

2. Poleg študija za šolo se največ ukvarjam z dramatikom: odkrito povedano, bolj me zanima in več truda in časa dam za njo kot pa za šolski študij, čeprav se ne mislim posvetiti poklicu igralca. Že od svojega desetega leta igrar na različnih odrih, včasih tudi režiram; zadnji dve šolski leti skoraj ni prešel dan, da ne bi imel ene ali več skusnih. Poleg tega pridno posemam gledališče, čeprav se mi njegov repertoar zadnje leto ne zdi dober. Premalo kaže resničnega in edino umetnostnega stremjenja, posebno še v zadnjem času. Razni izgovori o finančnih težavah ne drže. Ravnamo se po gestu: Rajši nič, kakor slabo. — Z dramatikom se ukvarjam tudi s pisano besedo v dijaškem mesečniku.

Tudi slikanje me zelo veseli, a v zadnjem času ga je skoraj povsem izpodrinila dramatika.

3. Razen v slovensčini, morem čitati knjige še v srbo-hrvaščini in v nemščini. (Z zadnjo je sicer križ, pa že gre, čeprav počasi.)

4. Srbsko-hrvaških avtorjev poznam po njih delih le malo. Miroslava Križeva, potem Senoo, Lazareviča, komedijografa Nušića, Vuka Karadžića in najbrže še katerega. Na žalost niti slovenskih pisateljev nisem vseh čisto prečital, kar bi pač moral, pa bi se vrgel na druge? Najprej sami sebe dobro spoznamo, potem šele nas bo lahko s pridom veselila tuja književnost.

5. Pravijo, da je o tem vprašanju najtežje govoriti: Meni to ni težko. Tudi nisem dosti razmišljal o tem, ker se mi zdi odgovor kratak in jasek: Od višje sile smo postavljeni na zemeljsko kroglo. Veliko nas je. Kdo od te množice more reči, da je srečen? Zato mislim, da je prva dolžnost inteligentnega človeka do človeka ta: pomagati drug drugemu in sodelovati z njim na njegovem potu skozi življenje, a ne z besedo, niti ne z dejanjem, temveč z ljubeznijo, ki je »poglavitna in glavna zapoved«, tako, da bo ta občutil naše sodelovanje kot nekakšno izpolnitev svoje lastne življenjske moči, da se ne bo počutil samega in samotnega.

Kakšne so dolžnosti človeka do družbe? Pokoravati se njenim zakonom, v kolikor jih smatram za dobre in pravične, v ostalih pa se ukloniti samo sili.

1. Zadnji dve knjigi, katerih prvo sem čital 1. novembra preteklega pa do 6. januarja letošnjega leta; drugo pa od 23. decembra lanskega do 10. januarja letošnjega leta, ste bili: Učenčnikov Uvod v filozofijo in Londonovo leposlovno delo »The valley of the moon«. Predvsem pa sem zadnji čas uporabljal mnogo časa za študij portugalskega jezika: »Portugiesische Konversations-Grammatik« (von Luise Ey; Sprachmethode: Gaspey-Otto-Sauer).

Prebiranje Uvoda v filozofijo mi je napravilo marsikatero lepe ure in z zadovoljstvom sem odložil knjigo v zavesti, da sem vendar le (pre)bral knjigo, ki bi jo moral že pred dvema letoma čitati. Knjiga je obogatila z obliko svoje vsebine moje dotlej zelo revno znanje filozofije in mi pokazala življenje še od drugih strani in to v stilu, ki se mi je zdel mnogo lažji, kot sem ga srečal v nekaterih Vebrovih delih. Zlasti pa je vzbudila knjiga v meni živo zanimanje in stremjenje po študiju filozo-

Osmošolcem mestne ženske realne gimnazije smo zavoljo dejstva, da je pri današnjem stanju stvari za izobraženo ženo še zmerom pereče predvsem vprašanje: ali poklic ali dom — kot šesto postavili vprašanje:

6. Kaj nameravate po maturi? Ali Vas posebno veselja kakšen poklic

Anketa za študente ni mogla biti obvezna in ni mogla pri slehernem doseči izpovedi. Momenti, ki so marsikoga zadržali od izjave, morajo biti precej različnega značaja; kakor je bil marsikdo izmed naših osmošolcev morda že sam od sebe povsem nezainteresiran, če sam od sebe hladen nad takšno stvarjo. Tako je kdo drug morda območjal zavoljo tega, ker se ni maral povsem svobodno izpovedati. Toda nobenega dvoma ne more biti, da ima doseženo gradivo vsaj svojo relativno, aktualno kulturno temo. Naj bi tale prvi poizkus dal morda pobudo, da bi kdo drug, ki je bolj poklican od častnikarja, polagoma lahko ustvaril bolj dovršeno, bolj verno podobo sodobne mladine in njenega duha!

Klasična gimnazija je tip tiste srednje šole, s katere je v toku zgodovine izšla prav za prav vsa naša današnja duhovna kultura. Duhovnik in profesor, sodnik, odvetnik in pa zdravnik, ki so izšli s te šole, so v glavnem tvorci naše današnje kulturne zgradbe. Potrebe in predskoti novega časa so klasično gimnazijo potisnili nekam v stran. Življenje, ki se neprestano reformira, poiskuje reformirati tudi šolo. Toda klasična gimnazija, starodavna tradicija njenega dela in njen veliki vpliv na vso miselnost sodobne družbe — vse to je dovolj vzroka, da bo klasično izobražen človek še dolgo zavzemal eno najodličnejših mest v našem življenju. Mladina, ki prihaja z nje, je vredna, da ji javnost posveti vso pozornost.

Izmed 62 osmošolcev na ljubljanski klasični gimnaziji jih je na vprašanja naše ankete odgovorilo 13. Vtis je, da so odgovorili predvsem študentje, ki se živahno udeležujejo kulturnega in miselnega življenja — študentje klasične gimnazije uživajo v naši javnosti lep sloves tudi po svojem prav lepo pisanim tiskanem mesečnem glasilu »Zare«. Njihove izjave pričajo o resnem, globokem doživljanju reči in sveta. Naš sledilo natlačeno tehi izpovedi, ki očitujejo pestro, razgibano orientacijo v vse smeri.

fije in po izpolnjevanju znanja drugih znanstvenih panog.

Iz Londonovega romana sem se naučil mnogih izrazov, zlasti ameriških, pa tudi vsebinsko mi je ugajal roman s svojim junakom Billom.

2. Poleg študija za šolo se bavim, zlasti v zadnjih letih, s prebiranjem leposlovnih in znanstvenih del. A še največ časa v teh treh letih sem uporabljal za študij tujih jezikov. Nanovo v osmi razred uveden predmet umetnost me počasi navaja na estetsko vrednotenje umetnin, zlasti slikarskih in kiparskih, in me kar sili, da nadomestim, kar sem opustil v prejšnjih letih, ko se nisem prav nič zanimal za ta važni kulturni činitelj.

3. Dosihmal lahko berem knjige v tehe jezikih — v nekaterih gladkeje v drugih počasnije —: v srbo-hrvaščini, nemščini, francoščini, italijanščini, angleščini in španščini ter s precejšnjo uporabo slovarja v romunščini in v esperantu. Vendar moram pripomniti le-tu, da bom moral v nekaterih teh jezikovih še mnogo knjig prebrati, da se jih bom dobro priučil, in da imam slovanske jezike še na programu ter jih ne mislim pustiti vničar.

4. Srbsko-hrvaške pisatelje poznam le iz šole.

5. Glavna dolžnost izobraženca do družbe in do človeka je, da vedno duži umsko izobrazbo s srčno izobrazbo. Srčno izobrazbo pojmujem kot dolžnost vsakega izobraženca v izkristaliziranju njegove volje, njegovega značaja. Srčno izobražen človek bo vedno in vsepovsod ravnal s svojim sočlovekom in družbo — kakor mu velevala ljubezen in pravica.

Umsko izobražen človek mora stremeti ne samo za materialnimi, minljivimi, ampak tudi za duhovnimi, večno trajajočimi dobrinami in vrednotami.

1. Kot zadnjo knjigo izven šole sem čital Stritarjevo »Kritična pisma«. Ugaja mi Stritarjev lahki, poljudni, kramlajoči jezik.

2. Že od mladih nog telovadim v Sokolu. Sem tudi vaditelj in sem že položil župni prednjaški izpit. V okviru Sokolskega marljivo gojim lahko atletiko in wolley-ball.

Odrsko se udeležujem pri lutkovnem odseku »Ljubljanskega Sokola«, ki je v Jugoslaviji najboljši. Za lutkovni oder tudi prevajam igre iz nemščine in češčine. Preživljam se le deloma sam z instrukcijami.

3. Knjige čitam v srbohrvaščini, nemščini in češčini.

4. Po njih delih poznam tele srbsko-hrvaške avtorje: Senoo, Gjalskega, Tomića, Lazareviča, Lića, Nazorja, Popovića, Crnjanskega, Dučića itd.

5. Čisto dober do bližnjega in izpolnjuje dolžnosti do družbe!

1. Zadnji teden čitam Joycevega »Uliasa« v nemškem prevodu. (Na mizi leže Claudel, Kafka, Mauris, Papini...) Joyceov »Uliasa« je genijalen. Kot vsaj deloma posrečen poizkus doslednega naturalizma, t. j. podajanja življenja v vsebinski neposrednosti in oblikovni pristnosti je delo nemara edinstveno. Zanimiva je v delu mistika, ki veže iz vsega in kamor se spovrta vse...

2. Predvsem se bavim z leposlovjem, slovstveno in umetnostno zgodovino. Vendar me zanima vse — vsa polnost in vsi utripi življenja. Tudi pišem.

3. Poleg slovenskih knjig čitam knjige še v srbsko-hrvaškem, nemškem in francoskem, deloma tudi v latinskem, ruskem in italijanskem jeziku.

4. V srbsko-hrvaškem slovstvu poznam (da omenim le novejša) Dučića, Lazareviča, Stankovića, Begovića, Kašćina, Senoo, Nazorja, Križeva, Domjanca.

5. Glavna dolžnost sodobnega izobraže-

nega človeka do človeka in družbe je čut ljubezni in pravičnosti. Z njim postane zidar novega občestva, ki ga moramo zgraditi, ali pa smo zgrešili vsa pota in smeri.

1. Nazadnje sem čital zadnjo knjigo Zolajevga romana »Rodbina Rougou-Macquart« — »Dr. Pascal«. Prečital sem jo pred enim tednom. Zelo mi je ugajala.

2. Poleg študija za šolo se bavim s fiziko, matematiko in kemijo, tudi s športom: plavanjem. Deloma se preživljam z instruiranjem. Ukvarjam se tudi z glasbo in odrom.

3. Razen v slovensčini čitam knjige še v srbohrvaščini, nemščini in italijanščini.

4. Od srbsko-hrvaških avtorjev poznam: Senoo, Tomića, Kumičića, Kranjčevića, Jakšića, Lazareviča, Sremca.

5. Glavne dolžnosti izobraženega človeka do bližnjega in družbe so: spoznavaj in pomagaj!

1. Lämmel, »Wege zur Relativitätstheorie«. Ugajala mi je. Zato, ker sem našel v njej mnogo stvari, ki jih do sedaj še nisem vedel.

2. Med počitnicami gojim veslanje in plavanje. Po zimi igrar med prostim časom šah. Zanimam se za okultne vede. Zlastno se zanimam za Einsteinovo relativnostno teorijo.

3. V nemškem in srbsko-hrvaškem.

4. Vojnović, Senoo, Lazareviča, Mažuranić, Gundulić, Vojislav Ilčić.

5. Do družbe mora biti obziren, vendar ne sme biti od nje odvisen (kar se tiče verskega, političnega prepričanja).

Naj nam bo zavoljo preobširnosti snovi

Realna gimnazija in realka

Realna gimnazija in realka preživljata v današnjih dneh svojevrstno fazo razvoja: polagoma se stapljata v tip moderne šole, ki naj bi povsem ustrezala potrebam moderne časa — časa, ki sta mu silen razmah industrije in materialne civilizacije vtisnila svoj pečat. Realna gimnazija, to dete klasične vzgoje in pouka, je pri nas pred dobrim desetletjem popustila svoje rodno ognjišče in se je postopoma do danes že toliko oddaljila od klasične in humanistične realne vzgoje. Tip mladine, ki prihaja s te šole, se po svoji duhovni in življenjski usmerjenosti povsem razlikuje od klasično izobraženega naraščaja: ta mladina se manj utegne pogrezati v globoke, abstraktne duhovne probleme, zato pa se toliko živahneje giblje sredi aktualnega dneva in otipljivih, fizičnih stvari.

Osmo šola na realni gimnaziji v Vegovi ulici (nekdanja realka) se loči v latinski (36 učencev) in realni (34) razred. Izmed 70 dijakov jih na našo anketo odgovarja 12.

1. Baš zadnje tedne sem prečital, ne eno, ampak več knjig, sicer ne strogo znanstvenih, vendar jih lahko imenujem znanstveno-politične. Vse so se nanašale na menda pri nas najbolj pereče vprašanje: t. j. o našem narodnem edinstvu, o našem bodočem skupnem jugoslovanskem jeziku, in ali so Bolgari, Srbi, Hrvatje in Slovenci kot posamezne skupine narodi ali le plemena enega jugoslovanskega naroda.

Te knjige so bile: T. Krajčinčanac: Sloveni u današnje doba i bliži karakter njihoveg ujedinjenja; Dr. Ferdo Šišić: Južnoslovenska misao i Strossmayer; dr. J. Cvijić: Makedonsko pitanje; dr. Našić: Srbi i Bugari; 2. Petković: Bugari i Balkanski Slovenci; dr. Jakša Herceg: Ilirizam, preteča jugoslovenstva.

Reči moram, da sem našel v vseh teh knjigah to zaradi česar sem jih pričel čitati, namreč da smo Jugoslaveni en narod in da govorimo skupno en nepretrgan jezik od Čedadna na zapadu pa do Črnege morja na vzhodu.

Kot sami uvidite, so vse knjige pisane izključno v srbohrvaščini. Iskal sem ju z isto temo tudi v slovensčini, a nisem našel niti ene, ki bi tako iskreno obravnavala ta naš problem kot zgoraj navedene. Zato se mi zdi smešno ono napačno naziranje, da nam hočejo vzeti jezik. Kot vidim, te dela nihče bolj iskreno na ustvaritvi skupnega, enotnega jugoslovanskega jezika — ne srbohrvaškega (!) kot baš Srbohrvati.

2. Poleg šole se največ ukvarjam z našim manjšinskim problemom, in kot že zgoraj razvidite, z jugoslovanskim vprašanjem. Poleg tega pa tudi pišem (to je moj sport) kratke pripovedke in pesmi...

3. Poleg slovensčine lahko čitam tudi, samo ob sebi razumljivo, še v srbohrvaščini in bolgarski (žal da dobim zelo malo bolgarskih knjig); izmed tujih jezikov pa še francoski in italijanski.

4. Po delih poznam naslednje srbohrvaške pisatelje (omenjam le najvažnejše): Petar Petrović Njegoš, Ivan Mažuranić, Jovan Popović Sterija, Vladimir Nazor, Borislav Stanković, Nušić Branislav, Ivo Vojnović.

5. Izobražen človek bi se moral čutiti dolžnega, da posveti vse svoje znanje napredku našega naroda. Pomagati mora izobraževati narod duševno in telesno na narodni podlagi. V naša društva na deželi bi moral od mora izobražen človek uvesti duha delavnosti in poštenosti. V teh društvih mora izobraženec organizirati ves naš jugoslovanski narod brez razlike stanu, spola in prepričanja in ga vzgajati v strogo nacionalnem duhu, da bo lahko šel v isti vrsti z drugimi narodi!

1. Nazadnje, pretekli teden, sem prečital Levstikovo novelo »Gadjje gnezdo«. Povest mi ugaja. Da bi bilo pri nas še toliko vere v zemljo, kot je v tej knjigi, toliko ljubezni do domače grede, toliko krepke volje v naših materah kot v materi Kastelki — bi slovenski grunti ne propadali in bi nas ne žrta tujina.

Od znanstvenih del sem prečital Kelemenovo »Literarno vedno«. Stvar je preveč zgorela in nejasna; marsikatera tuja bi se dala nadomestiti s slovenskim izrazom.

2. Mens sana in corpore sano! Mislim da si s telovadbo najbolj harmonično vzgojim telo, iz ljubezni do narave hodim rad po domačih barih, ljubim zimski sport ven-

dovoljeno, da ostale odgovore prinesemo samo v kratkih izvlečkih:

Dva izmed maturantov klasične gimnazije sta čitala nazadnje: »Buddha und Buddhismus« ter »Buddhas Leben und Wirken«; oba se živahno ukvarjata s problemi budizma in vzhodne mistike. Kar je leposlovno orientiran, se ogrevajo predvsem za velike Ruse: eden se predvsem zavoljo religioznih doživetij poglablja v »Erate Karamazov«, drugi se iz zanimanja za psihoanalizo in dramatiko bavi z »Zločinom in kaznijo«, tretji (dijakinja) občuduje »Vojno in mir« — zavoljo socialne in epične pomembnosti dela; eden (učenka) živi z Ibsenom (Die Helden von Helgoland). Kar je znanstvenikov, so bližje literature in odre; eden je nazadnje prečital Harrisovo monografijo o Shakespeareju, drugi Skeršičevo »Istorijo srpske književnosti« (popolna izdaja).

Izven šole se bavijo največ: dva s filozofijo; potem s filozofijo in umetnostjo; s športom, glasbo in dramatikom; z leposlovjem, dramatikom, smučanjem, turistikom (učenka); z leposlovjem plavanjem, roketom, smučanjem, drsanjem (učenka); s plavanjem, smučanjem čitanjem (po večini nemške klasične, včasih tudi Wallacea); s študijem gospodarstva in socialne politike, s športom pa le toliko, kolikor zahteva zdravje.

V jeziku so takole doma: srbsko-hrvaško in nemško berejo vsi: izmed 8 jih 6 čita — več ali manj — tudi rusko; v francoščini 2; v bolgarski 1.

Srbskohrvaško književnost poznajo večinoma samo po tem, kar se predava in čita v šoli (gl. zgoraj). En sam poudarja, da je čital zasebno: Senoo, Ogrižovića, Gundulića, Nušića, Lazareviča itd.

O dolžnostih človeka do človeka in družbe sodojijo takole: eden zameta geslo o enakopravnosti in se orreza za avtoriteto, ki pa mora biti »notranje plemenita«; največkrat se javlja poziv, da človek ne sme gledati samo na svojo korist, temveč da mora delati za blagor celote: »Sprejemaš od družbe — vračaj družbi v isti ali večji meri!«

dar se zaenkrat samo še sankam. Poleti se kopam in sončim.

Zanimam se za filozofijo.

Poizkušam pisati v prozi in vezani besedi.

Sem s kmetov doma. Igram na domačem odru, sem pri pevskem društvu, pri prostevnem društvu imam vzgojna in poučna predavanja.

3. Čitam še v srbskohrvaškem in nekaj tudi v francoskem jeziku.

4. Poznam Mažuranića, Gundulića, Senoo, Nušića in Petra Petrovića Njegoša.

5. Vsa inteligentna mora javno priznavati zmožnosti svojega druga, ki jih je spoznal; ne sme le sebe dvigati v višave. Vsakemu svoje po zmožnosti!

Inteligenca je bila in bo duševna voditeljica naroda. Zato ga mora spoznavati in ga učiti. Danes in v prihodnje pa ima inteligenca še veliko večjo nalogo: rešitev (evolucionarno) ekonomskega in moralnega socialnega vprašanja.

1. Zadnjo knjigo sem bral Detelovo »Trojko«. Ugaja mi zato, ker zajame Detela v tem romanu na splošno vse sloje (kmeta, študente, malomeščane, podeželske izobražence itd.). Ugaja mi pa tudi zato, ker omenja Srbe in Jugoslavena ter Slovence (nar. zavest, ki je na žalost še danes ni med nami: jugoslovenstvo).

2. Poleg študija se ponajveč bavim z risanjem, ker si s tem kupim obleko in knjige. Hrano dobim doma.

3. Čitam še v italijanščini in francoščini.

4. Po delih ne poznam nobenega srbskohrvaškega avtorja. V šoli imamo samo omenjati srbohrv. pisce in pesnike in naslove njih del. Dela ne čitamo nobenega. — Po mojem mnenju se še premalo poznamo s Srbi in Hrvatji. Kar imam kolegov, nihče ne bere srbskohrvaškega štiva. Pa saj se vidi v naših izlozih prevladovanje nem. in deloma franc. knjig, hrvaških in srbskih pa bore malo. Umevno, da se tudi slovenska knjiga ne dobi pri Srbi in Hrvatih. Dokler ne bodo izginile te vrzeli in dokler ne bo naše časopisje imelo rubrike med »dnevniimi vestimi«: »Novice iz Hrvatske, Dalmacije, Srbije itd. (kot jih imajo zagrebški listi!) sic) in dokler se ne bodo prirejali ceneni izleti tudi za širše sloje po državi (kot v Italiji, Nemčiji...) da bi se ljudstvo medsebojno spoznavalo, bodo še naprej vladale navidezne meje.

5. Dolžnost izobraženega človeka do človeka in družbe. Dosti ne vem o tem povedati, vendar pa mi je težko, ko srečavam nekdanje kolege, s katerimi sem bil v raznih društvih skupaj in so bili nekaj let pred mano v šoli. Sedaj so akademiki, naduti, da nas gledajo srednješolce od zgoraj. Med naše dijaštvo mora priti več preprostosti, da ne bo kot na Angleškem tiste stanovske razlike.

Dolžnost izobraženca do človeka naj bo ta, da se ne sramuje človeka žuljavih rok in mu mora vedno pomagati kjerkoli.

1. Zadnja leposlovna knjiga, ki sem jo čital, je bil Mencingerjev »Abadon«, ki mi je zelo ugajal zaradi svoje poučne tendence, le nekoliko preveč fantastičen se mi zdi.

2. Nisem eden izmed tistih, ki jim je šola alfa in omega vsega udejstvovanja. Sem namreč vsestranski športnik, gojim lahko atletiko, plavanje, počim se drsam in smučam, poleg tega sem pa aktiven član Ljubljanskega Sokola. No, pa kljub vsemu temu sem med najboljšimi v razredu. Dokaz, da se človek lahko bavi z mnogimi drugimi stvarmi, celo s športom, pa najde še vedno dosti časa za šolo — če hoče, seveda. Zelo me zanimam za gospodarske, socialne in nacionalne probleme, posebno v kolikor se tičejo nas Jugoslovenov. Mnogo sem studiral edinstvo Jugoslovanov in problem združevanja vseh Slovanov v eno državo. Od časa do časa tudi kaj napišem, največ za mladinske liste. Da mi za glasbo, čitanje in druge stvari, s katerimi bi se še rad bavil, ne ostane mnogo časa, je jasno. Če pomislite, da poleg vsega navedenega zašluzim na mesec 500—600 Din z instrukcijami.

3. Perfektno obvladam srbohrvaščino, čitar, pa tudi nemško, francosko in nekoliko češko knjigo.

4. Srbskohrvaške knjige sem posebej čital v 6. in 7. gimnaziji. Poznam Senoo, Gjalskega, Mažuranića, Kozarca, Lazareviča, Lića, Vojnovića in še nekatere druge. Čital sem pa tudi srbohrvaške prevode nekaterih bolgarskih pisateljev.

5. Dolžnost vsakega posameznega izobraženca kot sploh vse inteligence, da kot svet naroda tudi pri primerno zastopa preč svetom, ga vodi k napredku in mu ustvarja lepo bodočnost. Tudi do ostale slovske družbe do drugih narodov umamo slične dolžnosti; vs-kdo naj se udeležuje v svoji stroki in pomaga človeštvu po svojih močeh do novih poti in odkritij ter napredka. pozabi pa na, ne nekaterih problemov, ki zanimajo danes vse človeštvo: potreba miru in razornitve, izboljšanje gospodarskega in socialnega položaja in ustroja, potreba večjega zaupanja in sočloveštvu med narodi.

1. Zadnja knjiga, ki sem jo čital, je bila »Der Weg zur Zukunft«. Ugajala mi je zbog izrečnega slikanja vojaškega življenja.

2. Poleg študija za šolo se zlasti zanimam za vrtnarstvo in pitje. Tudi plesa se ne izogibam. Denar, ki ga dobim za instrukcije, porabim za knjige ali pa hranim za počitnice.

3. Poleg slovensčine berem v nemščini in srbohrvaščini.

4. Po delih poznam dobro Senoo in Preradovića, deloma Nušića.

5. Glede dolžnosti človeka do družbe se moramo pač ravnati po — bon — tonu.

1. »Zarodenc«. Škoda, da je nisem bral v originalu. Za Slovena je pregostobesedna.

2. Z razmišljanjem. To nič ne nese. Zato instruiram. Pa tudi to ne nese preveč.

3. V italijanščini, francoščini, v nemščini sem pričel. (Faust.)

4. Mažuranić, Nušić, Dučić, Senoo itd.

5. Glavna dolžnost za inteligenco, ki se daje došča je, da reši svet in sicer duhovno in socialno. Zaraditega naj bo predvsem optimistična.

★

Ostali odgovori naj slede v izvlečku: Realnogimnazijci čitajo malo več slovenskega. Eden je čital Cankarja »Hišo Marije Pomocnice«, pa graja, da opisuje preveč trpljenja proletariata. Drugi je z veseljem prečital Levstikova pisma. O Reymontovih »Kmetih« se nekedo prav toplo izraža. Potem so še: »Zločin in kazni«, »Faust« in Panait Istrati, »Nerancula« v kateri »se zrcali prezanimivo orientalsko-balkansko življenje v vsej svoji bujnosti, zagonetnosti, preneteno s svojevrstno filozofijo, podano v silno preprosti, pa prepriljivi, umetniško prečiščeni in dognani obliki.«

Izven šole se ukvarjajo: s smučarstvom, fotografijo, glasbo, slikarstvom; z instrukcijami, o počitnicah s potovanjem po Jugoslaviji; s telovadbo in instrukcijami; s arhitekturo, telovadbo, ročnim delom, instrukcijami, objavljanjem križaljke; s filozofijo, leposlovjem glasbo naravo in pa s telovadbo, »kolikor je neobhodno potrebno«; s plavanjem, smučanjem, lahko atletiko, orodno telovadbo; kolesarjenjem, glasbo, slikarstvom, arhitekturo (»in sem navdušen pristaš Corbuserove smeri«).

Kar se tiče jezikov, poleg slovensčine lahko vsi čitajo še srbohrvaščino, nemščino in francoščino; eden je doma tudi v češčini in ruščini, eden obvlada angleščino.

Iz življenja in sveta

Čarovnije in čarovnice

Človek bi mislil, da bo splošna prosvetljenost naših dni praznoverje v civiliziranih deželah odpravila enkrat za vselej. Vendar se zdi, da stara prazna vera le težko umira, kakor je videti iz nekega primera, ki je prišel pred kratkim v javnost.

Dva moža v Hamburgu sta bila tako praznoverna, da sta si zagotovila pomoč neke ženske, ki sta jo smatrala za čarovnico, da bi jima krave in teleta rešila »uroka.« »Čarovnica« pa je bila hči starega ovčega pastirja in je po starem izročilu imela kakor nje oče nadnaravne moči.

Ko pa njene zarotitve niso zalegle, sta ji oba možakarja zažgala hišo, ne iz jeze, temveč zato, ker sta bila prepričana, da morata čarovnico »izkuditi.« Zgodilo pa se je, da ni zgorela čarovnica, temveč dve čisto neprizadeti osebi. Možakarja sta prišla seveda v ječo.

Obsežna raziskovanja so ugotovila, da je vera v čarovnice in čarovnije mnogo bolj razširjena, nego si mislimo — navzlic našim modernim vzgojnim metodam.

Praznoverje na Francoskem

V francoskem podeželju je prazna vera še dandanes silno razširjena. So cela okrožja, kjer so vsi mogoči »zarotitelji« v velikih časteh, bodisi pri rojstvih, smrtih ali drugih okoliščinah. Tudi za odpravo živinskih bolezni ali za večjo letino se kmetje poslužujejo teh čarovnikov.

»Čarovnice« imajo na Francoskem takšno moč, da so osnovalce celo lastne stanovske organizacije, ki zastopajo koristi svojih članic, določujejo članarine in področja, v katerih sme ta in ta članica izvrševati svojo »obrt.« In če članica umre, ji določi organizacija naslednico.

Če je kaj takšnega mogoče v polni Evropi, se ne smemo čuditi, da praznoverje cvete tudi v oddaljenih njenih koncih, na vzhodu, na severu in jugu. A celo na Angliškem verjamejo trdno v nadnaravne sile in čarovništvo.

Praznoverje na Angliškem

V določenih delih Walesa, Cornwalla, vzhodne Angliške in v Lancashiru se čitno ljudje uležene, če se kdo smeje njihovega babjeverstvu.

V Cornwallu se je zgodilo pred kratkim tole: Nek kmet je tožil drugega kmeta, češ, da mu je zapretel s »strašnimi mukami in kaznimi«, če ne ustavi uroka, ki mu ga je napravil na dom in živino. Sodnik je zaman skušal pregovoriti praznovernega kmetiča, da je njegova vera v čarovnije,

Ljudožeri v Kamerunu

Po treh letih odsotnosti se je vrnil iz Afrike raziskovalec Zwilling, ki pripoveduje o tej deželi mnoge nove stvari. Prepotoval je zlasti tropске gozdove južnega Kameruna, kjer je doma gozdni slon, pritlikava antilopa in človeška opica.

Kamerun, pravi Zwilling, je danes deloma pod francoskim, deloma pod angleškim pokroviteljstvom. Nemški kolonisti, ki jih je pregnala svetovna vojna, so se v zadnjih letih vrnili v angleško ozemlje, dočim so jim francoski predeli Kameruna prej ko slej zaprti. Prebivalci teh krajev so črnci plemena Bantu. Ljudem niso novari, vendar se izjemoma prineri, da jih še zameje po belim mesu... Posebno rod Maka ne da miru niti lastnim mladičom. V posebnih šilih so pri tem rodu človeško srce in jutra. Drugi rodovi pa si pomagajo z originalnimi pripomočki: kupujejo namreč sužnje, ki jih potem opitajo in zakoljejo. Med temi primitivnimi ljudstvi žive tudi močne vraže. Tako n. pr. se vsi boje človeških las, ker imajo po njih naziranju lastnost, da uročijo tistega, ki naleti nanje. Jako čudna je navada nekega rodu, ki pregleda vsakemu novorojenčku čreva, da se preveri, če ni dete obsedeno od hudiča.

Favna Kameruna je zelo bogata, na njegovem ozemlju žive črni bivoli in neke manjše vrste sloni z okroglimi uhlji. Zdaj se ustvarjajo po načrtu oblasti posebne rezervacije, ki bodo zaščitile gorile, šimpanze in mnoge ptice pred popolnim iztrobjenjem.

ŠE VEDNO NAJUGODNEJŠE

kupite obleke, suknje, usnjene suknjice ter blago za obleke pri trvdki Drago Schwab, Ljubljana

Veliki zid — simbol kitajske zgodovine

»Veliki zid« so Kitajci zgradili kot varnostno napravo med civilizacijo in barbarstvom. Dva tisoč let je ščitil mirno ljubo in prosvetljeno ljudstvo pred vpadi barbarov, ki so domovali onkraj zidu.

Gotovo, dandanašnji bi se noben narod ne varoval s takšnimi zidovi: tudi najvišje gore preletijo lahke zračne brodograje v nekoliko urah in celo tanki ter oklopni avtomobili premagujejo najstrmejša pobočja. Vendar je postal Veliki zid še enkrat zgodovinski simbol, ko so Japonci v Mandžu-

uroke, hudičeve sile in podobno prazna marnja.

V nekih delih Walesa imajo še danes običaj, da novorojenču prebodejo uho, kar naj mu prinese srečo. Med to operacijo mrmra star mož, »čarovnik«, skrivnostne besede. A celo v neposredni bližini Londona cvete praznoverje javno. Neki novinar pripoveduje, da so ga pred kratkim v nekem londonskem predmestju opozorili na starega moža, ki »ima usodo in srečo vsega prebivalstva v svojih rokah.« Ta možak stanuje v razpadli bajti v neposredni bližini neke mestne šole!

To so le nekateri primeri. A kaj se dogaja vse za zaprtimi vrati v tem pogledu — to je poglavje zase.

Razorožitvena konferenca

Artur Henderson, predsednik razorožitvene konference

Kako rase živec

Profesor na univerzi v Virginiji dr. K. Speidel priobčuje rezultate svojih opazovanj o rasti živev. Opazoval jih je pod posebnim drobnogledom in je ugotovil, da ne rasejo v verigi, kakor se je dolgo domnevalo. Živčna stanica je okroglasta in se premika pri rasti sunkovito naprej ter plete za seboj vlaknena. Zdi se, da imajo živali izrazit čut za smer, kajti, če jih kaj ovira pri rasti, napravijo ovinek in iščejo pravo smer, dokler je ne najdejo.

Na ta način živec živi in doraste ter je na koncu podoben vrvi, spleteni iz močnih vlaken. Ko je živec popolnoma razvit, dobi še posebno skorjo. Prej je prevladovalo naziranje, da vodi živec nekakšne vrste električna privlačnost, po Speidlovem odkritju pa postaja jasno, da razpolagajo živali z ne sicer prvotno, vendar pa z dovolj izrazito obliko umnega dejstvovanja.

Klub molka

V Londonu imajo popularen »Club of Silence«. V prostorih tega kluba ne sme noben član spregovoriti besede, zato je ta klub edinstven v tem, da se v njem ne porajajo in iz njega tudi ne raznašajo čenče. O tem klubu priobčujejo angleški listi naslednjo — morda ne povsem resnično, ampak vsekakor zanimivo — zgodbo:

Primerilo se je, da so v klub vdrl razbojnik. S krikom »Roke kvišku!« so pozvali člane, naj se udajo. Molče so člani dvignili roke in pustili, da so jih razbojnik oplenil do zadnje pare. Tedajci pa je prišlo enemu izmed navzočih na um, da bi bilo dobro opozoriti redarja, ki je stal na trgu pred hišo, kaj se je zgodilo. Šel je, odprl okno in zavpil na pomoč. Vsa četrt je bila alarmirana in policija je razbojnika kmalu polovila. Za člana, ki je opozoril oblast na dogodek, pa je imelo to opozorilo precej neugodne posledice. Klubov odbor se je namreč sestel k posvetovanju in ga je izključil. Odbor je ugotovil, da se je mož pregrešil proti načelom, ki morajo biti vsakemu klubovemu članu sveta, zato ga je zadela kazen z izključitvijo.

Zaljubljenec: »Ali bi se lahko poročil s kakšnim tepcem zaradi njegovega denarja?«

Dekle: »Ta ponudba me je pa malo preveč presenetila.«

Najznamenitejši smučarji in skakači v Lake Placidu

1. Utterström, izborni švedski tekmovalac na dolge proge, 2. Najboljša tekmovalca v tekih na 17 in 50 km Ole Stenen (levo) in Grøttumsbraaten (oba Norveška), 3. Najboljši smučarski skakač sveta Ruud, ki drži več svetovnih rekordov, 4. Norvežan Vinjarin, leta 1930 svetovni prvak v kombinaciji, 5. Švicarski skakač Kaufmann, eden najostrejših konkurentov skandinavskih mojstrov, 6. Sigmund Ruud, vreden drug svojega brata, izborni skakač, 7. Ole Stenen, najboljši norveški smučar na dolge proge in prvak Evrope leta 1931, 8. Norvežan Rudstuen, večkratni evropski prvak Evrope v smučarskem teku na dolge proge.

pa ima dovolj prostora za 100 vojakov. Veliki zid se vleče od obrežja Rumenega morja do puščave Gobi ob robu Tibeta.

To pa ni ves čudež tega zidu. V Šanhaj-kvanu ob Liaotunškem zalivu pričinja, obkroži pol Pekinga in se vije kakor velikan-ska kača po gorovju navzgor. Prebivalci tistih krajev trdijo, da izginja zid »za obzorjem.« Če pa si prišede do te točke, potem zveš, zakaj. »Obzorje« je v oddaljenosti komaj pol kilometra. Če stopaš dalje, preokazi doline in se dvigne spet strmo navzgor.

Zid ne gre v ravni črti kakor kakšna rimska vojaška cesta, a se tudi ne izogiba visocin in prepado. Mestoma se dvigne do višin 1500 m. S stolpov imaš čudovit razgled na gore in lahko zaslediš ovinko zidu mnogo kilometrov daleč. To je naj-

lepši in najmočnejši spomenik izpod človeške roke, tih, a vendar tako zgovorna priča kitajske slave.

Veliki zid je zgradil cesar Kin 200 let pred Kristusovim rojstvom. Po njegovem imenu, ki so ga Evropei izgovarjali pogrešno, je Kitajska (Kina) dobila ime. Prav za prav se je imenoval Si-Hvang Ti. Bil je kitajski Peter Veliki. Razdel je staro fevdalno državo in jo spremenil v največjo avtokratijo starega veka. Od časov Konfucija, ki je živel 300 let pred Kinom, je stara kultura že propadla. Kin je izumil preprostejšo pisavo. Ker so se učnjaki uprli njegovim reformam, jih je dal pri živem telesu pokopati in njihove zastarele spise sežgati.

Imel je več žena nego katerikoli Orientalec pred njim, a večino svojega zaroda je dal pomoriti. Zgradil je gledališče za

10.000 gledalcev.

Njegov Veliki zid štejejo še danes k sedmerim svetovnim čudom. Čudo pa ni bil zid sam na sebi, temveč način, kako so posamezne zgradbe izvršili. V desetih letih je bilo vse dovršeno. Delavsko vojsko 300.000 mož z bičem poganjali k delu. Ko je bilo delo končano, je Kin baje mobiliziral armado 3 milijonov mož, ki se je naselila v zidovju kot stalna čuvarica proti roparskim vpadom.

Stoletja je odbijal zid vse zunanje napade. Džingis-kan, »mongolski morilec«, je bil eden izmed redkih osvajalcev, ki so prešli zid. Bil je mož Kinovega kova, kajti svoje sovražnike je kahal v velikih loncih, ki jih je dajal izdelovati nalašč v ta namen. V splošnem pa je zid celih 2000 let čuval mir v Kitajski. Danes seveda nima nobenega obrambnega pomena več.

Katera bo miss Evropa?

V Parizu so se zbrale lepote kraljice evropskih narodov kakor tudi dve južnoameriški lepotic ki vsakoletni lepotni tekmi. V prvi vrsti od leve proti desni zastopnice ruske emigracije, Nemčije, Anglije, Belgije, Danske, španske in Peruja. V drugi vrsti od leve proti desni zastopnice Argentine, Francije, Madžarske, Italije, Romunije in Jugoslavije

Žene na obroke

Pri nekih srednjeafriških rodovih vlada še zmerom običaj, da si moške ženo kupijo. Snubec se poda k očetu svoje izvoljenke in ga vpraša, koliko bi hotel za svojo hčer. A tudi v temni Afriki razsaja gospodarska kriza, dekleta težko najdejo moža, ki bi bil zmogel takojšnjega plačila. Sila kola loml in zato so morali očetje seči po zaslinih sredstvih. V Osrednji Afriki dobili danes ženo ne samo za plačilo, temveč celo z olajšanimi plačilnimi pogoji — na obroke. Moški plača samo prvi obrok. Če se žena pri delu ne izkaže vredna svoje cene, plačevanje nadaljnjih obrokov enostavno ustavi in jo pošlje očetu nazaj.

Pacifizem in želodec

V Parizu se je pojavila nova zanimiva teorija o pacifizmu. Njen oče je dr. de Pomaine Pozerski, profesor za fiziologijo prebave na Pasteurjevem zavodu. Prišel je do zaključka, da ustvarjajo vojno ali mirovno razpoloženje — kuharji, ki skrbijo za želodec. Vojujući duh je po njegovem naziranju vedno posledica motenj v prebavi. Pozerski trdi, da so Francozi zato tako nagnjeni k mirovnim tendencam, ker pozna francoska kuhinja samo lahko prebavljive jedi.

Ura brez številčnice

V Haagu so postavili javno uro, ki kaže čas (uro in minuto) v številkah

Zora voda

proti osivelosti las. Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

Zak. zaščiten. Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poština posebej. Pošljite po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Pavla Radića ul. 52. 19

Vsak dan ena

Cirkuški artisti pri obedu

J. O. Curwood

Na meji sveta

Spet se je nehote tiho nasmehnil. Tu so bili ljudje, ki so ga ljubili, mislili nanj in pričakovali njegove vrnitve. Srce mu je bilo hitreje utripalo, zdramljeno po stari radosti, in v zavetju vrb, ki so tod gosteje rasle, se je naglo bližal topolom. Hotel jih je iznenaditi. Nenadoma, ne da bi ga bili videli ali slišali, se pokaže med temi vrliimi ljudmi — prav s to šalo jih bo pripravil v največje vznícenje in začudenje!

Prišel je do prvega topola in se skrbno skril. Slišal je praske-tanje posameznih pokalic in nato glasnejši hrup ene izmed velikih, ki se jih je Nawadlook tako bala, da si je vselej s prsti zamašila ušesa. Neopažen se je približal. Bilo je tako, kakor je mislil. Sto korakov pred seboj je zagledal Keoko. Ki je prav tedaj vrgla v zrak cel sveženj sikajočih pokalic. Ostali ljudje so ostali gotovo izven dosega njegovih oči okoli nje in občudovali umetni ognji. Previdno je nadaljeval svojo pot, pazel na to, da bi neopažen stopil izza gostega grmovja, ki je raslo kakih dvanajst korakov od ljudi. Nazadnje je vendar že dospel tja. Keok je stala na drevesnem štoru, s hrbtom obrnjena proti Alanu.

Izenadilo ga je, da ni bilo drugih ne slišati ne videti. In tudi pri Keoki ga je nekaj motilo in spravljalo v zadrego. Srce mu je burno utripalo, in zdajci ga je obšlo, kakor da mu je mahoma zastalo. Tista, ki jo je videl stoječo na štoru, ni bila Keok — in tudi Nawadlook ni bila! Stopil je iz svojega skrivališča. Vleko dokle na štoru se je nekoliko okrenilo in v njenih laseh so se zaiskrili zlati solnčni žarki.

»Keok!« je zaklical.

Ali je bil iz uma, ali mu je bil današnji glavobol zmešal možgane?

»Mary!« je zavpil. »Mary Standisheva!«

Obrnila se je. Obraz Alana Holta je bil siv kakor pepel. Misli

je na pokolnico in pokolnica je bila vstala od mrtvih! Mary Standisheva je stala na starem topolovem štoru in spuščala rakete na ta večer njegove vrnitve!

13.

Glas mu je obtičal v grlu, še ganiti se ni mogel. To ni bil pri-vi-d, to ni bil napad blaznosti. Bila je resničnost. Njegove živce je izpreletel tak zdrzljaj, da je obstal kakor odrevenel. Nato se je spet vse zamrlo v njem in roke so mu medlo padle nizdol. Bila je ona — bila je živa! Videl je, kako so ji lica zardela, in slišal, kako je lahno vzkriknila, ko je skočila s štoru in krenila proti njemu. Vse to se je zgodilo v nekaj sekundah, toda Alanu so se zdele večnost.

Ničesar ni opazil na njej, ničesar razen nje same. In ko je vi-dela izraz njegovega obličja, ki jo je moral prestrašiti, je stopila korak nazaj. Nejasno se je zavedel učinka svojega vedenja in na-pel vse moči, da bi spet dobil oblast nad seboj.

»Skoraj bi se vas bila ustrašila,« je izpregovorila. »Pričakovali smo vas in oprazili, kdaj pridete. Tudi jaz sem se pred nekaj mi-nutami ozirala po tundri, a sonce mi je sijalo v obraz, tako da vas nisem mogla opaziti.«

Kar neverjetno se mu je zdelo, da je spet slišal njen glas — tisti mirni, sladki glas, ki ga je toplo prešinjal in zvenel tako, kakor da ga je Mary šele včeraj videla in kakor da ga danes pozdravlja z nekakšno toplo udarnostjo. V teh trenutkih mu je bilo nemogoče oceniti silno različnost svojega in njenega vedenja. On je bil kramkoma Alan Holt — ona pa Mary, ki je bila vstala od mrtvih. V svoji žalosti si je mnogokrat predstavljaj, kako bi mu bilo, če bi mu jo čudež vrnil — tako, kakor mu jo je vračal zdaj.

In vselej si je mislil tako, da bi jo ščistnil k sebi in je ne bi več iz-pustil. In zdaj, ko se je bil zgodil čudež in mu je bilo treba samo iztegniti roke, je stal negibno kakor kip in se samo trudil, da bi mogel izpregovoriti.

»Vi! Mary Standisheva!« se mu je nazadnje izvilo. »Misli

sem ...«

Stavka ni končala. Bilo mu je, kakor da ne bi sam govoril. Tu-

jec se je oglašal v njem in skušal pojasniti svojo zadrego za se-sede. Hotel je zakričati svojo radost, zavriskati in zaukati, a duša, ki je vodila vse, je bila kakor uklenjena; niti besede ni mogel spravi-ti iz sebe.

»Nisem mislila, da vam bo nevšečno,« je dejala. »Mislim sem, da ne boste ugovarjali — če pridam semkaj.«

Njene besede so učinkovale v njegovih možganih kakor eks-plozija in izpremešale vse; ob dotiku njene roke se mu je plamen razlil po krvi. Slišal je samega sebe, kako je zagnal nadčloveški krik, med tem, ko jo je potegnil na svoje prsi. Tisno jo je stisnil k sebi, jo burno poljubil na usta, njegovi prsi so se zagreble v njene lase, njeno vitko telo se je malone lomilo v njegovem nar-č-hu. Živela je — vrnila se je bila k njemu — in on je pozabljal v teh divjih, omamnih sekundah vse — razen edine, velike življenjske resnice ljubezni, ki jo je zdaj prvič popolnoma dojemal. Ljubezen, to najvišje navdahnjenje, ki je namenjeno sleherni živi stvari, se je polasčala vseh njegovih čutov. A zdajci je opazil, da je bila okoli sebe, se branila, se izkušala iztrgati in se pri tem z rokami upirala v njegov obraz. Tako blizu mu je bila, da se mu je zdelo, ko-ror da ne vidi ničesar razen njenih oči — in v njih ni videl tistega izraza, o katerem je sanjari, ampak; grozo! Kakor mož mu je pre-sunilo srce, njegove roke so se razklenile, in ona je mahnila nazaj. Trepetaje in opotekaje se je lovila sapo in njen obraz je bil ves ble-

Užalil jo je bil, bolešno ga je gledala, kakor da bi hotela zbe-žati od njega, če ji ne bi bil vzel vse moči! Na njenih ustnicah so se še poznali njegovi poljubi in njeni svetli lasje so bili razmršeni. Medio in nemo je iztegnil roke proti njej.

»Ali mislite — da sam zato prišla semkaj?« je zahropila.

»Ne,« je rekel. »Odpustite mi. Prosim vas odpuščanja.«

Na njenem obrazu se ni zrcalil srd, ampak bolj mešanica groze in telesne bolečine. Neodločno ga je gledala; nehote se je spom-nil prizora v kabini — tudi takrat je bil razočaran njena pričak-ovanja in njeno mnenje o njem.

Sokolstvo

Sokolstvo in sport

»Sportni list« št. 2/1932. je odgovoril na moje ugotovitve v »Jutru« glede lahke atletike. Vsebinska članica me silil k ponov-nemu odgovoru.

Meni izraz sport pomeni vsako vajo, ki jo izvajamo z namenom borbe in tekme; izraz telovadbe mu označuje vobče vse telesne vaje. Te razlage seveda nočem vsilje-vati, toda izmed vseh, kar sem jih čul do danes, se mi zdi najprikladnejša, ker omogoča točno razlikovanje pojmov v vseh primerih. Prostor mi ne dopušča podrobnosti. Sportniki mi torej le oni, ki teka, skače itd., marveč oni, ki tekmuje v sku-ku, teku, pa tudi na orodju ali kjerkoli (izraz tekma velja v najširšem pomenu; premagati težave). Resnično ni med na-meni tekmovalcev v nobeni panogi raz-ločka. Nadalje je nevdružno označevati del telesnih vaj »sport«, del pa »telovadba«. Kaj pa so vaje, ki jih z enako domovinsko pravico goje eni kakor drugi, n. pr. dvig-anje bremen, proste vaje gimnastika itd.? Ti kratki migljaji zadoščajo za raz-mišljanje.

Stavek »na orodju specializirani sport-niki« je s tem lahko razumljiv. »Akrobati-ka« je prav tako skrajnost pri orodni telovadbi kakor »rekordi« pri drugih panogah ter toliko vredna ali nevedna kakor vsak višek.

O pomembnosti večine na orodju ne bo-mo razpravljali. Dasi osebnost bolj čislam nekatere »sportne« vaje, moram vendar ugotoviti, da ima orodje nesporno svoje posebne, morda nenadomestljive vrednote. Pisec pojma »lahka atletika« čudno utes-njuje. Iz njegovega stavka bi lahko posnel, da priznava samo vrhunec, oziroma le ono, kar se je uveljavilo pri tekmah. Ponav-ljam, da je Sokolstvo panoge atletike ved-no marljivo gojilo, dasi v primernih, nje-nim smotrom ustrežajočih mejah. Zato uspehi v atletiki v prejšnjih desetletjih pri nas niso bili senzacija; pač ni šlo za vr-hunec in zato najbrž atletika tedaj pri nas ni bila na tako »visoki« stopnji, da bi jo mogel pisec priznati. Ako pa hočemo, da je telovadba res telovadba, nikakor ni po-trebno, da je storitev na najvišji stopnji, ker je tudi inace, v nižji stopnji koristna, kar je glavno.

Trditve, da je Sokolstvo želo uspehi pri olimpijskih tekmah le na orodju, drži. Pi-sec pa pozablja, da »telovadba« organizaci-je po olimpijskih pravilih niti ne morejo tekmuovati v panogah, ki so tako rekoč last drugih zvez, v tem primeru pri nas JLAS. Prave naše tekme so tekme Med-narodne telovadne zveze, ki se tudi vrše vsake 4 leta in vsebujejo poleg orodne telovadbe malone vedno mnogo lahke atletike, z visokimi zahtevami in to že od leta 1903 dalje. Naš vzor je vsestranski borec. Te tekme sem seveda imel v mi-slih, ko sem zapisal tisto o uspehih naših tekmovalcev v atletiki in plavanju.

Članek pravi, da so Sokoli pač že pred 30. leti skakali in tekali, a po zastarelih metodah in brez tehnike. Ali naj bi bili mar pred 30 leti to delali na način, ki jih še niso poznali? In pri kateri metodi in tehniki in meri je škok, tek »sport«? Kdaj še ni? Lahka atletika je na svetu, odkar so ljudje, le ime je nastalo šele nedavno. Jahnovci leta 1811. so bili ravno tako atleti kakor n. pr. dr. Peltzer. V ostalem pa je bila napačna telovadba že leta 1903 prava lahka atletika, izjavlja po tedaj veljavnih načinih, s tedaj udo-mačeno tehniko. Trditve, da se začela nemška lahka atletika šele z ustanovitvi-jo sportnih klubov, je pač edinstvena!

Brez dvoma je res, da je bilo in je še orodje v »telovadnih združbah« v pretež-ju. Tudi v Sokolstvu, dasi ne v taki meri kakor drugod a podrejenega pomena ne-katere panoge atletike nikdar niso bile, imele so prirejani pomen. Že davno pred vojno, ko je bil sportni pokret še zelo šibak, so se v telovadnih društvih nazori iz-premenili. Vzrok: globlji studij telesne vzgoje in duh razvoja. Nastajanje sport-nih društev in uvajanje sportnih panog je bilo precej vzporedno. Nobeno telovadno zvezo niso prisilile kake tekme k spre-je-tju te ali one nove vaje, marveč spozna-nje, da je ta vaja koristna; koristnih vaj se nismo nikdar branili, to je naše edino merilo.

Moje ugotovitve, da je bil čas za pri-pravo k pariški tekmi prekratk, je pisec hote ali nehote razumel malo resno, raj-ne more resno misliti, da so naši tekmo-valci, od katerih so nekateri obenem zna-ni zaradi uspehov kot delavni člani ljub-ljanskih sportnih klubov, letos prvič v Ljub-ljanju videli kroglo in tekališče! V Ljub-ljanju ni možnosti, vaditi pozimi smoteno lahko atletiko, zato spomlad izturjenje ni taka, kot bi bilo treba. To je pri sportu

prav tako. Naši tekmovalci pa morajo biti ne le izvrstni »atletci«, temveč tudi iz-vrstni na orodju; zategadelj je jasno, da mora biti čas za vsestransko pripravo pri-merno dolg.

Zakaj so Grki izbrali za svojo mladino lahko atletiko, ni znano. Pač pa se nam vsiljuje vprašanje, ako bi bili orodje sploh poznali, bi se ga bili bržkone posluževali, ker so bili vedno za skladno vzgojo telesa in so samo to smatrali za bistvo njih-ve telesne vzgoje.

Da bi bil sport nasprotje akrobatike? Ali je vobče dopustno, da ju primerjamo? Telo je telo; njemu je namenjena vsa-ka vaja, glavno je, da mu ne škoduje v nobenem pogledu. Katere vaje pa so edino pravilne, ne bo določila ne naša, ne ka-ka doba bodčnosti, ker je stvar raziska-vanja in veljavnih nazorov, nič manj pa okusa in najgnejš posameznika. Zato bo izbira vaj vedno obširna, ravno tako tudi načini uporabe.

Ko sem zapisal »če je moramo vsak uspeh meriti«, seveda nisem mislil na uro in meter marveč vobče na to, ali se ne da telovaditi tudi brez tekme, ne skrb-je za storitev. Opazka se seveda nanaša prav tako na orodje, kakor na vse ostalo, za-kaj sodba pri tekmah na orodju je zgolj »merac«.

Iz vsega članka se vidi, da pisec prizna-va za sport ali lahko atletiko le ono telovadbo, ki je na vrhuncu, ali ki jo goji-jo z edinim namenom, da v njej tekmujejo, uklepajoč jo v velike številke. Vsi drugi načini ali nameni so mu očitno manj vredni, oziroma misli, da se telo in telovadba ne moreta dostojno izživljati drug in drugače kakor s tekmo in v tekmi in še to samc v vrhunski s senzacionalni-mi številkami.

Zeleti bi bilo, da sportniki v nas Soko-lih ne gledajo ostanke iz davno minulih dob, ki se jim še sanja ne, kaj se vse do-gaja na svetu. Prav tako smo dostopni in izpostavljeni vplivom življenja, poznamo najodobnejše struje in načine v telesni vzgoji in tudi mi najdemo »kako zmo« kakor oni, a prav tako smo podvrženi več-nemu »panta rei« kakor sport in kakor vse na svetu. Naj se ne bi oklepali besed, temveč pojmov. Imamo enake smotre, a različna pota, ki se ponekod popolnoma približujejo, drugod pa gredo daleč vsak-šebi. Razvoj bi pokazal, kdo ima prav.

Ce sem kje preostro sodil, tega nisem storil z zlim namenom, temveč zato, ker sem tudi le človek. Ugatavljam tudi, da pisec ne zavrta mojih »trditve« v »Jutru«, da je tekmovalna lahka atletika v Sokol-stvu že dolgo doma.

T. S.

Glavna skupščina Sokola Maribor-matica

Najmočnejša mariborska sokolska od-lonica, matično društvo je imelo v letu 1930 glavno skupščino ob udeležbi okrog 150 članstva. Vodil jo je mesto obolelega »ta-rost« podstarosta br. Bureš ki je uvodno besedilo predstavljal zastopnika župe in mestne občine ter nato govoril v spomin umrle-mu br. dr. Scheiner-u, starostu slovenske Sokolstva. Iz poročil funkcionarjev bi bilo omeniti, da šteje društvo 821 članov, 250 članice, 167 naraščajnikov, 103 naraščajnice, 134 moške in 225 ženske dece ter ima potemtakem 1700 pripadnosti, od ka-tereга telovadi v 16 oddelkih 857 oseb. Prednjaški zbor šteje 21 članov in 7 žan-ic, dva sta sedaj v visoki šoli za telesno vzgojo v Berlinu. Društveni javni nastop je lepo uspel ter je vzbudilo na njem skup-no 554 telovadcev; uspeha je tudi društve-na akademija, tekme in posebna lahka, atletska tekma. Sedaj obstoji v društvu tu-di krepko razvijajoči se smučarski odsek. Pri tiskmah se je društvo lepo odlikovalo, v savezni odbojni tekmi pa si je pribori-lo savezno prvenstvo z moškimi in žen-skim oddelkom — dva člana pa sta bila soudeležena v savezni reprezentanci pri tekmah za svetovno prvenstvo v Parizu ter je dosegel br. Primožič 9. in Štukeč 10. mesto, zadnji pa na orodju prvenstvo vobče. Telovadilo se je v celem letu v 811 telovadnih dneh ter je znašal skupni obisk vseh oddelkov 28.764 telovadcev. — Vsi-la so se v društvu dobro obiskana pred-avanja, lutkovno gledališče pa je na svo-jem novem odru, največjem v Jugoslaviji, zaigralo v preteklem letu 14 iger. Dru-štvena knjižnica šteje 1193 knjiž, med njimi 454 strokovnih. Fond za zgradbo Sokolskega doma se je povečal ter znaša sedaj že 356.000 Din. Ostalo društveno premoženje na 77.000. — V novo upravo so bili predlagani soglasno: et dr. Bošt-jačič, podst. Bureš načelnik Dekle-va, načelnica Živičeva, prosvetar dr. Kovačič, tajnika Erhatič in in. Vičič in vsi ostali

odborniki ter pregledniki. Po volitvah je izbrala glavna skupščina zahvalo došeda-njemu tajniku br. Šili in gospodarju br. Grgiču. Nato pa se je razmočilo o po-ložaju in važnosti sokolskega društva v telesnovzgojnem pomenu za levi breg v Mariboru ter naglasilo absolutno potrebo po povečanju letnega telovadišča kar naj bi se zgodilo tudi ob sodelovanju in pod-porni mestne občine in drugih v postev pri-hajajočih činiteljev. — Okrog 22. ure je zaključil predsedujoči br. podstarosta iz-vrstno uspešno zborovanje.

Svečana otvoritev

II. prednjaškega tečaja

Maribor, 4. februarja. Danes se je vršila v Narodnem domu na željo javnih činiteljev svečana otvori-tev II. prednjaške sole saveza SKJ. ki jo je savez že drugič poveril vodstvu so-kolskih delavcev v Mariboru. Točno ob 11. uri je izrekel I. podstarosta sokolske župe Maribor kot »domačini« tečajnikom, ki so se — po številu njih 46 — zbrali iz vse države, v imenu območnega Sokol-stva iskreno dobrodošlico, obenem pa je pozdravil došle zastopnike oblasti in »av-nosti, tako ok. inspektorja dr. Poljanca, zastopnika mestne občine magistratnega svetnika dr. Rodolfa, predsednika okrož- sodišča dr. Žiharja, finančnega inspektorja Sedlarja, sreskega načelnika dr. Ipravca, zastopnika načelnika za srez Maribor — desni breg dr. Potončnik, »kučegazdo« Narodnega doma predsednika Posojilnice dr. Kaca, predsednika Narodne odbrane prof. Kendo in vse ostale, ki so prislo-stvovali temu pomembnemu dogodku. Na-to so tečajnikom želeli mnogo uspeha in prijetno, a obenem koristi polno bivanje med nami okrožni inspektor dr. Poljanec, magistratni svetnik dr. Rodolfo, predse-dnik okrožnega sodišča dr. Žihar, predse-dnik Posojilnice dr. Kac in prof. Ken'a, nakar je povzel besedo v imenu načelnika saveza SKJ član saveznega tehniškega od-bora Mašus, ki je v daljšem govoru pojas-nil tečajnikom važnost njihove udeležbe v tečaju. V imenu sobratov se je za vse po-zdrave zahvalil tečajnik Kovačič (iz župe Osijek) nakar je bila svečana otvoritev šole zaključena.

Poseben vlak za Savezne smučarske tek-me v Bohinju. V soboto 13. in v nedeljo 14. t. m. bodo v Bohinju savezne smučarske tekme, ki so obenem izbire tekme za prvenstvo Saveza Slovenskega Sokolstva. Direkcija državnih železnic bo uvedla zim-ski turistiški vlak v nedeljo 14. t. m. s polovično vozno ceno, ako se bo javilo zadostno število izletnikov. Vlak bo odšel zjutraj ob 5.20 in prispel v Boh. Bistrico ob 9., vračal se bo iz Boh. Bistrice ob 18.30 in prispel v Ljubljano ob 21.30. Pro-simo, da se javijo vsi, ki nameravajo upo-rabiti ta vlak v pisarni Jugoslovanske So-kolske Matice, Narodni dom, pritličje, vhod iz Tomanove ulice najkasneje do torka 9. t. m. do 19. Legitimacije za to vožnjo ni-sjo potrebne. Glavne točke nedeljskega pro-grama se bodo vršile po prihodu posebne-ga vlaka.

Smučarske tekme Saveza Sokola kralje-vine Jugoslavije. Priprave v Bohinjski Bi-strici so v polnem teku. V soboto 13. t. m. ob 14. bodo tekmovali člani na 18 km, start pri gostilni »Bece, cilj pri Sokolskem domu. V nedeljo 14. t. m. ob 8. bodo tek-mo člani na 6 in 10 km, start in cilj pred občinskim domom. Ob 9. bō tekma članov v smučarskih likih (slalom) na 3 km, start nad vasjo Ravne Ob 14. bo tek-ma članov v skokih na občinski skakalni-ci na Poljah. Pisarna vodstva tekme bo v hotelu Marka. Prenosišča v zakurjeni so-bi veljajo 12 Din za osebo. Prijave za pre-nočišča vposiljite najkasneje do 11. t. m. na Sokolsko društvo v Boh. Bistrici. Tek-movalci za tekmo na 18 km morajo biti v Bohinju v soboto dopoldne, ostali z ve-černim vlakom. Zbranje za tekme bo pol-ure pred tekmo. Ostala navodila bomo še objavili.

Sokol Rečica ob Savinji je zboroval preteklo nedeljo ob veliki udeležbi član-stva. Zboru je predsedoval starosta br. Repenšek, ki je bil pri volitvah ponovno izvoljen za starosta. V odhor so še iz-voljeni br. Gornišek, br. Tiršek za pro-svetarja mesto dosedanjega prepoznele-ga šolskega upravitelja br. Kotiča ki je obhujlil svedo tudi za nadalje svojo po-moč. Za matricirano je bila izvoljena a. Balohova, učiteljica, ki pa je bila pri dni nato premeščena v Smarنو ob Dreti kjer bo gotovo kmalu osnovala novo sokolsko potojanko. Za predsednika razsodišča je zbor izbral br. Kosa. Nove člane sprej-ma starosta ki vodi začeto matrici-ro.

Sokolsko društvo Koroške Reka Ja-vornik je imelo svojo glavno skupščino pretekli tork v telovadnici ob občini vde-luži. Vodil jo je str br. inž. Šušteršič. Vsa poročila društvenih funkcionarjev so

bila kar najkrajše sestavljena in so pokazala lepo sliko delovanja v pretek-lem letu. Število članstva je naraslo, po-večalo pa se je tudi zaradi narasta telo-vadečih delo v telovadnici. Mnogo skrbí se je zato posvetilo vzgoji dobrih pred-njakov in prednjačih. Pa tudi na opremo telovadnice se ni pozabilo. Društvo se je v lepem številu udeležilo župnih priredit-ter ter je tudi sodelovalo pri nastopih so-sednih društev, priredilo več poštelov. Zelo delaven je bil smučarski odsek, ki je priredil svojo tekmo, se udeležil z ve-likim uspehom župnih smučarskih tekem in si uredil svojo kočo s 7 posteljami na Planini Bečiči. Prosvetni odsek pa je uprizoril tekmo leta več iger in si je na-bavil tudi knjižnico. Nova uprava s sta-rostom br. Zvanom na čelu je sledeča: podst. br. Fatur, nač. Rakar, načelnica Pi-bernikova Mica, tajnik Acceto Alojzij, blag. Alt. gospodar Praprotnik, prosvetar Svetlin Jože. Po izvolitvi nove uprave je novi starosta prevzel vodstvo skupščine in se je v iskronih besedah zahvalil doseda-njemu starostni br. inž. Šušteršiču za plo-donosno delo v društvu.

Občni zbor Sokola v Veliki Pirešci so je vršil v nedeljo 31. januarja popoldne. Uprava je ostala z malimi izprememami stara. Vsa čet delavni upravi, osobito tajniku br. Cajniku. Udeležba na občnem zboru je bila žal bolj slaba.

Sokolsko društvo Raka je imelo v ne-deljo 24. p. m. svojo glavno skupščino. Po nagovoru staroste brata L. Krakerja so podali društveni funkcionarji svoja po-ročila, iz katerih je razvidno, da je društvo že v prvem letu svojega obstoja prid-no delovalo. Število članov se je povečalo, telovadeče članstvo pa, ki je vse leto prav pridno vežbalo, se je udeležilo javnih na-stopov vseh bližnjih društev. Društvo razpolaga tudi z novim odrom, na kate-rem je uprizorilo 3 lepo uspele igre. Na predhod brata J. Gabrčiča je bil podeljen celokupni upravi absolutorij, nakar je bila zopet izvoljena stara uprava z malimi izprememami.

Sokolsko društvo v Središču ob Dr. je imelo 24. m. svoj 20. občni zbor. Brat podstarosta Tkalec Ante je po svo-jem pozdravnem govoru prečital poslovil-no pismo odstopivšega staroste br. Koče-varja ter se mu zahvalil za njegovo tri-najstletno delovanje pri tukašnjem društvu. Nato je podal besedo br. prosvetar-ju F. Čulaku, ki je prečital poslanico SKJ. Sledilo je izborno poročilo tajnika brata Milneriča, načelnika br. Vittorija, blagajni-ka br. Steinbocherja, prosvetarja br. Ču-ka ter tajnika godbenega odseka brata Vittorija.

Društvo izkazuje prav zadovoljno de-lovno bilanco. V preteklem letu je imelo društvo 15 prireditv. Od tega je bilo 9 dramatskih. Nadalje sta se vršila 2 kon-certa pod taktirsko načelnika sokolske godbe br. M. Koziana in dirigenta sokol-skega orkestra br. Vittorija. V društvu je telovadilo v preteklem letu 17 članov 11 članice, 15 moškega in 10 ženskega narašča-ja ter 42 moške in 28. žen. dece. Skupno število telovadečih je 123. Telovadnih ur je bilo 270. Sledile so volitve v novi upra-vni odbor, v kojega so vstopili: br. Ante Tkalec kot starosta, br. Čulek podstarosta, načelnik br. Veselko, načelnica s. M. Po-sega, prosvetar br. Čulek. Pri volitvah se je razvila živahna debata in želeli je le, da bi bilo bodče delovanje odbora in članstva prav tako živahno. Ne — še ži-vahnije naj bo!

III. župni prednjaški tečaj v Ptuj. So-kolski zbor Maribor je priredila 14-dnevni župni prednjaški tečaj v Ptuj ob 4. do 17. p. m. Tečaj je potočalo 22 članov in 7 članice. Predavanja so se vršila vsak dan deloma v telovadnici deške osnovne šole, delno v risalnici meščanske šole. Vsi te-čajniki so morali poleg rednih ur poseči se telovadbo članstva, člani pa pouk v stre-ljanju. Razen rednih ur v tečaju je priredil društveni prosvetni odsek po večerih še več predavanj in debatnih sestankov. Dne 6. t. m. je predaval br. Skaza o bratstvu, svo-bodi, enakosti 7. p. m. br. dr. Brenčič o negi zobia 9. p. m. br. Orožen o nadob-rem prosvetnem delu na deželi, 10. t. m. br. Senčar Milko o Sokolu, našem kmetu in gospodarski krizi, 13. p. m. br. dr. Stu-hec o tuberkulozi in 16. p. m. na poslovil-nem večeru br. Čepuder o prosvetnem delu na deželi. Med tečajem so se tečajnikom predvajali tudi film o vseokolskem zletu v Pragi l. 1920. In filmi histrijskega zavoda v Ljubljani o jetiki in splošni boleznih. Ka-ko naj se vrši prosvetno delo med narašča-lem in deco, sta pokazala tečajnikom dru-žabna ponudnava za deco in naraščaj v Mladiki. Ob priliki družabnega popoldneva za deco se je vršila tudi otvoritev lutkov-nega gledališča, ki ga je napravil za druš-tvo br. Hasl. Otvoritev, za katero je vla-nale med članstvom posebno pa med deco, veliko zanimanje. Je posejli tudi župni prosvetar br. Lintner. Na družabnem popol-

dnevu naraščaja je predaval br. Smodič o zgodovini Ptuja, lutkovno gledališče pa je dalo Cankarjevega »Petra Klepac«. Sokol v Ptuj je priredil tečajnikom poslovilni večer, katerega se je udeležilo tudi več predstavnikov oblasti, med njimi mestni načelnik br. Jerše, dne 17. p. m. pa društveno akademijo članstva in naraščaja s sodelovanjem mladinskega zbora meščan-ske šole s pevovodjo br. Haslom in orke-strom Dijskega doma pod vodstvom br. Novotnega.

Brata Naglič EKSPORT ČEVLEJEV

Žiri nad Škofjo Loko

Najtrpežnejši smučarski čevlji in gojzerica.

Zahtevajte cenike! Trgovci popust!

Kmetijske zadeve na Koroškem

Celovec, 5. februarja.

Kmetijstvo se je na Koroškem v zad-njem času vendar nekoliko oddahnulo. Stroge devizne odredbe, ki jih je vpejala avstrijska vlada, onemogočajo preveč razvo izozemske živine na dunajski trg. Razen tega je vlada meseca novembra lan-skega leta z zakonom uredila živalski pro-met v državi. Največji odjemalec živine je Dunaj, ki je dosedaj kril svoje potre-be na mesu večinoma v inozemstvu in sa-mo v majenkostni količini v Zgornji in Spodnji Avstriji. Od decembra lanskega leta pa mora dunajski trg prevzeti tudi dočeno število živine iz Stajerske, Koroške in Štajerske. Tako je bilo v ted-nu od 24. do 31. januarja prijavljenih za dunajski trg 12.556 komadov goveje žvi-ne, 7793 telet in 28.794 svinj iz omeših dežel. Od teh je prijavila Koroška 882 goved in 1317 svinj. Za naslednji teden pa je prijavljenih iz Koroške 983 goved in 1367 svinj.

V zadnjem tednu januarja je ministr-stvo za poljedelstvo uvedlo tudi akcijo za prodajo drobnice. Že za prvi teden je Ko-roška prijavila 111 komadov in jih tudi odpasala. Četudi s to akcijo ni rešena kriza av-strijskega poljedelstva, vendar se je do-seglo, da more posestniki prodati svojo ži-vino, dočim bi je na domačem trgu na no-ben način ne spravil v denar. Vendar pa kupuje koroški doželni kulturni svet ki se moral prevzeti nakup in prodajo živine za Dunaj, samo toliko, kolikor znaša za K. roško določena kvota. Zato kmet svoje ži-vine ne more prodati tedaj, ko rabi denar ali ko bi jo sicer rad prodal, temveč šele, ko pride doželni kulturni svet ter kupi ži-vino v njegovem okraju.

Tudi cene na dunajskem trgu so nekoli-ko ugodnejše nego doma. Na dunajskem trgu se plačuje za vole 6 do 12 Din, za bi-ke 5.50 do 8 Din, za krave 5 do 8 Din, za drobnico 3 do 5 Din za kilogram žive te-že, dočim so v Celovcu vse cene nižje. Dife-renci med cenami pa požrejo transportni in upravni stroški in koroški kmet od vi-šjih dunajskih cen nima koristi; zato je njegova živinoreja še vedno zelo pasivna. A ko prodaja živino, dobi vsa jnekaj denar-ja za najnujnejše potrebe.

Drugi uspeh ki ga zaznamuje koroško kmetijstvo v zadnjem času, je znižanje so-cialnih prispevkov za kmetke posle. Dočim je bilo treba plačevati v letih 1928 do 1931 za vsakega posla mesečno po 55 Din zavarovalnine, se plačuje od 1. januarja 1932 naprej samo po 29 Din. Seveda so se temu primerno znižale tudi socialne daj-ve, kar bodo predvsem občutile osebe, ki bodo prošle za starostno in nezgodno pod-poro.

Na drugi strani pa je centralna vlada črtala večino subvencij za poljedelstvo. Dežela bo morala zato opustiti marsikaj akcij, ki jo je že začel ali nameraval za-četi doželni kulturni svet. Ker pa so bili subvencij deležni večinoma le priistači nem-ske Kmetke zveze, ostalo prebivalstvo, po-sobno slovensko, pri tem ne bo preveč pri-zadeto. A ravno način podeljevanja

Avto-limuzino

voženo 28.000 km, zelo poceni prodam. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 35.000. 3815-16

Ford avto

(Ford limuzina) v zelo dobri stanju prodam. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3722-10

Limuzino

Milinsedezno, malo voženo, v izvanredno dobri stanju, za vsako ceno prodam. Na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3830-10

Elegantna limuzina

6-sedežna v brezhibnem stanju napravlja s koncesijom. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3943-10

Pohištvo

Vaška beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Pozor!

Več lepih oprem, po godni ceni (150 Din) komaj prodaja mišarstvo »Sava«. 3937-42

Spalnice in kuhinjske opreme

med najcenejšimi na pod najglednejšimi plačilnimi pogoji Vidmar v Zg. Sisk. 3945-12

Pohištvo

ugodno prodam zaradi odnosa. Obstaja 3-delna postelja in 17 krom, ena 3000 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Pohištvo

Lepe spalnice 2500 Din. Postelje 1500 Din. Kuh. opreme 1000 Din. Kuh. gradbenice 500 Din. Drugo pohištvo se dobri najceneje. Tudi na obroke. Sprejemna vsakršna naročila in spravila. Kolodvorska 14. 3942-12

Pohištvo

Lepe spalnice 2500 Din. Postelje 1500 Din. Kuh. opreme 1000 Din. Kuh. gradbenice 500 Din. Drugo pohištvo se dobri najceneje. Tudi na obroke. Sprejemna vsakršna naročila in spravila. Kolodvorska 14. 3942-12

Hotelsko pohištvo

privatni, s marmornatimi umivalniki in napravljeni za dvostrežni ceno — za 20 sob skupaj ali posamezno. Pension Vovk, Bled. 1837

Les

Vaška beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (13)

la bukovih drv

kuh. kupim vsake količine. Društvo »Buk« na pod. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

Smrekove okraške

3 do 4 metre dolžine, vsaj 10 cm široke, čim enakovredne belbeline. Kupim, Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3100-15

Kafarna

Vaška beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Naravnina vina

ter fine kravice in pešice priprave gostilna Müller, Siska, Beograd. 3779-18

Pri Moharju

v gostilni, Siska 65, do malca zabava s pesmimi. Tudi daljinsko in iz vrstna jedila. Se pripravi za Reel Koritnik. 3949-18

Danes na pustno delo?

Vel na veselo s pesmimi. Ki se bo vsilila v gostilni »Dalmacija« (Anžek). Kjer dobite pristna dalmatinska vina. — Priporočila se Ivan Lavan. 3912-18

Kam na pustno delo?

Vel na veselo s pesmimi. Ki se bo vsilila v gostilni »Dalmacija« (Anžek). Kjer dobite pristna dalmatinska vina. — Priporočila se Ivan Lavan. 3912-18

Ples

in doba zavra, pristna stajarska vina, prvirstva kuhinja, s purani itd. se vam postreže in se pripravi za obilno restavracijo M. Carman, Zg. Siska. Voz na pot. 5039-18

Kapital

Vaška beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Posodim

30—40.000 Din. Datum, ki mi ni stano vanje, event. sodelstvo pri trgovini ali gostilni. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3605-16

Družabnico

50.000 Din, po možnosti s trg. nabrazbo islem v vrsto otvorne špicerije, stroje v Zagrebu. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3530-16

Katera

starejša boljša oseba bi dala trgovcu ugodne stroje. Društvo »Buk« na pod. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

Zajtrkovalnico, trg.

s mlekom in slaščic. Iže več let obstajajo, dobro idejo, na pešnemot kraju odmaknjen od turizma. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3500-16

Veliko šupo

s velikimi prostori, znotraj, za vsake namene, za uporabo, ob Dunajski cesti, takoj oddam. Pojasnila daje Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Vinotoč

in delikatesa na prometnem kraju, do hro vpljano, takoj oddam radi odgovornosti. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3847-19

Dva lokala

oddam takoj, Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3841-19

Kateri

starejša boljša oseba bi dala trgovcu ugodne stroje. Društvo »Buk« na pod. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

Zajtrkovalnico, trg.

s mlekom in slaščic. Iže več let obstajajo, dobro idejo, na pešnemot kraju odmaknjen od turizma. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3500-16

Veliko šupo

s velikimi prostori, znotraj, za vsake namene, za uporabo, ob Dunajski cesti, takoj oddam. Pojasnila daje Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Vinotoč

in delikatesa na prometnem kraju, do hro vpljano, takoj oddam radi odgovornosti. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3847-19

Mlad obrtnik

1000.000 Din priv. kapitala. Iže večje industriji, pod. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

1.000.000 Din priv. kapitala

isše večje industriji, pod. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

25.000 Din ishem

proti 20 odst. obrestim Na mesečno odplačilo. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3930-16

150.000 Din posojila

isšem. Nudim prvirstne garancije, eventualno sprejemam družabnika. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3930-16

Vnajem

Vaška beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Lep lokal

v centru, s 4 prostori, med temi 2 opremljena, oddam takoj v najem. — Pisarne poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3827-17

Lepo posestvo

z vodno žago na turbino, oddam v bogatem gozdnem okolišju. Pisarne poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3604-17

Krojaško delavnico

na prometni cesti, za vpešje, kjer se tudi dela za konfekcijo in na meri, oddam s 15. februarjem na nizki ceni v najem. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3632-17

Gostilno

na prometni točki ob glavni cesti v centru Ljubljane oddam. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3604-17

Pekarno

dobro idejo, s velikim okolišjem, s stanovanjem vred oddam v najem. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3813-17

Trgovino

dobro opremljeno, s inventarjem v manjšem mestu radi bolezni oddam v najem za daljšo dobo. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3670-17

Parno pekarno

v mestu, dobro vpljeno, takoj oddam v najem. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3644-17

Dve njivi

v bližini Dravljice in St. Vida vrazem v najem. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3585-17

Posestvo

na katerem se lahko redi 25 glav živine, s vsem živim in mrtvim inventarjem oddam v najem v bližini Ljubljane. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3886-17

Lokal

Vaška beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Velik lokal in pisarniške sobe

oddam s 1. avgustom v Selenbargovi ulici 1. Voz na pot. 5039-18

Lep lokal

Gledališki ulici takoj oddam. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3672-19

Prometno gostilno

v Zagrebu odstopim takoj, ostanu, ki prevzame komplot inventar. Stara restavracija, s kuhinjo, Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3845-19

Buifet

na prometni točki prodam Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3845-19

Veliko restavracijo

z vsem inventarjem pod ugodnimi plačilnimi pogoji takoj prodam. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3777-19

2 prtilična prostora

za pisarno, delavnico ali skladišče odda v središču Ljubljane Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Veliko šupo

s velikimi prostori, znotraj, za vsake namene, za uporabo, ob Dunajski cesti, takoj oddam. Pojasnila daje Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Vinotoč

in delikatesa na prometnem kraju, do hro vpljano, takoj oddam radi odgovornosti. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3847-19

Dva lokala

oddam takoj, Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3841-19

Kateri

starejša boljša oseba bi dala trgovcu ugodne stroje. Društvo »Buk« na pod. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

Zajtrkovalnico, trg.

s mlekom in slaščic. Iže več let obstajajo, dobro idejo, na pešnemot kraju odmaknjen od turizma. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3500-16

Veliko šupo

s velikimi prostori, znotraj, za vsake namene, za uporabo, ob Dunajski cesti, takoj oddam. Pojasnila daje Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Vinotoč

in delikatesa na prometnem kraju, do hro vpljano, takoj oddam radi odgovornosti. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3847-19

Dva lokala

oddam takoj, Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3841-19

Kateri

starejša boljša oseba bi dala trgovcu ugodne stroje. Društvo »Buk« na pod. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

Zajtrkovalnico, trg.

s mlekom in slaščic. Iže več let obstajajo, dobro idejo, na pešnemot kraju odmaknjen od turizma. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3500-16

Veliko šupo

s velikimi prostori, znotraj, za vsake namene, za uporabo, ob Dunajski cesti, takoj oddam. Pojasnila daje Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Prazen prostor

isšem ob prometni cesti v Ljubljani ali St. Vidu v najem. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3820-10

Gostilno in trgovino

lepo, v bližini mesta na prometnem kraju prodam ali dam v najem. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3790-19

Trgovino

za 40—50.000 Din. Zelim kupiti. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3790-19

Restavracijo

blizu kolodvorov — ki je otvorena noč in dan, z bogatim inventarjem, 200 stoli, 50 mizami in vsem drugim takoj prodam radi bolezni. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3802-19

Večstanovanj. hišo

z vrtom, pripravo, v najem, prodam v bližini pot. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

Enodružinsko vilo

Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3729-20

Stavbna parcela

ca. 100 m² blizu postaje. Domale napravlja po zelo ugodni ceni. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3917-20

Hišo

kupim na prometnem kraju v Ljubljani. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3870-20

Hiše — Posestva

od 35.000 Din, kakor gostilne — Trgovine. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3776-19

Majšno gostilno

kupim blizu rudnika ali farne cerkve. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3757-19

Lokal

oddam sredi mesta. Dva vhoda, tri sklaucina, snažno in suho. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3896-19

Vinotoč

takoj oddam s solidnim posredstvom. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3906-19

Velik prostor

primeren za mirno obrt ali skladišče, v strogem centru po nizki ceni odda J. Kuril, Stari trg 14. 5025-19

Buifet

Dobro idejo, s velikim okolišjem, s stanovanjem vred oddam v najem. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3813-17

Trgovino

dobro opremljeno, s inventarjem v manjšem mestu radi bolezni oddam v najem za daljšo dobo. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3670-17

Parno pekarno

v mestu, dobro vpljeno, takoj oddam v najem. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3644-17

Dve njivi

v bližini Dravljice in St. Vida vrazem v najem. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3585-17

Posestvo

na katerem se lahko redi 25 glav živine, s vsem živim in mrtvim inventarjem oddam v najem v bližini Ljubljane. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3886-17

Lokal

Vaška beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Velik lokal in pisarniške sobe

oddam s 1. avgustom v Selenbargovi ulici 1. Voz na pot. 5039-18

Lep lokal

Gledališki ulici takoj oddam. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3672-19

Prometno gostilno

v Zagrebu odstopim takoj, ostanu, ki prevzame komplot inventar. Stara restavracija, s kuhinjo, Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3845-19

Buifet

na prometni točki prodam Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3845-19

Veliko restavracijo

z vsem inventarjem pod ugodnimi plačilnimi pogoji takoj prodam. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3777-19

2 prtilična prostora

za pisarno, delavnico ali skladišče odda v središču Ljubljane Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Veliko šupo

s velikimi prostori, znotraj, za vsake namene, za uporabo, ob Dunajski cesti, takoj oddam. Pojasnila daje Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Vinotoč

in delikatesa na prometnem kraju, do hro vpljano, takoj oddam radi odgovornosti. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3847-19

Dva lokala

oddam takoj, Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3841-19

Kateri

starejša boljša oseba bi dala trgovcu ugodne stroje. Društvo »Buk« na pod. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

Zajtrkovalnico, trg.

s mlekom in slaščic. Iže več let obstajajo, dobro idejo, na pešnemot kraju odmaknjen od turizma. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3500-16

Veliko šupo

s velikimi prostori, znotraj, za vsake namene, za uporabo, ob Dunajski cesti, takoj oddam. Pojasnila daje Društvo hišnih posrednikov. Salondrova 6. 3779-18

Vinotoč

in delikatesa na prometnem kraju, do hro vpljano, takoj oddam radi odgovornosti. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3847-19

Lepo stavišče

500 m² velike, v Sp. Sisk. 3 minute od obline od daljine, prodam. Naslov v oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3730-20

Parcela

napravlja v Vrbovci ul. — druga poleg kavarne. Krap. Cena po dogovoru. Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št. 3730-20

Večstanovanj. hišo

z vrtom, pripravo, v najem, prodam v bližini pot. nabe + ceno. Drvarji Cirk. Praznik, Zagreb. Drasko vica 54. 3931-15

Enodružinsko vilo

Poudariti na oglašni oddelku »Jutra« pod št

Državni nameščenci
starosti 12 let, v dobri
posluzi, s primernim ka-
pitalom, do 50 let stare gospo-
di, ali vdove z največ
enim otrokom, ki ima
svoje hiše ali pa nekaj
kapitla. Samo rešeni po-
znanstveniki, ki so bili
»Jutra« pod »Pojem-
ni«.

V svrhu ženitve
ali skupnega gospodinj-
stva isčemo gospe ali go-
spodino do 35 let, ki so
zdrave, kapitalske in v svrhu
povečanja trgovine. Po-
znanstveniki, ki so bili
»Jutra« pod »Pojem-
ni«.

Železničar
30.000 lito in poročil
življenja ali kuharico. Po-
znanstveniki, ki so bili
»Jutra« pod »Pojem-
ni«.

Vdova
s triletnim otrokom, veli-
kim posestvom, vinogradi,
gostilne in stare mestnice.
Po zeli vseh pomembnih
znanj, tem potom seznaniti
v svrhu ženitve s starejšim
in poljudnim gospodom, ki
bi imel čisto kapital. Cenj-
mo nudi na ogledni oddelci
»Jutra« pod »Pojem-
ni«.

Uradnik
dobro situiran in podjeten,
star 27 let, ki bi v svrhu
ženitve s trgovalko
nabavljeno gospodino, ki
ima obrtno pravico za tr-
govino mehanike blaga in
nekega kapitala. Cenj-
mo nudi na ogledni oddelci
»Jutra« pod »Pojem-
ni«.

Mlada trgovka
mamicevica, beli poročil
pametnega, starostno go-
spodino do 30 let, ki bi
imela v svrhu ženitve s
trgovalcem, ki ima obrtno
pravico za trgovino me-
hanike blaga in nekega
kapitla. Cenjmo nudi na
ogledni oddelci »Jutra«
pod »Pojemni«.

Živali
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (27)

Ovčarskega psa
velikega, dobre domane-
re, 1 do 2 leti staroga.
Kupim. Ponudbe na ogledni
oddelen »Jutra« pod »Poj-
emni«.

Starejšega konja
na težko vodno kupimo.
Tovarna za kije. 3046-27

Lep lovski pes
2 leti star, izvrsten ču-
vaj, se poceni odda.
Vprašati: Maribor, Vi-
dovdanske ceste 5, 3785-27

Črn volčji pes
na težko vodno kupimo.
Malo več št. 45. 3785-27

Občinski
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (30)

Pozor, stavljeniki!
Stavbna mizarska dela naj-
ceneje in najsolidneje iz-
vršuje Simon Potoknik.
svojino mizarstvo. Zini.
3724-30

Črna zole
v modernih najnovjših
oblikah nudi August
Kobilica, tapetnik in
dekorater v Ljubljani.
Dunajska cesta 25, vhod
Drovačkova ulica 2, dvo-
rišče. Prilagoditve tade-
lek in nitke cene. 5032-30

Informacije
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (31)

Izjava
Podpisani izjavljam, da al-
sem plačnik dolgov, ki bi
jih naredila Teja Avgu-
sta, ali kdorkoli v mojem
imenu. Ivan Belaj, Gaberje
3648-31

Preklic!
Kljub Franc, močan v
Vestah št. 19 preklicuje
vse obdobje, ki jih je
imenoval Erbenkovi Iva-
na in Marije in Vevč 22.
kot avtorstvo ter jih ob-
sajuje. — Kljub Franc,
3710-31

Izjava
Obhajujem žalje, kre-
šene o g. Ivana Koštomaju
in Ojca R. Baumkirchner
3725-31

Sadje
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (34)

Kupujem jaboika
samo najboljšo vrsto, in to
v paradižu od 100 kg na
zeleni površini v Zagreb
na ceno po kvaliteti in
pogodbi proti plačilu po
prezemu blaga. Ponudbe
v uradni posrednosti
Miklavca 1. Horvati
Zagreb Hila 69. 3451-31

Suhe hrške
maslenke — figovke —
nudi po nizki ceni Franc
Sitar, trgovec, St. Janz
na Dol. Zahtevajte ponud-
bo. 3811-34

Pradelki
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (38)

Zelo dobro vino
lastnega pridelka po 8 Din
liter v zaprtih steklenicah
dobite v prodajalnah Mle-
karskega Bencard Maribor
Aleksandrova cesta 51 in
Koroška cesti 10. 3544-33

VODEČA GRAMOFONSKA TRGOVINA

TEHNIK

JOSIP BANJAI

LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA C. 23
PALACA OKROŽNEGA URADA

**STALNO VELIKA IZBIRA GRA-
MOFONOV, PLOŠČ, RADIOAPA-
RATOV, ŠPORTNIH POTREB-
ŠČIN**

**VELIKA ZALOGA
PRVOVRSTNIH KOLES!**

**PRI VEČJIH NAROČILIH ODGO-
VARJAJOČI POPUST.**

80 0 kg sena
najboljše proda Stefan
Kolar, Zagorje ob Savi
3189-25

Sladko seno
okoli 700 kg proda M. V.
Reber 13. 3061-33

Zdravstvo
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (40)

Moški in ženske
sajamčono zdravile kapa-
vino, nove za 104 Din.
staro za 184 Din. Zdravilo
posilja po poštovnem pov-
zetju Dr. Julius Berger,
Zagreb, Medvedgradska ul.
46/II. 3634-40

Dražbe
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (32)

Prodaja
Dne 11. februarja 1932 ob
9. uri se proda pri sod.
pri Maribor, soba št. 6
lepo

kmetijsko posestvo
v občini Sv. Primož pri
Muti ob Dravi. Hlase po-
dopje popolnoma zidano in
v steno pokrito, poleg
je 38 a vrt, 181 a njiv,
52 a travnika, 54 a pašni-
kov in 207 a gozda. Ce-
nilna vrednost 82.000 Din.
3874-32

Javna dražba
najboljših predmetov se bo
vršila 10. februarja ob 9.
uri na postaji Ljubljana
gl. kolodvor. 3068-32

Stroji
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (29)

Jermenarski
Šivalni stroj
Oblitkovni, rabljen, to-
la v brezhibnem stanju
kupi Ferrus d. d., Zagreb
Vlaski 62. 3691-29

Šivalni stroj
popolnoma nov, za vsko-
ceno napredaj na Mikloš-
čevi cesti št. 7/III. levo —
vhod poleg Depa. 3064-29

Klavi
dobro ohranjen, se pre-
daj, kupim takoj. Po-
nudi na ogledni oddelci
»Jutra« pod značko »De-
bor glase. 3786-26

Zahvala
Ob priliki izgube mojega nepozabnega
soproga

Vinka Brišnika

se najiskrenejšje zahvaljujem vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancom za premožne iz-
raze sožalja, dalje vsem darovalcem vencev, g.
upravitelju Lušinu za poslovljni govor ob
grobu ter vsem ostalim, ki so spremlili drage-
ga pokojnika na njegovi zadnji poti.

Prisrčna hvala vsem.

Braslovce, dne 5. februarja 1932.

2261

Zalujoča soproga.

Zahvala

Povodom smrti našega dragega brata, strica in
svaka, gospoda

dr. Vladimira Rudeža

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so pokojniku za
časa njegove bolezni na kakršenkoli način izkazali svojo
pozornost: predvsem upraviteljstvu mariborske splo-
šne bolnice za vsestransko ustrežljivost, gg. zdravni-
kom za njih požrtvovalni trud, ravno tako preč. duhov-
ščini in č. sestram. Nadalje se zahvaljujem upravi za-
časne vojne bolnice v Mariboru, komandi mesta za
častno sprejeto, gg. oficirjem in vojaški godbi in
vsem ostalim, ki so spremlili pokojnika na njegovi
zadnji poti ali na kak drug način počastili njegov
spomin.

Tolsti vrh — Ljubljana dne 6. februarja 1932.

2262

Zalujoči ostali.

Čevljarji!
Singer levorodni stroj
(diskarni) male rabljen.
prodaj za Din 3000.—
Zibertova 28. prit. desno
(Sp. Slika). 3842-29

Elektromotor
trofazni, 900 obratov, 25
Ks, prodam. Naslov v og-
ledniku »Jutra«. 3068-29

Šivalni stroj
na pogon, za kranje vred.
dobro ohranjen, proda Alojz
Grebenec, Ljubljana, Velika
bojnarska št. 15. 3035-29

Kroj. šivalni stroj
(moški) ugodno napredaj
na Mirju, Langusova ul. 5
prilije levo. 5024-29

Vrednote
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (35)

Srebrne krone
staro zlato in srebro
kupiše Rafinerija dra-
gih kovin, Ljubljana
(Hirska ulica 36, vhod
iz Vidovdanske ceste
pri gostilni Močina. 10

Vsakovrstno zlato
kupiše po najvišji cenah
ČERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3
77

Filatelija
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (37)

Inozemskih znamk
manjša shirka napredaj.
Naslov v ogledniku oddel-
ku »Jutra«. 3891-30

Glasbila
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (26)

Klavi
dobro ohranjen, se pre-
daj, kupim takoj. Po-
nudi na ogledni oddelci
»Jutra« pod značko »De-
bor glase. 3786-26

Zahvala
Ob priliki izgube mojega nepozabnega
soproga

Vinka Brišnika

se najiskrenejšje zahvaljujem vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancom za premožne iz-
raze sožalja, dalje vsem darovalcem vencev, g.
upravitelju Lušinu za poslovljni govor ob
grobu ter vsem ostalim, ki so spremlili drage-
ga pokojnika na njegovi zadnji poti.

Prisrčna hvala vsem.

Braslovce, dne 5. februarja 1932.

2261

Zalujoča soproga.

Zahvala

Povodom smrti našega dragega brata, strica in
svaka, gospoda

dr. Vladimira Rudeža

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so pokojniku za
časa njegove bolezni na kakršenkoli način izkazali svojo
pozornost: predvsem upraviteljstvu mariborske splo-
šne bolnice za vsestransko ustrežljivost, gg. zdravni-
kom za njih požrtvovalni trud, ravno tako preč. duhov-
ščini in č. sestram. Nadalje se zahvaljujem upravi za-
časne vojne bolnice v Mariboru, komandi mesta za
častno sprejeto, gg. oficirjem in vojaški godbi in
vsem ostalim, ki so spremlili pokojnika na njegovi
zadnji poti ali na kak drug način počastili njegov
spomin.

Tolsti vrh — Ljubljana dne 6. februarja 1932.

2262

Zalujoči ostali.

Marica
ali že več

da si najlepše plošče
lahko izposodiš pri
SLAGER
Ljubljana, Aleksan-
drova 5
Maribor, Gregorč-
čeva 20

Slabotni
može

Odpoved oglaševanja, po-
govorno spoštuje moč in
energijo dosežete te-
lekom par or s popo-
loma neškodljivim živ-
ljenjske sokre osevujo
čim zdravilsko pripo-
ročenim preparatom

VIRIT tabletami
Starost je pomembna stvar
Stalno spolna
svetost in energija. —
Porcija za daljšo dobo
150 Din. Po postji po-
poracija diskretno rat-
poracija edino Mdm la-
boratorij W. H. Olvidi
Praga XIII, Vrbovice
Ruska 12 post. predal 12

Gramofon
veliki His Master's voice.
skoraj nov, s 30 ploščami
in omare ugodno napredaj
Na ogled v Zeljarski ulici
št. 9 — Kolesarja. 3018-26

Klavi
Zaloga in izposojalnica
klavirjev prvovrstnih
svetovnih vrst. Proda-
ja najcenejša, na naj-
manjše obroke z garan-
cijo. Popravila in ugla-
ševanja se izgotavljajo
strokovniško in cenno.
R. Warbink, Ljubljana
Gregorčičeva ulica 5
3917-26

Pianino
skoraj nov poceni prodam.
Naslov v ogledniku oddelku
»Jutra«. 3069-26

Razno
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (37)

Telefon 2059
PREMOG
suha drva
Pogačnik, Bohoričeva
št. 5.

Za vino zamenjam
pod ugodnimi pogoji avio-
limuzino. Naslov v ogla-
sodniku »Jutra«. 3890-37

Kdor želi diskretno
skloniti starostno zavaro-
vanje svojih ali bližnjih
oseb, naj javi svoj naslov
na ogledni oddelci »Jutra«
pod značko »Prva pomoč«.
3944-37

Pozor, ženi!
in neveste!

posteljne mreže
lezione zložljive poste-
lje otomane spalne
divane in fotele nudi
najceneje
RUDOLF
RADOVAN
tapetnik
Mestni trg št. 13.
Zima, morska trava,
blago za modroce in
preveko pohnitva v
veliki izbiri po naj-
nižji ceni. 328

Slabotni
može

Odpoved oglaševanja, po-
govorno spoštuje moč in
energijo dosežete te-
lekom par or s popo-
loma neškodljivim živ-
ljenjske sokre osevujo
čim zdravilsko pripo-
ročenim preparatom

VIRIT tabletami
Starost je pomembna stvar
Stalno spolna
svetost in energija. —
Porcija za daljšo dobo
150 Din. Po postji po-
poracija diskretno rat-
poracija edino Mdm la-
boratorij W. H. Olvidi
Praga XIII, Vrbovice
Ruska 12 post. predal 12

Gramofon
veliki His Master's voice.
skoraj nov, s 30 ploščami
in omare ugodno napredaj
Na ogled v Zeljarski ulici
št. 9 — Kolesarja. 3018-26

Klavi
Zaloga in izposojalnica
klavirjev prvovrstnih
svetovnih vrst. Proda-
ja najcenejša, na naj-
manjše obroke z garan-
cijo. Popravila in ugla-
ševanja se izgotavljajo
strokovniško in cenno.
R. Warbink, Ljubljana
Gregorčičeva ulica 5
3917-26

Pianino
skoraj nov poceni prodam.
Naslov v ogledniku oddelku
»Jutra«. 3069-26

Razno
Vseka oseba i. Din.
za dajanje naslova ali
za sifro pa 5 Din (37)

Telefon 2059
PREMOG
suha drva
Pogačnik, Bohoričeva
št. 5.

Za vino zamenjam
pod ugodnimi pogoji avio-
limuzino. Naslov v ogla-
sodniku »Jutra«. 3890-37

Kdor želi diskretno
skloniti starostno zavaro-
vanje svojih ali bližnjih
oseb, naj javi svoj naslov
na ogledni oddelci »Jutra«
pod značko »Prva pomoč«.
3944-37

Mariborsko glasbeno pismo

Maribor, 4. februarja 1932.
Naša Ljudska univerza je dne 24. janua-
rja slavila desetletnico svojega kulturne-
ga delovanja. Ob tej priliki je priredila
koncertno matinejo z izkjučno slovenskimi
skladbami modernih komponistov in takih
iz polpreteklo dobe. Koncert naj bi bil po-
dal nekako sliko o sedanjem umetniškem
stanju naše glasbene produkcije. Zaradi
tega je Ljudska univerza pridobila za so-
delovanje vse tukajšnje izrazitejšje glasbe-
nike, pevce in instrumentaliste, ki so se
vsi nesebično odzvali. A povsod morajo
biti zapke, ki kvarijo še tako lepe neme-
ne. Škoda pa je še posebno da je nekoli-
ko zaprek nastopilo tudi pri ustvarjanju
koncertnega programa. Obola sta dva in-
strumentalista; posledica: izločiti je bilo
creba vse instrumentalne točke in se ome-
jiti na vokalno (solistično) produkcijo. Pa
komaj se je sestavil tozadevni program, ki
je vseboval lep pregled za presojanje na-
šega glasbenega nivoja in bil zares pra-
vo zrcalo naše muzike, pa je obolaela alisti-
ka; zdaj je program izgubil še 6 pevskih
točk, t. j. 3 samospeve, 2 dvospeva in 1
četverspev.

Klub temu pa se je matineja vršila, ker
Ljudski univerzi ni kazalo preložiti jo na
poznejšo dobo, ki morda ne bi bila več ta-
ko primerna. Tako smo imeli sicer okrn-
jen, a vendar prav lep vokalni koncert.
Ga Antonija Skvarča ga je otvorila s Pav-
ličičevo »Uspavanko« ter podala še Ravn-
kovo »V razkošni sreči« in Lajovčev »Kaj
bi le gledal«. Njen bolj dramatski glas je
polnil kazinsko dvorano in tudi interpre-
tacija je bila smiselna G. Fran Neralić je

**2 STABILNI PARNI
LOKOMOBILI**

sistema Wolf, Magdeburg, ena 35 HP,
s kondenzacijo, druga 25 HP, brez kon-
denzacije, ugodno napredaj.

**KUPIM
DIESELMOTOR**

ali motor na sesalni plin
30—40 HP, za pogon z elektrodinamo,
rabljen, toda v brezhibnem stanju.
Ponudbe na Publicitas d. d., Zagreb,
Hila 9, pod »Br. 29399«. 2191

UGODNA KUPČIJA

Krasno posestvo z gozdom, na severni strani dravske banovine, v bližini želez-
nice, z velikim stanovanjskim in gospodarskim poslopjem, črslarno in polnojarme-
nikom z vodno silo, obsegajoče cca. 186 oralov, med tem cca. 100 oralov sečnega
gozda, zaradi posebnih razmer zelo ugodno takoj **NAPRODAJ**. — Najboljša nalozba
kapitla. — Natančnejša pojasnila pri dr. Kieser Karlu, odvjetniku v Mariboru. 2271

In vse gre v Ilirijo...

V cenah gremo s časom. Tako dobite
Damsko volneno blago za obleke od Din 54.— naprej.
Tweed volneni za plašče od Din 105.— naprej.
Blago za moške obleke od Din 60.— naprej.
Crepe de Chine že od Din 59.— naprej.
Crepe Georgette vzorčaste Din 69.—
Svileni puplin za moške perilo od Din 59.— naprej.
Rips vzorčasti Din 28.—
Cevlje pa od Din 86.— naprej.

Ne pozabite, da veljajo vse te cene pri obročnem pla-
čevanju. Pri takojšnjem plačilu poseben popust.

**Zahtevajte
poset potnika!
Zahtevajte
2264 vzorce!**

**OBLAČILNICA
"ILIRIJA"**

NA OBROKE I LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Zahvala

Ob bridki izgubi našega nenadomestljivega, ljubečega, predobrega

Mr. ph. Branka Husa

se zahvaljujem vsem gg. zdravnikom in č. sestram ban. bolnice v Ljub-
ljani za lepo ravnanje in lajšanje boli pokojniku, g. župniku dr. Tomincu
za zadnjo tolažbo sv. vere, g. lekarnarju Mr. ph. Ramorju za vso njegovo
dobroto in naklonjenost, nadalje vsem, ki so pokrili njegov prezgodnji
grob s prekrasnim cvetjem, Apotekar. komori v Ljubljani, vsem sekcijam
apotekar. saračnikov v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Beogradu, gg.
Mr. Borčiču, Mr. Depedru in g. zastop. privatnih nameščencev za zadnje
lepe poslovljne besede, in končno vsem, ki ste ga spremlili na njegovi
zadnji poti, nas tolažili in lajšali našo neizmerno bol — vsem, vsem naša
iskrena hvala!

2266

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega nenadomestljivega, ljubečega, predobrega

Mr. ph. Branka Husa

se zahvaljujem vsem gg. zdravnikom in č. sestram ban. bolnice v Ljub-
ljani za lepo ravnanje in lajšanje boli pokojniku, g. župniku dr. Tomincu
za zadnjo tolažbo sv. vere, g. lekarnarju Mr. ph. Ramorju za vso njegovo
dobroto in naklonjenost, nadalje vsem, ki so pokrili njegov prezgodnji
grob s prekrasnim cvetjem, Apotekar. komori v Ljubljani, vsem sekcijam
apotekar. saračnikov v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Beogradu, gg.
Mr. Borčiču, Mr. Depedru in g. zastop. privatnih nameščencev za zadnje
lepe poslovljne besede, in končno vsem, ki ste ga spremlili na njegovi
zadnji poti, nas tolažili in lajšali našo neizmerno bol — vsem, vsem naša
iskrena hvala!

2266

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob bridki izgubi našega nenadomestljivega, ljubečega, predobrega

Mr. ph. Branka Husa

se zahvaljujem vsem gg. zdravnikom in č. sestram ban. bolnice v Ljub-
ljani za lepo ravnanje in lajšanje boli pokojniku, g. župniku dr. Tomincu
za zadnjo tolažbo sv. vere, g. lekarnarju Mr. ph. Ramorju za vso njegovo
dobroto in naklonjenost, nadalje vsem, ki so pokrili njegov prezgodnji
grob s prekrasnim cvetjem, Apotekar. komori v Ljubljani, vsem sekcijam
apotekar. saračnikov v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in Beogradu, gg.
Mr. Borčiču, Mr. Depedru in g. zastop. privatnih nameščencev za zadnje

Prosta vožnja za lipski sejem:
Lipki pomladanski sejem 1932:

Natančnejši pogoji se dobe pri vodilnih potovalnih pisarnah in pri častnem zastopniku:
ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Dvořakova 3.
Vzorčni sejem od 6. do 12. marca. Veliki tehnični in gradbeni sejem od 6. do 13. marca. Tekstilni sejem od 6. do 9. marca. Sportne potrebščine in pohištveni sejem od 6. do 10. marca.

Dobro naložite denar

če kupite Kozinovo — nekdanj Zoisovo palačo v Ljubljani na Bregu št. 20 ob št. Jakobskem mostu, ki je za zmerno ceno naprodaj.

Ponudbe je poslati na pisarno dr. Jos. Ažman - dr. Karl Kuhelj, odvetnika v Ljubljani, Dunajska cesta 6/II, kjer se dobe tudi vsaka pojasnila.

2246

Umetni mlin

1 km oddaljen od mesta Ptuj se proda na javni dražbi dne 7. marca 1932 ob 9 uri pri Okrajnem sodišču v Ptuj. Stalna vodna sila 18 HP ter 40 HP Dieselmotor. Letna produkcija 150—160 vagonov moke. Natančnejša pojasnila daje pisarna dr. S. Fichtenau, advokat v Ptuj. 2227

VSEH SKRBI — VAS REŠI

točno odgovarjajoči izum »Preroka«. Z njegovo pomočjo so vam na vpogled vse tajnosti za preteklost, sedanjost in bodočnost. Odgovori na vsako vprašanje. Vse kar vam je usojeno pove točno. Najkockijevse stvari za vaš obstanek vam razreši. Razpošilja se po povzetju ali proti gotovini izvod 30 Din. Na željo diskretna pošiljatev. Ako ne ugaja se vrne denar. Na prepozna naročila se ne boje oziralo. 2217

Preprodajalci popust. Založništvo »PREROK« LJUBLJANA VII.

ZDRAVNIKOM

in ZOBOZDRAVNIKOM, ki bi se etabrirali v Vidmu - Krškem, je naprodaj moderna VILA s 6 sobami, kopalnico W. C., vrtom, parkom i. t. d.

Interesenti naj izvolijo poslati svojo adresu na Publicitas d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Br. 29386.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Ceniki franko.

Podjetje rudnika rjavega premoča

v centru predvojne Srbije, vezano z žično železnico z železniško progo, s koncesijo za 150 rudnih polj za 50 let, išče finansirja z 2½ milijona dinarjev proti prvovrstnemu jamstvu, eventualno tudi trg. družbo. Rudnik je v obratu. Samo resne ponudbe pod šifro »Sretno« na Jugoslovensko Mosse a. d. Beograd, pošt. pret. 409. 2239

Najnovejša služinska postelja želena zelo praktična složitiva postelja s tapetiranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za putniške avtobuse, za nočne službe. Stane Din 390.— Razpoložljiva poštom in železnico po povzetju.

Lesena služinska postelja — zelo praktična složitiva postelja s tapetiranim madracom. — Stane Din 280.—

spaljn. fotelj stane Din 1300.—

Liegestuhl praktična za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

Po tem imam čisto čisto perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 42. III.

Govorniki Pevci Sportaši

polizkusite

„Valda“ pastilje

Vi boste prijetno iznenađeni. Dobite jih v vseh apotekah in drogerijah. Zahtevajte jih samo v škatlicah z naslovom

„Valda“

HOTEL

v Dalmaciji na otoku Hvaru

z 20 lepo opremljenimi sobami, veliko restavracijo in vrtom v zelo lepi legi, z razgledom na morje, dam v zakup po zelo ugodnih pogojih. Poblizje informacije daje lastnik M. ČANAK, ZAGREB, Hotel Royal, Ilica 44—46. 1862

Kdo ima na Dunaju in v Avstriji urediti trgovske ali zasebne zadeve?

Seriozna osebnost s Ia. referencami prevzame vestno izvršitev te naloge. Ponudbe pod »W. F. 1084« nasloviti na Rudolf Mosse, Wien I., Seilerstätte 2. 2205

PROTI NAHODU

deluje takoj. ZDRAVNIŠKO PRIPOROČENO Dobi se v vseh lekarnah.

Bolni na pljučih!

Mnogi tisoči že ozdravljeni! Zahtevajte takoj knjigo o moji NOVI UMETNOSTI PREHRANJEVANJA

ki je že marsikoga spasila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj preneha, teža telesa se zviša ter po popenjenju sčasoma bolezen preneha.

RESNI MOZJE

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej pričnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

POPOLNOMA ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega.

PISITE TAKOJ, zadostuje tudi dopisnica, nabralno mesto pošte:

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln Ringbahnstrasse 24, Abt. 490.

PETROLEJ

dvakrat rafiniran na sodčke po kg Din 6'40

BENZIN lahek tranzito kg 6'90

V sodih kupca 10 para ceneje.

IVAN PENIČ D. D.

ZAGREB 59

POZOR!

Preden kupite RADIO APARAT, GRAMOFON, SIVALNI STROJ ali KOLO, pogledajte cene v trgovini

„APOLO“

Miklošičeva cesta 40 (palača »Grafike«)

Največja izbira gramofonskih plošč. Zahtevajte cenik! 2228

Zlahtne kanarčke

v istim fine pevce znamenite varške mojstrske šole Mark 6 višje. Predpevce, pare za teme, kletke, krmo, ptičja hrana. Veleznimiv cenik dragoceniimi navodili pošlje brezplačno Grosszucht Heydenreich, Bad Suderode 150. Harz.

GLASBILA

vsem vrst pri največji domači odpravi štrk violine od 80 Din dalje, gitare od 179 Din dalje, mandoline od 135 Din dalje, tambure od 90 Din dalje, ročne harmonike od 84 Din dalje. — Zahtevajte katalog s poukom!

63 Kr. dvorski dobavitelj
F. SCHNEIDER
Zagreb, Nikolićeva 12. Proizvod glasb.IL.

Moški, POZOR! Spolno slabost

odstranite z uporabo neškodljivega sredstva za okrepitev »La Erose«. Doluje v vsaki žilski dobi s presenetljivim uspehom. Vdružuje seksualno moč do globoke starosti. Na tisoče priznanj. Cena 60 Din, močnejša 100 Din.

Havelkova ordinacijski laboratorij
Pošt. schranka č. 17, CSR.
Praha - Nusle, Božetichova ul. 10/A. J. 5445.

Ugledna tvrdka sprejme

proti mesečni plači in proviziji mladega

agilnega gospoda kot uradnika-zastopnika

za ljubljanski trg. Ponudbe z osebnimi podatki in navedbo o dosedanjih zaposlitvah in referencah na ogl. oddelek pod »Prvovrstna moč«. 2247

SMREKOVE in MECESNOVE SADIKE

za pomladansko pogozdovanje trasa za oddati več stotisoč letnih presajenih smrekovih sadik in ca. 100.000 letnih mecesnov, močnih in prvovrstnih 2218

graščina „HRIB“ Preddvor nad Kranjem

Nosim za eno številko manjše čevlje

večar so mi odobrli, ed. kar kopljem vsak las noge v topli vodi. ki sem prej v njej raztopil slivco sv. Roka soli. Noge mi postajajo tako »rke« ispe. a moja boja »rka« evstična. Dobiva se v vsaki lekarni in trgovini. glavni depoi za Slovenijo je Drogerija »Groszucht« Ljubljana, ali pri g. »Groszucht« Drogerija »Nada« v Gabori, Subotica — telefon 6.57.

Potnike

za prodajo perila na obroke, za vso dravsko banovino, ISČE konkurenčna tvrdka. Ponudbe pod »Perilo« na oglasni oddelek »Jutra«. Z 2259

MODEL 1932

Otroška postelja iz jeklenih cevi belo emailirana s žičnim vložkom velikost 70x140 cm Din 1000.— franko vsaka železniška postaja. Pripadajoča posteljina po najnižjih dnevnih cenah. 367

„WEKA“ MARIBOR št. 9

PERJE

kokošje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59. 4. 3. 60

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

prilporeča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

DRAŽBA

ZASTAVLJENEGA BLAGA

V Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica šte. 46, bo dne 10. februarja 1932 efektivna dražba od 9. do 12. ure dopoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure popoldne. 2215

Zamenjam

dobro ohranjeno kolo »WANDERER«, 2 cilindra, za RADIO APARAT 4cevni, če mogoče »NORA«. Dalje osebni »FIAT« avtomobil 503 za tovorni voz »FORD« ali »CHEVROLET«.

Na ogled pri Ivan Sluga, Maribor, Tržaška cesta 22. 2242

GOSPE

ne mučite se pri ponehanju periode in motnjah.

Skrbi vas reši takoj lagodno, brez ovire v poklicu samo moj, pristen nedosegljiv, v vsakem primeru zamenjeno učinkujoč PERIODOLIN po prof. dr. Larryju.

Znamka z zakonom zaščitena, ki se je že v tisočih slučajih obnesla. Celo v starih trdovratnih slučajih ni odrekla. Radi svojega svojevrstnega presenetljivega uspeha ga smatrajo tudi strokovnjaki kot najboljši in najmočnejše sredstvo. Kot pošteno sredstvo ne špekulira z ženskimi težavami, temveč učinkuje po številnih priznanjih naravnost čudovito. Tisoči zahvalnic za uspešen učinek.

Ni nič boljšega. Ne dajte se premotiti od dvomljivih slabih potvorb! Posvetite meni svoje zaupanje, po kratkem času boste zopet srečni in brez skrbi. Za uspeh in neškodljivost prevzemam polno jamstvo, sicer vrnem denar. Cena 90 Din, močnejši Din 150, za stare motnje in močne narave Din 180. Diskretno, brez navedbe vsebine dobavlja samo

Ord. damski institut W. H. Olxwilt
Laboratorij Praga XIII., Vrsovice, Ruska 12, V, pošt. pred. 12. 103

Insertat izstržite in spravite!